

2026

Opracowanie:
KANON Sp. z o.o.
ul. Nadarzyńska 54
05-805 Otrębusy

INŻ. KAROLINA PROSZOWSKA –
KIERUJĄCA ZESPOŁEM
SPORZĄDZAJĄCYM PROGNOZĘ
MGR INŻ. PAULINA BOSSEKOTA
MGR INŻ. WIKTORIA WINIARSKA
MGR DANIEL CZAJKOWSKI
MGR INŻ. AGATA WITCZAK

Gmina Płońsk
BLISKO LUDZI

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ
PLANU OGÓLNEGO GMINY PŁOŃSK

SIERPIEŃ 2026

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
1.1. Podstawy prawne.....	4
1.2. Cel opracowania.....	4
1.3. Zakres opracowania.....	4
1.3.1. Zakres przedmiotowy	4
1.3.2. Zakres powierzchniowy	5
1.4. Metodyka.....	5
2. Dokumenty powiązane z projektowanym planem ogólnym	7
2.1. Uwarunkowania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.....	7
2.2. Uwarunkowania wynikające z Audytu krajobrazowego województwa mazowieckiego	10
2.3. Uwarunkowania wynikające z programów ochrony środowiska	15
2.3.1. Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego	15
2.3.2. Program ochrony środowiska dla gminy Płońsk.....	16
2.4. Uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2025-2035.....	17
3. Projekt planu ogólnego	20
3.1. Informacje o planie ogólnym.....	20
3.1.1. Główne cele planu ogólnego	20
3.1.2. Zakres projektowanego planu ogólnego	20
3.1.3. Powiązania planu ogólnego z dokumentami planistycznymi niższego rzędu	21
3.2. Ustalenia projektowanego planu ogólnego	23
3.2.1. Ustalenia w zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej	23
3.2.2. Ustalenia w zakresie wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu	25
3.2.3. Ustalenia w odniesieniu do systemu przyrodniczego gminy.....	28
3.2.4. Sposób i zakres uwzględnienia uwarunkowań wynikających z powiązanych dokumentów.....	28
3.2.5. Ponadlokalne cele ochrony środowiska oraz sposób, w jaki zostały uwzględnione w projekcie planu ogólnego	29
4. Stan i funkcjonowanie środowiska	34
4.1. Ogólne informacje o obszarze objętym projektem planu ogólnego	34
4.1.1. Istniejące zagospodarowanie terenu	34
4.1.2. Wewnętrzne i zewnętrzne powiązania przyrodnicze obszaru objętego projektem planu ogólnego	35
4.1.3. Zewnętrzne powiązania obszaru objętego projektem planu ogólnego	37
4.2. Elementy abiotyczne środowiska	38
4.2.1. Budowa geologiczna i surowce naturalne	38
4.2.2. Geomorfologia, ukształtowanie terenu i elementy rzeźby	42
4.2.3. Gleby i warunki gruntowe	44
4.2.4. Wody powierzchniowe	50
4.2.5. Wody podziemne.....	52
4.2.6. Klimat	57
4.3. Elementy biotyczne środowiska.....	57
4.3.1. Formy ochrony przyrody.....	57
4.3.2. Szata roślinna	60

4.3.3.	Fauna.....	61
4.4.	Krajobraz i krajobraz kulturowy	61
5.	Istniejące zagrożenia dla stanu i funkcjonowania środowiska oraz problemy ochrony środowiska.....	64
5.1.	Zagrożenie degradacją powierzchni ziemi	64
5.2.	Zagrożenie zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych	65
5.3.	Zagrożenie powodzią.....	66
5.4.	Zagrożenia dla klimatu	68
5.5.	Zagrożenia dla flory i fauny.....	68
5.6.	Zagrożenie zanieczyszczeniem powietrza	69
5.7.	Zagrożenie hałasem	69
5.8.	Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym	73
5.9.	Zagrożenie poważnymi awariami.....	75
6.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego planu ogólnego.....	76
7.	Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko	78
7.1.	Wpływ na warunki życia i zdrowie ludzi	78
7.2.	Wpływ na bioróżnorodność, faunę i florę	79
7.3.	Wpływ na obszary objęte formami ochrony przyrody, w tym integralność i cel ochrony obszarów Natura 2000, oraz na korytarze ekologiczne	80
7.4.	Wpływ na powierzchnię ziemi i zasoby naturalne.....	82
7.5.	Wpływ na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne.....	83
7.6.	Wpływ na klimat, adaptację do zmian klimatu oraz wpływ na stan powietrza	84
7.7.	Wpływ na zabytki i dobra materialne.....	85
7.8.	Wpływ na krajobraz, w tym krajobraz kulturowy	85
7.9.	Wpływ na klimat akustyczny	87
7.10.	Wpływ na stan bezpieczeństwa i poziom promieniowania elektromagnetycznego	87
7.11.	Podsumowanie przewidywanego wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko	88
8.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	90
9.	Propozycje rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko	90
10.	Propozycje rozwiązań alternatywnych	91
11.	Trudności przy opracowywaniu prognozy wynikające z charakteru dokumentu	91
12.	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu ogólnego	92
13.	Podsumowanie i streszczenie.....	93
14.	Materiały źródłowe.....	95
15.	Spis rycin	97
16.	Spis tabel	98
	Załącznik: Oświadczenie kierującej zespołem sporządzającym prognozę	99
	Załącznik: Informacja o zespole autorskim	100

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawy prawne

Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w przypadku sporządzania planu ogólnego gminy wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.2. Cel opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego umożliwia rozpoznanie potencjalnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji założeń projektu planu. Stanowi ona podstawę do wskazania działań mających na celu zapobieganie lub minimalizowanie możliwych negatywnych skutków. Uwzględnienie aspektów środowiskowych na etapie opracowywania dokumentów planistycznych odpowiada zasadzie zapobiegania zagrożeniom u ich źródła, przyczyniając się do osiągnięcia korzystnych efektów społecznych, gospodarczych i ekonomicznych, a w szczególności środowiskowych.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko ma na celu określenie wpływów środowiskowych mogących powstać wskutek uchwalenia planu ogólnego gminy Płońsk, sporządzanego na podstawie uchwały Nr LXXV/523/2024 Rady Gminy Płońsk z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Płońsk.

1.3. Zakres opracowania

1.3.1. Zakres przedmiotowy

Zakres prognozy określa art. 51. Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości informacji przedstawiony w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, o których mowa w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko: z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska¹ oraz z państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym².

Zgodnie z pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 9 stycznia 2025 r. (pismo WOOŚ-III.411.496.2024.MW), zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien odpowiadać wymaganiom zawartym w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Dodatkowo, RDOŚ określił stopień szczegółowości - w prognozie powinien być przedstawiony wpływ realizacji sporządzanego dokumentu na wszystkie formy ochrony przyrody, wymienione w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), w tym celu ochrony oraz ustalenia dotyczące ekosystemów leśnych, lądowych i wodnych, na zachowanie spójności i ciągłości obszarów chronionych, a w szczególności na :

- obszar Natura 200, specjalny obszar ochrony siedlisk Aleja Pachnicowa PLH140054,
- Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu,

¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania, art. 57 ust. 1 pkt 2

² Tamże, art. 58 ust. 1 pkt 3.

- użytki ekologiczne; Bogusławice i Woźniki,
- pomniki przyrody, którymi są okazałych rozmiarów drzewa, grupy drzew, aleja drzew oraz głąz narzutowy.

Ponadto, w prognozie należy ustalić skutki realizacji ustaleń planu w odniesieniu do ograniczeń wynikających z ustanowienia ww. prawnych form ochrony przyrody, a także dokonać oceny wpływu na przedmioty ochrony i integralność obszaru Natura 2000 oraz spójność sieci Natura 2000. Należy odnieść się do zapisów planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Aleja Pachnicowa PLH140054.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku w piśmie z dnia 6 lutego 2025 r. (pismo ZNSHP.9027.1.2.2025) poinformował, że zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko swoim zakresem powinien odpowiadać wymaganiom zawartym w art. 51 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Niepotrzebne jest zawieranie informacji o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

1.3.2. Zakres powierzchniowy

W niniejszej prognozie dokonuje się oceny oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy Płońsk. Projekt planu ogólnego obejmuje całą gminę Płońsk. Powierzchnia całkowita gminy wynosi ok. 126,9 km². Zasięg przestrzenny niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko i analiz prowadzonych w jej ramach to w szczególności obszary w granicach sporządzanego planu ogólnego i ich najbliższe sąsiedztwo.

1.4. Metodyka

Metodyka prognozy wyznaczona jest przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie ze wspomnianą ustawą, w prognozie dokonuje się oceny wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska oraz uwzględnia zależności pomiędzy jego poszczególnymi elementami.

Analizę stanu poszczególnych elementów środowiska sporządzono stosownie do stanu współczesnej wiedzy, na podstawie danych aktualnych na dzień sporządzenia prognozy, w szczególności: danych mapowych, danych opisowych, dokumentów dotyczących ochrony środowiska oraz wyników monitoringu środowiska. Ze względu na rosnącą dostępność rzetelnych danych o środowisku, przy sporządzaniu prognozy w znaczącym stopniu posłużono się danymi i opracowaniami ogólnodostępnymi, udostępnionymi przez uprawnione do tego instytucje i organy publiczne. Do opisu stanu środowiska wykorzystano także informacje zawarte w gminnych i wojewódzkich planach i programach, w tym wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz planie zagospodarowania przestrzennego województwa.

Standardowym postępowaniem przy sporządzaniu prognozy jest przyjęcie założenia pełnej realizacji zapisów analizowanego dokumentu, czyli wystąpienia możliwie największego przekształcenia środowiska, przy jednoczesnym zachowaniu wszystkich wytycznych i założeń projektowanego dokumentu sprzyjających ochronie środowiska. W przypadku planu ogólnego, ze względu na małą precyzję jego zapisów, nie jest możliwe przewidzenie charakteru i rodzaju zagospodarowania terenów, które – będąc zgodne z ustaleniami planu ogólnego, będzie mogło zostać wprowadzone na obszarze objętym jego zapisami. Duża różnorodność alternatywnych scenariuszy zagospodarowania terenu, przy jednoczesnym braku ustaleń bezpośrednio odnoszących się do kwestii ochrony środowiska, znacząco utrudnia określenie wpływu ustaleń projektowanego dokumentu na stan poszczególnych elementów środowiska.

Stopień szczegółowości niniejszej prognozy dostosowano do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu, jako podstawę do analiz prowadzonych w prognozie przyjmując przede wszystkim:

- zasięg i profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń dla obszarów objętych formami ochrony przyrody,
- rozgraniczenie terenów, na których możliwa będzie realizacja zabudowy i terenów otwartych,
- ustalenia w zakresie wskaźników zagospodarowania terenów, które będą stanowiły wytyczne dla dokumentów planistycznych niższego rzędu.

Analiza wyżej wymienionych elementów projektowanego dokumentu pozwala na ramowe określenie potencjalnego wpływu ustaleń planu ogólnego na środowisko i diagnozę możliwych konfliktów dopuszczonego zagospodarowania terenu z założeniami ochrony obiektów i obszarów szczególnie cennych przyrodniczo oraz istotnych dla systemu przyrodniczego gminy. Końcowym etapem prac nad prognozą jest sformułowanie wniosków oraz ewentualnych propozycji zmian projektowanego dokumentu, których wprowadzenie może skutkować zmniejszeniem presji i zwiększeniem stopnia ochrony środowiska.

2. Dokumenty powiązane z projektowanym planem ogólnym

Plan ogólny gminy Płońsk to dokument o zasięgu lokalnym. Jako dokument o randze gminnej jest powiązany z ustaleniami innych planów, programów i strategii, przyjmowanych na poziomie gminnym i wojewódzkim.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia planu ogólnego gminy określa się uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, do których należą między innymi:

- ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa,
- polityka przestrzenna gminy określona w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, o ile zostały sporządzone na podstawie przepisów w brzmieniu zmienionym ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw;
- rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe.

Ramy dla planów ogólnych, jako dokumenty o charakterze strategicznym, stanowić mogą też programy ochrony środowiska. Co prawda, ze względu na ściśle określony, wąski zakres merytoryczny planów ogólnych, ustalenia programów ochrony środowiska nie będą stanowiły bezpośredniej podstawy do sporządzania planu ogólnego, w dokumentach tych jednak mogą znaleźć się zalecenia dla dokumentów planistycznych³, w tym dokumentów o znaczeniu lokalnym - takich jak plan ogólny.

2.1. Uwarunkowania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (PZPWM) został uchwalony uchwałą nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. Składa się z części tekstowej i graficznej (6 załączników). Plan łączy politykę przestrzenną państwa i województwa. Zawiera kluczowe elementy sieci osadniczej oraz ich powiązań komunikacyjnych i infrastrukturalnych, a także wskazuje lokalizacje inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Zawiera również układ cennych obszarów przyrodniczych oraz dziedzictwa krajobrazowego oraz zasady prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu. Wyznacza także występowanie złóż oraz tereny narażone na ryzyko powodziowe. Według wyznaczonej struktury funkcjonalno-przestrzennej, południowa część gminy Płońsk znajduje się w obszarze Parku Rzeki Wisły.

Według PZPWM obszar objęty sporządzanym Planem Ogólnym leży w podregionie Płockim strategicznego obszaru żywicielskiego o znaczeniu ponadregionalnym. Są to tereny wyjątkowo ważne dla produkcji żywności - wyróżniają się dużym potencjałem przyrodniczym, rozwiniętymi kierunkami specjalizacji rolniczej oraz wysokim poziomem towarowej produkcji rolnej, czyli nastawionej na sprzedaż, a nie tylko na własne potrzeby. Zasadami i warunkami zagospodarowania takiego obszaru są:

- ochrona gruntów rolnych, zwłaszcza klas I–III, przed przekształceniem na cele nierolnicze,
- zabezpieczenie najlepszych terenów rolniczych przed presją urbanizacji,
- ograniczenie wykorzystania urodzajnych gleb pod uprawy roślin energetycznych,
- zachowanie spójności przestrzeni rolniczej poprzez scalanie gruntów i utrzymanie rolniczego krajobrazu,
- wzmacnianie kierunków specjalizacji rolniczej i podnoszenie towarowości produkcji,
- promowanie rolnictwa ekologicznego i działań rolno-środowiskowych, wspierających bioróżnorodność i ochronę przyrody,

³ „Wytuczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” 2015 (aktualizacja: 2020).

- poprawa warunków glebowo-wodnych poprzez rozwój systemów melioracyjnych i nawadniających, realizacja programu azotanowego, który ma ograniczyć zanieczyszczenie wód z rolnictwa⁴.

W PZPWM, w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, wskazano znajdujące się w gminie Płońsk formy ochrony przyrody. Są to: dwa Obszary Chronionego Krajobrazu, obszar ochrony siedlisk Natura 2000, pomniki przyrody i użytki ekologiczne. W Planie dla województwa mazowieckiego w zakresie ochrony przyrody przewiduje się: zachowanie potencjału przyrodniczego obszarów cennych przyrodniczo zgodnie z przepisami, weryfikację i aktualizację granic obszarów chronionych oraz ich aktów prawnych, ochronę przed skutkami urbanizacji i negatywnym wpływem na siedliska, uwzględnianie planów ochrony w zagospodarowaniu przestrzennym, zrównoważone zarządzanie zasobami przyrody, współpracę z sąsiednimi województwami w zakresie korytarzy ekologicznych, wdrażanie zielonej i błękitnej infrastruktury dla spójności systemu ekologicznego.

Na analizowanym terenie, w Planie nie wyznaczono korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadregionalnym czy krajowym. W PZPWM wskazano udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy, złoża piasku i żwiru oraz surowce ilaste. W zakresie złóż uwzględnia się kierunki takie jak:

- szczególną ochronę udokumentowanych złóż ważnych dla zabezpieczenia potrzeb i bezpieczeństwa surowcowego o znaczeniu krajowym i regionalnym,
- wspieranie prac związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem surowców energetycznych.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego duże kompleksy leśne oraz doliny rzeczne traktowane są jako kluczowe elementy zapewniające ciągłość przestrzenną sieci ekologicznej o znaczeniu europejskim i krajowym. Mimo to, nie wyznaczono konkretnych kompleksów leśnych o znaczeniu krajowym.

W województwie mazowieckim szczególne zagrożenie powodziowe stwarza Wisła i jej największe dopływy: Narew, Bug, Pilica i Bzura oraz duże sztuczne zbiorniki wodne. Analizowaną gminę obejmują obszar umiarkowanego ryzyka powodziowego (wodą 10-letnią).

Zagrożenie suszą na obszarze województwa mazowieckiego związane jest z występowaniem suszy atmosferycznej, rolniczej, hydrologicznej oraz hydrogeologicznej. Największe ryzyko suszy atmosferycznej (IV klasa intensywności zagrożenia) występuje m.in. na terenie powiatu płońskiego, który należy do obszarów szczególnie narażonych na długotrwałe okresy bezopadowe.

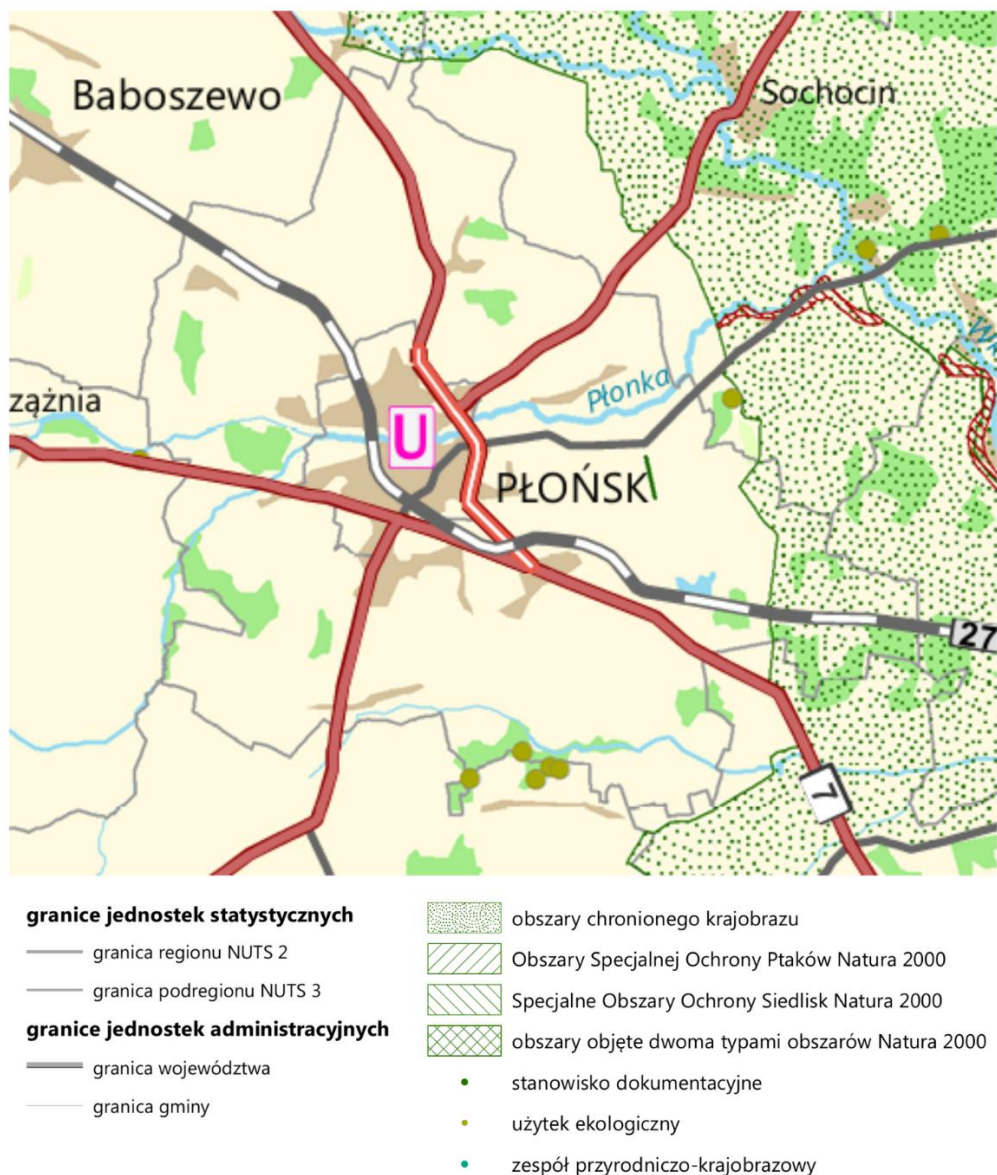
W Planie zakłada się działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom naturalnym, takim jak powódzie i susze, poprzez:

- uwzględnianie map zagrożenia i ryzyka powodziowego oraz planów przeciwdziałania skutkom suszy (dla regionu Środkowej Wisły),
- współpracę z innymi województwami w zakresie ochrony przed powodzią i suszą,
- realizację inwestycji przeciwpowodziowych (np. wały, zbiorniki retencyjne, modernizacja infrastruktury),
- zwiększanie retencji w zlewniach (m.in. przez budowę zbiorników, zalesianie, odtwarzanie mokradeł),
- techniczne i organizacyjne zabezpieczenie przed ryzykiem powodzi (np. w rejonie Wisły, zbiorników Włocławek, Dębe, Domaniów),
- ograniczenie zabudowy na terenach zagrożonych powodzią,
- ochrona obiektów i terenów o dużym znaczeniu społecznym i środowiskowym,

⁴ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, 2018

- wykorzystanie wód opadowych i roztopowych⁵.

Chociaż plan nie wyszczególnia konkretnych krajobrazów w każdej gminie, wyznacza obszary o szczególnym znaczeniu kulturowo-przestrzennym: krajobraz osadnictwa drobnoszlacheckiego z charakterystycznym typem drewnianej zabudowy zagrodowej, krajobraz osadnictwa puszczańskiego związany z Puszcą Kampinoską oraz krajobraz osadnictwa olenderskiego. Zgodnie z planem, obszar gminy Płońsk należy do strefy ochrony wartości krajobrazu przyrodniczo-kulturowego w pasmach rzecznych.

Ryc. 1 Ochrona przyrody i dziedzictwa kulturowego, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego 2018, Załącznik 6

⁵ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, 2018

2.2. Uwarunkowania wynikające z Audytu krajobrazowego województwa mazowieckiego

Audyt krajobrazowy dla województwa mazowieckiego został uchwalony w formie cyfrowej, uchwałą nr 48/24 dnia 26 marca 2024 roku. Zgodnie z art. 13b pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan ogólny gminy powinien uwzględniać zarówno rekomendacje, wnioski jak i krajobrazy priorytetowe.

Audyt opracowuje zarząd województwa i obejmuje on cały obszar danego województwa. Sporządza się go nie rzadziej niż raz na 20 lat. Zgodnie z art. 38a ust. 2 ustawy, ma on na celu identyfikację krajobrazów występujących na terenie województwa, określenie ich cech charakterystycznych oraz ocenę ich wartości. Jednym z kluczowych elementów audytu jest wyznaczenie krajobrazów priorytetowych - miejsc o szczególnym znaczeniu, dla których wskazuje się potencjalne zagrożenia dla możliwości zachowania ich wartości oraz rekomendacje i wnioski dotyczące ich ochrony i kształtowania. Dla zidentyfikowanych w audycie jednostek krajobrazowych, opisane zostały rodzaje zagrożeń oraz działania i zjawiska je powodujące. Dla części krajobrazów nie zidentyfikowano żadnych zagrożeń. Są to obszary jednolite, zwarte oraz położone pośród innych o zbliżonych cechach i zwartości (Tabela 1).

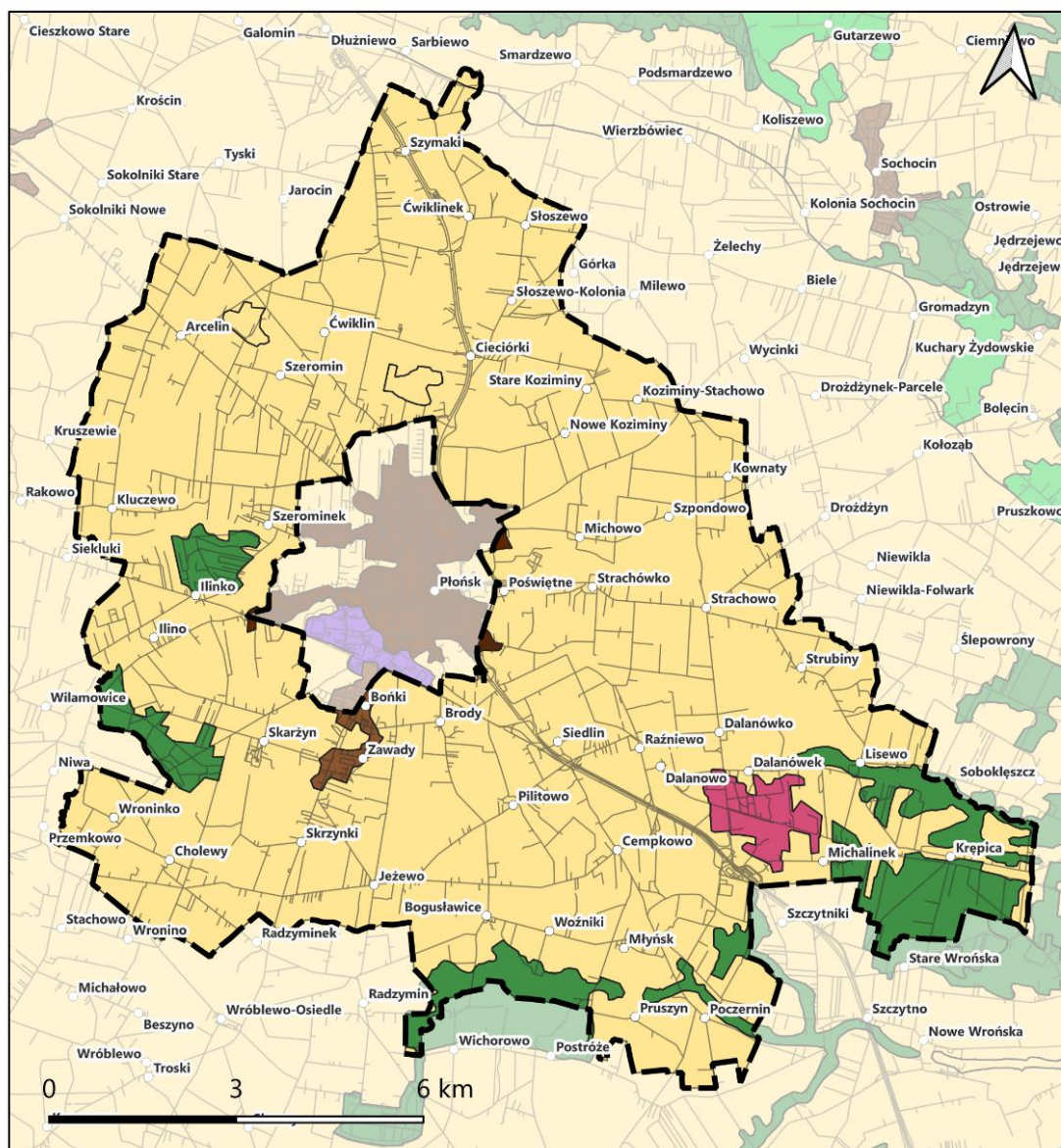
Tabela 1. Zagrożenia dla krajobrazów

Lp.	Dziedzina zagrożenia	Dział zagrożenia	Rodzaj działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródła zagrożenia	Stopień zagrożenia
1.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
2.	Zagrożenia fizjonomii krajobrazu	Kompozycja i ład przestrzenny	Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	Energia odnawialna	Niewielki
3.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
4.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
5.	Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego	Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	Górnictwo	Niewielki
			Składowiska odpadów	Gospodarka komunalna	Niewielki
			Erozja gleb	Naturalne procesy przyrodnicze	Niewielki
	Zagrożenia fizjonomii krajobrazu	Struktura ekologiczna krajobrazu	Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	Drogownictwo	Umiarkowany
		Kompozycja i ład przestrzenny	Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	Energia odnawialna	Niewielki
	Inne zagrożenia	Inne	Zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	Rolnictwo	Duży
6.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
7.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
8.	Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego	Ekosystemy i ich zespoły	Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej	Naturalne procesy przyrodnicze	Niewielki

Lp.	Dziedzina zagrożenia	Dział zagrożenia	Rodzaj działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródła zagrożenia	Stopień zagrożenia
		Struktura ekologiczna krajobrazu	Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	Drogownictwo	Duży
9.	Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego	Ekosystemy i ich zespoły	Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	Budownictwo	Niewielki
10.	Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego	Ekosystemy i ich zespoły	Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej	Naturalne procesy przyrodnicze	Niewielki
11.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
12.	Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego	Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	Eksploracja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	Górnictwo	Niewielki
13.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
14.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
15.	Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego	Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	Eksploracja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	Górnictwo	Niewielki
			Składowiska odpadów	Gospodarka komunalna	Niewielki
			Erozja gleb	Naturalne procesy przyrodnicze	Niewielki
	Zagrożenia fizjonomii krajobrazu	Kompozycja i ład przestrzenny	Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	Energia odnawialna	Niewielki
	Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych	Walory zapachowe	Odory - oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp.	Rolnictwo	Niewielki
	Inne zagrożenia	Inne	Zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	Rolnictwo	Duży
			Zagrożenie powodziowe	Naturalne procesy przyrodnicze	Niewielki

Źródło: Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2004, s. 92

W gminie Płońsk nie zidentyfikowano krajobrazów priorytetowych. Wśród typów krajobrazu, które wyróżniono, znalazło się sześć typów: leśne, wiejskie, podmiejskie i osadnicze, miejskie, przemysłowe, energetyczne oraz górnicze i piętnaście jednostek krajobrazowych. Największy obszar gminy pokrywa krajobraz wiejski. W południowej i wschodniej części gminy został wskazany krajobraz leśny, natomiast w południowo zachodniej części Płńska wyodrębniono krajobraz górniczy. Krajobrazy przemysłowe i energetyczne, podmiejskie i osadnicze oraz miejskie zlokalizowane są w przeważającej części w obrębie miasta Płońsk i zajmują najmniej powierzchni spośród zidentyfikowanych typów krajobrazów.

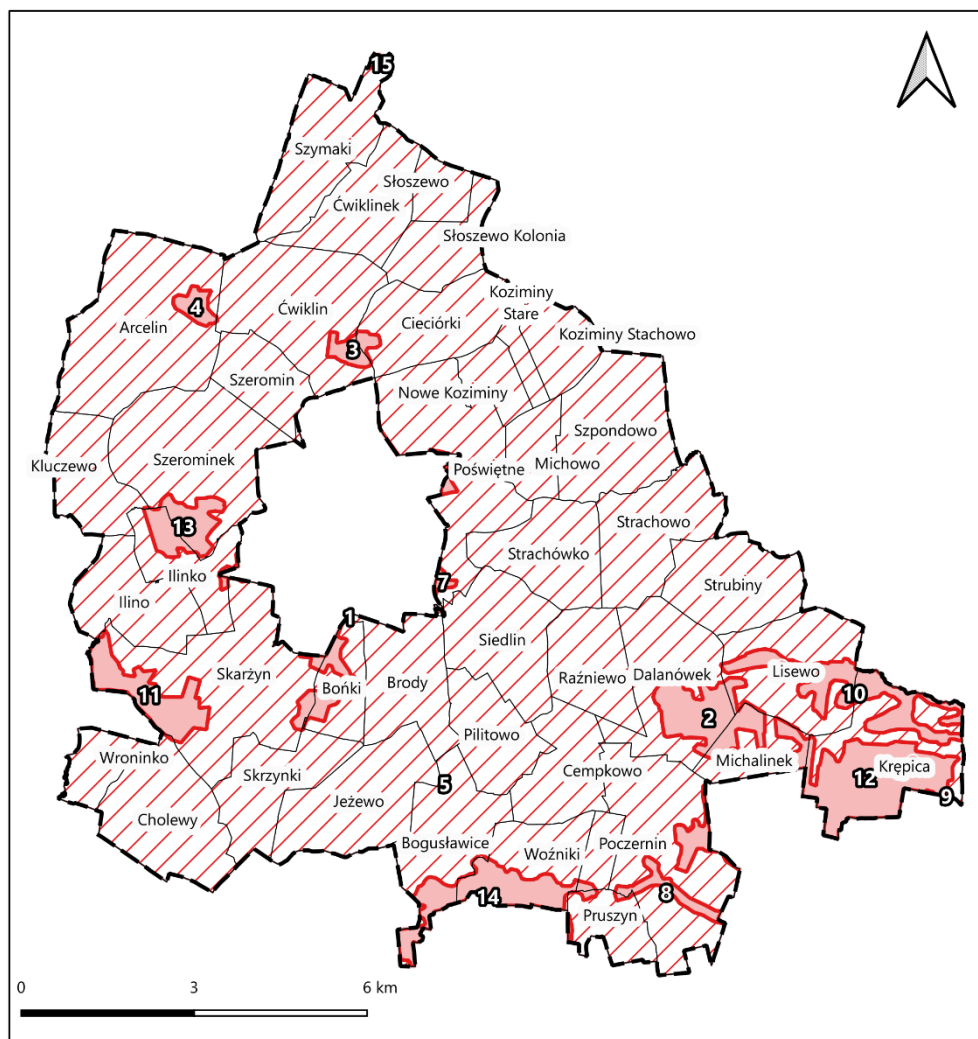

Legenda

○ Miejscowości	6. Wiejskie
— Drogi	8. Podmiejskie i osadnicze
Krajobrazy zidentyfikowane w granicach gminy	9. Miejskie
12. Przemysłowe i energetyczne	2. Bagienno-łukowe - głównie bezleśne
13. Górnicze	Granice POG Gminy Płońsk
3. Leśne	

Ryc. 2 Zidentyfikowane typy krajobrazu

Źródło: opracowanie własne na podstawie Audytu dla województwa mazowieckiego 2024

Legenda

Obręby	Jednostki krajobrazowe
Granice POG Gminy Płońsk	

Ryc. 3 Podział gminy na jednostki krajobrazowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie Audytu dla województwa mazowieckiego 2024

W obrębie największej jednostki, oznaczonej numerem pięć, stwierdzono występowanie zagrożeń dla dziedzictwa przyrodniczego, w szczególności odnoszących się do dziedzictwa geologicznego i rzeźby terenu. Na terenie jednostek osiem i dziesięć stwierdzono występowanie zagrożeń dla ekosystemów oraz ich zespołów. Jest to bowiem rejon, w którym dochodzi do osuszania torfowisk i bagien oraz do likwidacji ich naturalnej szaty roślinnej. Są to jednak procesy o charakterze naturalnym, a stopień wskazanego zagrożenia jest niewielki. Zagrożenie struktury ekologicznej krajobrazu zaobserwowano również w jednostkach numer cztery i osiem. Wynika ono ze wzrostu zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie. Zidentyfikowane zagrożenie w jednostce numer cztery, w Arcelinie, związane jest występowaniem na jego obszarze sztucznych zbiorników wodnych.

W granicach jednostki numer pięć, obejmującej przeważającą część gminy oraz jednostki numer cztery zajmującej niewielki fragment Arcelina, zidentyfikowano również zagrożenia dla fizjonomii krajobrazu w postaci obiektów wysokościowych i obszarowych. Za budynek wysokościowy w Audycie przyjęto obiekt

o wysokości powyżej 55 m n.p.t. Stopień zagrożenia określono jako niewielki. Na terenie tej samej jednostki odnotowano także zagrożenie dotyczące walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych związane z oddziaływaniem składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp. Jednostka nr 5 została również zakwalifikowana jako obszar zagrożony powodzią, co wynika z przebiegu rzeki Płonki przez jej teren. Wskazano tu także potencjalne zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, choć na terenie gminy nie funkcjonują zakłady stwarzające tego typu ryzyko.

W Audycie krajobrazowym wskazano także na zagrożenie erozją gleb. Zagrożenie to uznano jednak za niewielkie, przede wszystkim ze względu na brak osuwisk w tym rejonie. Ta sama jednostka została również wskazana jako obszar potencjalnego zagrożenia związanego z obecnością składowisk odpadów, jednak skala tego zagrożenia została oceniona jako niewielka. Za niskie uznano również zagrożenie zidentyfikowane w granicach jednostki numer dwanaście, obejmującej miejscowość Krępicą, gdzie prowadzona jest eksploatacja złóż⁶.

Choć stopień urbanizacji województwa jest stosunkowo wysoki (64,7% mieszkańców to osoby żyjące w miastach⁷), w rejonie, w którym znajduje się gmina Płońsk, przeważają tereny rolnicze w postaci gruntów ornych. Znaczne obszary zajmują sady i plantacje oraz łąki i pastwiska. Największe kompleksy leśne występują w Naruszewie, na południu gminy, po zachodniej stronie w sąsiadującej gminie Nowe Miasto i na północy w gminach Sochocin i Baboszewo. Lasy i zadrzewienia stanowią kluczowy element w łańcuchu powiązań przyrodniczych. Często łączą się między sobą poprzez rzeki i mniejsze ciekę oraz roślinność śródpolną i towarzyszącą wodom powierzchniowym⁸.

W regionie widoczne są istotne różnice wewnętrzne - sieć osadnicza województwa wykazuje cechy układu monocentrycznego w regionie Warszawskim stołecznym z dominującą pozycją Warszawy, w jego pozametropolitalnej części ma charakter policentryczny, z równomiernie rozmieszczonymi ośrodkami subregionalnymi. Uzupełnienie struktury osadniczej stanowią miasta powiatowe i mniejsze ośrodki lokalne, z większą ilością średnich miast w północnej i wschodniej części województwa niż w zachodniej czy południowej części województwa⁹.

Region cechuje się więc dużą różnorodnością w sposobie zagospodarowania terenu, rosnącą liczbą mieszkańców oraz silnym wpływem działalności człowieka na środowisko. W aglomeracji warszawskiej i w jej bezpośrednim otoczeniu, gdzie występują tereny o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych i objęte ochroną prawną, największym zagrożeniem dla krajobrazu jest presja urbanizacyjna¹⁰. W gminie Płońsk, w krajobrazie rolniczym rejonu występuje luźna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa. Bardziej zwarte tereny położone są w zasięgu miast: Płońska, Raciąża czy Sochocina¹¹.

W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na nowe tereny mieszkaniowe oraz postępującą ekspansją zabudowy, coraz częściej dochodzi do konfliktów przestrzennych. Skutkuje to m.in. wyłączeniem poszczególnych działek z obszarów chronionych bądź zniesieniem na ich terenie części zakazów w zakresie możliwości zagospodarowania przestrzennego. W takiej sytuacji kluczowe staje się zachowanie istniejących obszarów chronionych oraz dążenie do poprawy ich stanu¹².

⁶ Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2004, s. 94-100

⁷ Audyt Krajobrazowy Województwa Mazowieckiego, s. 9

⁸ Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2004, s. 5

⁹ Audyt Krajobrazowy Województwa Mazowieckiego, s. 9

¹⁰ Tamże, s. 44

¹¹ Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2004, s. 5

¹² Audyt Krajobrazowy Województwa Mazowieckiego, s. 44

2.3. Uwarunkowania wynikające z programów ochrony środowiska

2.3.1. Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego

Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego do 2030 roku, został przyjęty uchwałą Nr 2/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 17 stycznia 2023 r. Podstawą prawną opracowania dokumentu jest art. 17 ust. 1 ustawy - Prawo ochrony środowiska, który nakłada na zarząd województwa obowiązek sporządzenia wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Celem Programu jest określenie, na podstawie aktualnego stanu środowiska, niezbędnych działań dla poprawy środowiska, do stanu określonego odpowiednimi przepisami i akceptowalnego przez społeczeństwo. Opracowanie określa także cele i kierunki interwencji, które uwzględniają najważniejsze potrzeby oraz efektywne wykorzystanie środków finansowych możliwych do uzyskania. Wyznaczone w programie cele i kierunki interwencji są zgodne z celami przyjętymi w krajowych i wojewódzkich dokumentach strategicznych. Nadrzędnym celem Programu jest poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody. Oprócz kwestii ochrony środowiska Program porusza również problematykę nasilających się zmian klimatycznych oraz wyznacza kierunki adaptacji¹³.

Dla każdego z obszarów wskazano główne cele, a są to m.in.:

- poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu,
- poprawa klimatu akustycznego,
- utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym,
- zmniejszenie antropopresji i poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej i łagodzenie skutków suszy,
- poprawa gospodarki wodno-ściekowej,
- kontrola i monitoring eksploatacji kopalin,
- ochroną gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu,
- gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawania odpadów,
- ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej,
- prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- zwiększenie lesistości,
- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków¹⁴.

Cele zostały podzielone na konkretne działania, a do każdego z nich przypisano instytucje odpowiedzialne za ich realizację. Niektóre zadania są obowiązkiem tych podmiotów, inne natomiast wymagają jedynie ich nadzoru lub monitorowania. Wśród tych podmiotów znajduje się także gmina, która odpowiada za prowadzenie lokalnej polityki przestrzennej. Poniżej przedstawiono zadania ujęte w Programie ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego, które mają związek z planowaniem przestrzennym na poziomie gminnym:

- uwzględnianie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym strategicznych map hałasu,
- uwzględnianie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami,

¹³Komunikat o uchwaleniu przez Sejmik Województwa Mazowieckiego Programu ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego do 2030 r.

¹⁴ Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego do 2030 roku, 2022

- wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczanie stref technicznych bezpieczeństwa),
- uwzględnianie w dokumentach planistycznych rozwiązań wspierających ochronę powietrza i przewietrzanie miast oraz poprawę lokalnego klimatu,
- wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczanie stref technicznych bezpieczeństwa),
- uwzględnianie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami,
- ochrona gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych,
- uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na osuwiska w aktualizowanych dokumentach planistycznych,
- uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania zieleni szczególnie na terenach gdzie obserwowana jest silna presja zabudowy¹⁵.

2.3.2. Program ochrony środowiska dla gminy Płońsk

Program ochrony środowiska dla gminy Płońsk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 został przyjęty uchwałą Nr LI/343/2018 Rady Gminy Płońsk z dnia 30 października 2018 r. Program ma na celu realizację polityki ochrony środowiska na poziomie gminnym. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem¹⁶.

Mając na uwadze, że głównym założeniem programów ochrony środowiska jest potrzeba poprawy jakości życia człowieka, za cel nadrzędny dokumentu przyjęto: „Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego gminy (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) oraz harmonizacja rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną walorów środowiskowych”. W ramach programu wyznaczono cele i zadania służące realizacji Programu. W zależności do obszaru interwencji wyszczególniono następujące cele:

- poprawa jakości powietrza,
- zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy,
- ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko,
- ochrona przed powodzią i suszą,
- optymalizacja zużycia wody,
- racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż,
- ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- racjonalna gospodarka odpadami,
- zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz zachowanie walorów przyrodniczych gminy,
- zapobieganie ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków¹⁷.

Kontrolą procesu realizacji Programu zajmuje się Rada Gminy - poprzez ocenę przekazywanego w cyklu dwuletnim raportu. Na bieżąco kontrolę tę sprawuje Wójt. System finansowania inwestycji

¹⁵Załącznik nr 1 do Projektu ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego do 2030 roku, „Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji Programu”

¹⁶ Uchwałą Nr LI/343/2018 Rady Gminy Płońsk z dnia 30 października 2018 r. w sprawie uchwalenia „Projektu Ochrony Środowiska dla Gminy Płońsk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025”

¹⁷ Program ochrony środowiska dla gminy Płońsk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

proekologicznych w dużej części opiera się na pozyskiwaniu funduszy od instytucji ochrony środowiska. Można zaliczyć do nich:

- celowe fundusze ekologiczne,
- budżet państwa, budżety samorządowe: województw, powiatów, gmin,
- komercyjne instytucje finansowe, w tym banki udzielające kredytów na cele ekologiczne,
- pozostałe niekomercyjne krajowe instytucje finansowe (np. fundacje),
- zagraniczne instytucje finansowe i inne programy pomocowe.

Wyznaczone cele muszą być realizowane przez gminę oraz jednostki gospodarcze, przedsiębiorców, organizacje ekologiczne, koła łowieckie i nadleśnictwa¹⁸.

2.4. Uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2025-2035

Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2025-2035 została sporządzona na podstawie uchwały Nr VIII/56/2024 z dnia 29 listopada 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia strategii rozwoju gminy oraz przyjęcia uchwałą Nr XXVII/186/2026 Rady Gminy Płońsk z dnia 29 kwietnia 2026 r. Oznacza to, iż jest to strategia sporządzona na podstawie obecnie obowiązujących przepisów, a jej opracowanie zostało wszczęte po wejściu w życie nowych wytycznych w zakresie sporządzania strategii. Dlatego zgodnie z wyżej przytoczonym art. 51, polityka przestrzenna określona w tej strategii stanowi jedno z uwarunkowań obligatoryjnie uwzględnianych w POG.

Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2025–2035 została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, diagnozy sytuacji gminy oraz badań ankietowych, uwzględniając zarówno potencjały gminy, jak i problemy mogące stanowić zagrożenia dla rozwoju. Na podstawie diagnozy stanu gminy Płońsk oraz jej uwarunkowań gospodarczych, społecznych i przestrzennych określono trzy cele strategiczne, odzwierciedlające wizję rozwoju gminy do 2035 roku. Cele te obejmują trzy wzajemnie powiązane sfery: przestrzenną, gospodarczą i społeczną, a ich realizacja wymaga równoległego podejmowania działań we wszystkich obszarach. Dla każdego celu strategicznego wyznaczono cele operacyjne, które porządkują konkretne działania niezbędne do osiągnięcia założonych efektów.

Kierunki działań określone w ramach celów operacyjnych skupiają się m.in. na rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, zapewnieniu terenów pod zabudowę jednorodziną dla nowych mieszkańców, rozwoju gospodarczym poprzez wyznaczanie terenów na cele inwestycyjne oraz rozwoju infrastruktury wypoczynkowej, rekreacyjnej, sportowej i turystycznej. Ponadto wśród kierunków znalazły się również działania związane z ochroną środowiska, w tym specjalnie dedykowany temu cel operacyjny, dążący do poprawy jakości stanu środowiska przyrodniczego. W ramach tych działań wskazuje się na:

- zwiększenie obszarów zieleni publicznej;
- dążenie do niskoemisyjności i energooszczędności, poprzez wyznaczanie terenów z możliwością realizacji odnawialnych źródeł energii;
- zapewnienie naturalnej retencji wód, poprzez realizację zbiorników wodnych w miejscowościach Szerominek, Jeżewo, Cempkowo, Arcelin, Pilitowo i Dalanówek;
- kontynuacja rolniczego charakteru gminy¹⁹.

Strategia zawiera również ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie. Dotyczą one ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego, lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego, rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,

¹⁸ Tamże, s.11

¹⁹ Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2025-2035

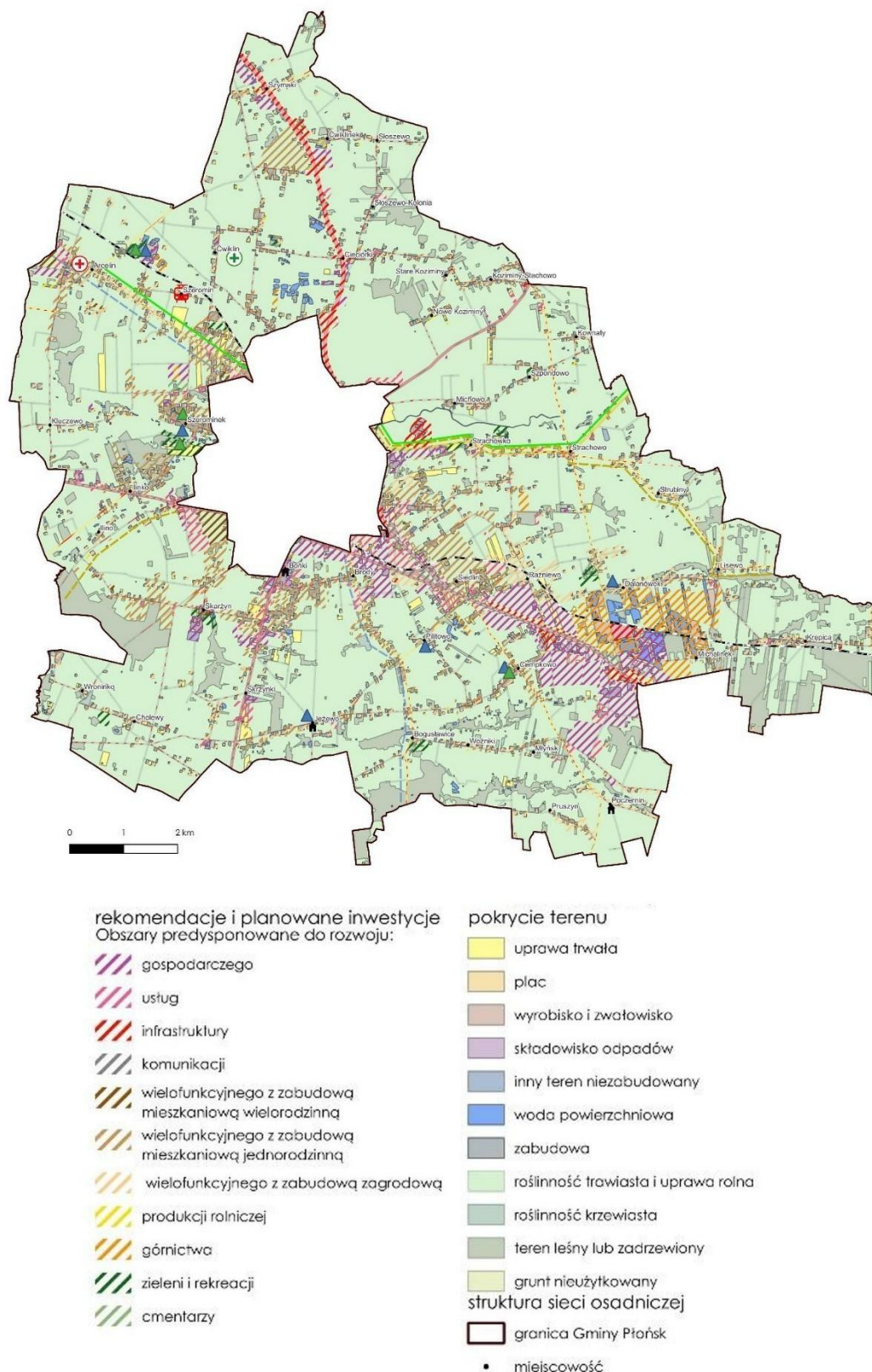
lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji. Spośród ustaleń i rekomendacji, które odpowiadają zakresowi i stopniowi szczegółowości planu ogólnego można wymienić:

- zachowanie i ochrona terenów objętych ochroną prawną (Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu, Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Aleja Pachnicowa – Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody) oraz innych o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, w tym terenów otwartych;
- zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz zapobieganie ich defragmentacji;
- przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy, m.in. w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych;
- ochrona gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej poprzez kontynuację użytkowania terenów na cele rolnicze;
- zapobieganie fragmentaryzacji zwartych kompleksów rolnych i zielonych;
- ustalanie wysokości wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w sposób sprzyjający rozwojowi błękitno-zielonej infrastruktury;
- uwzględnienie przepisów dotyczących zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, ograniczając na nich rozwój nowej zabudowy, jednocześnie mając na celu ochronę cieków wodnych;
- wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii;
- lokalizowanie siłowni wiatrowych na terenach oddalonych od obszarów zabudowy
- zachowanie oraz kontynuacja rozwoju istniejącej struktury osadniczej w sposób czytelny, poprzez uzupełnianie układów istniejącej zabudowy;
- lokalizowanie terenów o różnym przeznaczeniu w taki sposób, aby nie doprowadzać do konfliktów przestrzennych i uciążliwości dla terenów sąsiednich;
- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową na wsiach;
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna jako dominująca forma zabudowy
- lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny, który będzie odpowiadał intensywności projektowanej zabudowy i zapewniał prawidłową przepustowość
- planowanie zabudowy wielorodzinnej w sposób ekstensywny;
- uwzględnienie planowanych inwestycji o charakterze ponadlokalnym²⁰.

Ponadto Strategia wskazuje, iż „zgodnie z § 3, ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydania z niego wypisów i wyrysów, na terenie Gminy Płońsk dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru z ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej”²¹.

²⁰ Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2025-2035

²¹ Tamże, s. 53

Ryc. 4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Płońsk - ustalenia i rekomendacje w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2025-2035

Strategia przywołuje również rekomendacje wynikające z dokumentów wyższego szczebla, tj. Strategii województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, a także dotychczas kluczowego dokumentu planistycznego na poziomie gminy, czyli Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk. Wskazania ze SRWM, które warto podkreślić, to planowanie rozwoju przestrzennego wzdłuż korytarzy komunikacyjnych, z których najważniejszy stanowi droga ekspresowa S7. Rozwój ten powinien odbywać się pasmowo, zaś pozostałe tereny powinny być użytkowane w sposób ekstensywny, pełniąc rolę zaplecza przyrodniczego. Wiąże się z tym utrzymanie cennych krajobrazowo przestrzeni otwartych oraz ograniczenie presji inwestycyjnej na terenach rolnych i leśnych, a w zamian wykorzystanie rezerw terenowych w istniejących strukturach przestrzennych. Uwarunkowania wynikające z PZPWM zostały opisane w oddzielnym podrozdziale niniejszej prognozy.

3. Projekt planu ogólnego

3.1. Informacje o planie ogólnym

3.1.1. Główne cele planu ogólnego

W dniu 7 lipca 2023 r. Sejm RP przyjął znaczącą zmianę ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Większość przepisów nowelizacji weszła w życie 24 września 2023 r. Jednym z kluczowych aspektów reformy planowania przestrzennego, wprowadzonej wspomnianą zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jest usunięcie z systemu planowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W jego miejsce, jako dokument określający politykę przestrzenną gminy dla całego jej obszaru, uchwalony ma zostać plan ogólny.

Zgodnie z pierwotnymi przepisami, z dniem 1 stycznia 2026 r. obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miało utracić moc, a gminy były zobowiązane do sporządzenia planów ogólnych najpóźniej do 31 grudnia 2025 r. Nowelizacja przepisów wydłużyła jednak ten termin do 30 czerwca 2026 r. Brak uchwalenia planu ogólnego do wskazanej daty skutkowałby utratą mocy studium oraz brakiem możliwości uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wydawania decyzji o warunkach zabudowy, a w konsekwencji uniemożliwiłby prowadzenie spójnej i skutecznej polityki przestrzennej gminy.

Głównym celem projektowanego planu ogólnego jest ustalenie najważniejszych założeń struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, w szczególności rozdzielenie terenów, na których możliwa będzie realizacja zabudowy mieszkaniowej od terenów, na których nie będzie możliwe wzniesienie budynków mieszkalnych oraz terenów z zakazem realizacji budynków. Rozstrzygnięcia przestrzenne zawarte w sporządzanym dokumencie, mimo ich niskiej precyzji i dużego stopnia ogólności, będą stanowić ramy dla sporządzanych w przyszłości planów miejscowych i wydawanych decyzji o warunkach zabudowy.

3.1.2. Zakres projektowanego planu ogólnego

Plan ogólny gminy sporządza się na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisów wykonawczych, w tym rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy. Wymienione przepisy powszechnie obowiązujące określają zakres merytoryczny sporządzanego dokumentu, charakter jego rozstrzygnięć i sposób, w jaki określa ramy dla realizacji nowych inwestycji.

Plan ogólny to dokument o ściśle określonej, zwartej formie. Zgodnie z obowiązującymi przepisami jego rozstrzygnięcia dotyczą wyłącznie struktury funkcjonalno-przestrzennej – projektowanej z bardzo dużą

ogólnością, oraz parametrów zabudowy i wskaźników zagospodarowania terenu. Plan ogólny sporządza się w postaci danych przestrzennych, jest więc pozbawiony części tekstowej, która mogłaby ustalać dodatkowe zasady realizacji przyszłych inwestycji, takie jak ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, ograniczania i zakazy w zakresie inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko czy wytyczne w zakresie wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną.

W planie ogólnym obowiązkowo określa się strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne w zakresie dotyczącym profilu funkcjonalnego wyznaczonych stref planistycznych oraz przypisanych do nich podstawowych wskaźników zagospodarowania terenu (nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej powierzchni zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy i minimalnej powierzchni biologicznie czynnej). Fakultatywnie ustalenia planu ogólnego można rozszerzyć o obszar uzupełnienia zabudowy, obszar zabudowy śródmiejskiej oraz część gminnych standardów urbanistycznych obejmującą nieobowiązkowe wskaźniki dla wybranych stref i gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej.

Strefy planistyczne to wydzielone tereny, obejmujące łącznie cały obszar objęty planem ogólnym. W przepisach z zakresu planowania przestrzennego określono zamknięty katalog trzynastu możliwych do ustalenia rodzajów stref planistycznych. W rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów określono profil funkcjonalny każdej ze stref planistycznych – podstawowy (obowiązkowy do uwzględnienia w planie ogólnym dla danego rodzaju strefy) oraz dodatkowy (zawierający funkcje, których realizację można dodatkowo dopuścić dla terenu należącego do danego rodzaju strefy planistycznej, w zależności od potrzeb i lokalnych uwarunkowań). W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określono ponadto, jakie wskaźniki zagospodarowania terenu należy ustalić w planie ogólnym dla poszczególnych rodzajów stref. Dla stref planistycznych, dla których w planie ogólnym obowiązkowo ustala się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, w rozporządzeniu określono najniższy minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej możliwy do przyjęcia w planie ogólnym.

Ustanowione w rozporządzeniu profile funkcjonalne poszczególnych rodzajów stref planistycznych są bardzo szerokie i obejmują różnorodne formy zagospodarowania terenu. Przykładowo, w profilu podstawowym (obowiązkowym) strefy SW – strefy zabudowy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, wymieniono: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej, teren ogrodów działkowych. W strefie tej można dodatkowo dopuścić takie funkcje, jak: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, handel wielkopowierzchniowy, zieleń naturalna, lasy czy wody powierzchniowe. Natomiast strefa SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną, obowiązkowo obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usług, komunikacji, zieleni urządzonej ogrodów działkowych i infrastruktury technicznej. Do funkcji, które dodatkowo można dopuścić w ramach strefy SJ, należą: zabudowa letniskowa lub rekreacji indywidualnej, zieleń naturalna, lasy i wody powierzchniowe.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, przy kształtowaniu ustaleń planu ogólnego nie jest możliwe wykluczenie jakiejkolwiek funkcji z profilu podstawowego. Dla znacznej większości stref nie przewidziano też możliwości określenia rodzaju dopuszczonych usług.

3.1.3. Powiązania planu ogólnego z dokumentami planistycznymi niższego rzędu

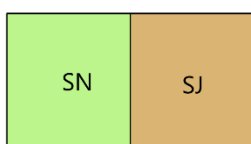
Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego. Po wejściu w życie będzie podstawą do uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wspomniane dokumenty będą musiały być zgodne z planem ogólnym w zakresie przeznaczenia terenu, maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej powierzchni zabudowy oraz minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Minimalna powierzchnia biologicznie czynna określona w

planie ogólnym nie stanowi wytycznej dla terenów komunikacji, wyznaczanych w planach miejscowych. Decyzja o warunkach zabudowy musi być ponadto zgodna z planem ogólnym w zakresie wysokości zabudowy.

W przypadku określenia w planie ogólnym gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej decyzje i plany sporządzane dla terenów zabudowy mieszkaniowej będą musiały spełniać wymagania ustalone w tych standardach. Ponadto, zgodnie z obowiązującymi przepisami, decyzje o warunkach zabudowy będzie można wydawać wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym jako obszary uzupełnienia zabudowy.

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wraz z aktami wykonawczymi określa, że ustalone w planie ogólnym funkcje poszczególnych stref, zarówno zawarte w profilu podstawowym, jak i dodatkowym, są równorzędne, a więc można je będzie określać wymiennie. W związku z tym, na etapie sporządzania planu ogólnego oraz analizowania potencjalnych skutków jego uchwalenia, nie jest możliwe określenie przyszłego zagospodarowania terenów poszczególnych stref. Poniżej, w sposób schematyczny, przedstawiono przykładowe możliwości wyznaczenia terenów funkcjonalnych w planach miejscowych na podstawie ustaleń planu ogólnego (Ryc. 5, Ryc. 6). Najważniejsze decyzje przestrzenne, w tym precyzyjne określenie przeznaczenia terenu i zasad jego zagospodarowania, będą podjęte na etapie sporządzania planów miejscowych.

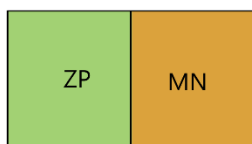
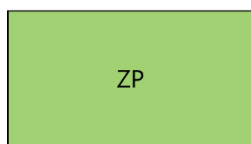
USTALENIA PLANU OGÓLNEGO

SN Strefa zieleni i rekreacji

SJ Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną

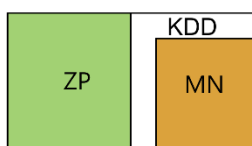
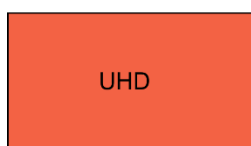
PRZYKŁADY USTALEŃ MPZP SPORZĄDZANEGO NA PODSTAWIE POG

MN Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

UHD Teren usług handlu detalicznego

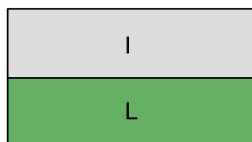
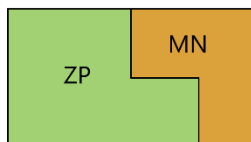
ZP Teren zieleni urządzonej

L Teren lasu

KDD Teren drogi publicznej klasy dojazdowej

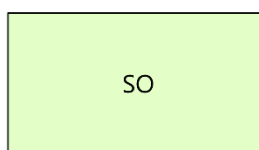
I Teren infrastruktury technicznej

Ryc. 5 Ustalenia planu ogólnego a miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – przykładowe tereny funkcjonalne możliwe do wyznaczenia w planie miejscowym;

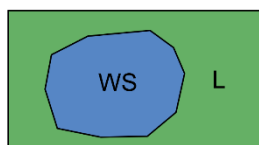
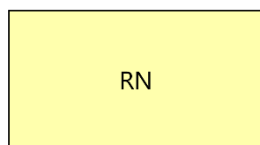
Źródło: opracowanie własne

USTALENIA PLANU OGÓLNEGO

SO Strefa otwarta

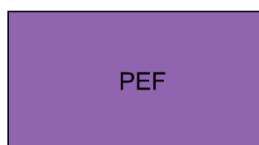
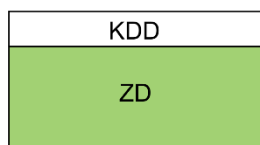
PRZYKŁADY USTALEŃ MPZP SPORZĄDZANEGO NA PODSTAWIE POG

RN Teren rolnictwa z zakazem zabudowy

PEF Teren elektrowni słonecznej

ZD Teren ogrodów działkowych

WS Teren wód powierzchniowych śródlądowych

L Teren lasu

KDD Teren drogi publicznej klasy dojazdowej

Ryc. 6 Ustalenia planu ogólnego a miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – przykładowe tereny funkcjonalne możliwe do wyznaczenia w planie miejscowym;

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z art. 34 ust. 1a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wejście w życie planu ogólnego nie powoduje utraty mocy obowiązujących planów miejscowych. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w gminie Płońsk przed przyjęciem planu ogólnego nadal będą regulować zasady zagospodarowania terenów objętych ich zapisami, decydując o charakterze i rodzaju prowadzonych na ich podstawie inwestycji.

3.2. Ustalenia projektowanego planu ogólnego

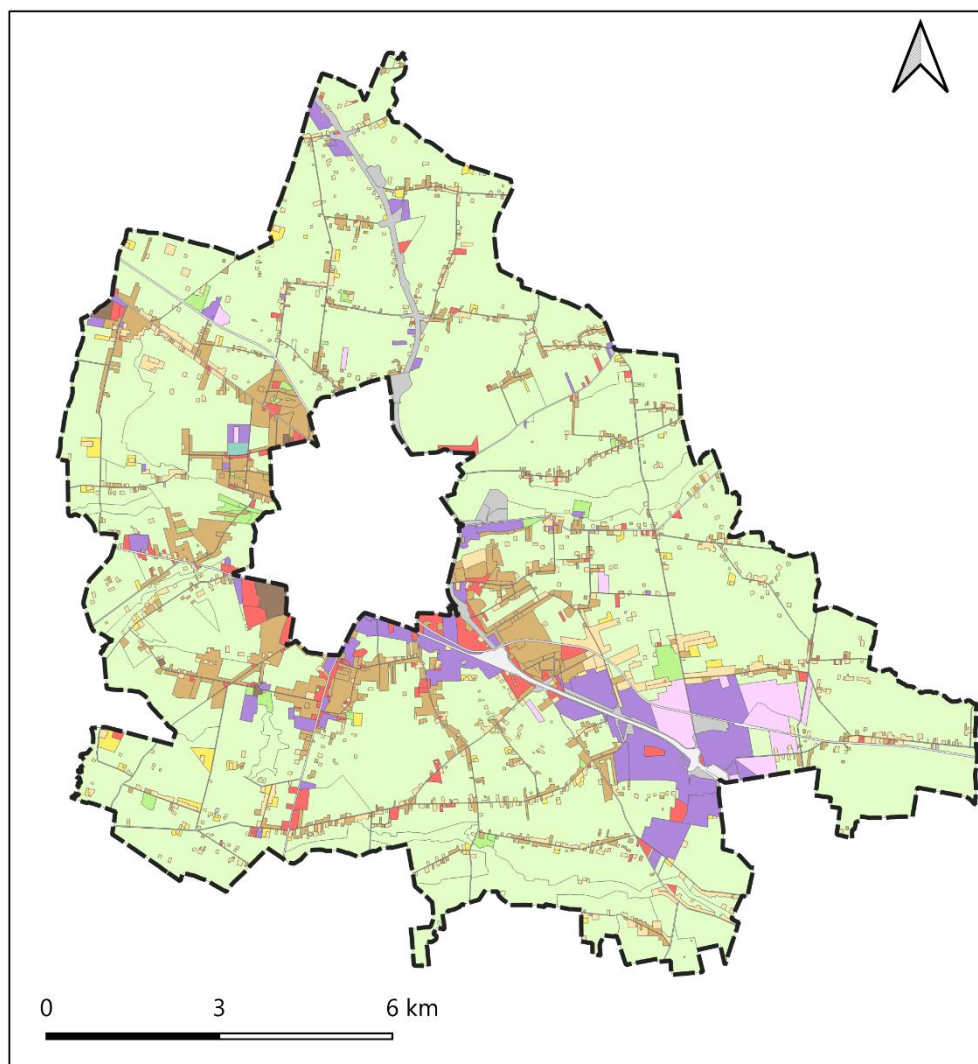
3.2.1. Ustalenia w zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej

Projektem planu ogólnego gminy Płońsk objęto całą gminę. Największą część obszaru gminy pokrywają strefy otwarte (SO), obejmujące głównie tereny rolne, grunty leśne i doliny rzek. Docelowo znaczna część tych terenów ma zostać objęta zakazem zabudowy. W części stref otwartych umożliwiono realizację elektrowni słonecznych. Wśród terenów, w granicach których możliwa będzie realizacja zabudowy mieszkaniowej, przeważają tereny stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) i stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową (SZ). Ze względu na zmiany w sposobie gospodarowania i użytkowania gruntów rolnych, w tym zmniejszającą się liczbę gospodarstw rolnych (z 1120 w 2010 r. do 882 w 2020 r.²²), a także wnioski złożone do planu ogólnego, nowe tereny zabudowy wyznaczano głównie jako tereny strefy SJ. Zgodnie z wieloletnią polityką przestrzenną gminy, realizowaną już na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, największy rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej przewiduje się miejscowościach sąsiadujących z miastem Płońsk. Jednocześnie, w planie ogólnym umożliwiono też uzupełnienie zabudowy w mniejszych miejscowościach.

Na wybranych, nielicznych terenach wyznaczono strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW). Duża część tych terenów jest już zagospodarowana i została wyznaczona w

²² Dane GUS z Powszechnego spisu rolnego, lata: 2010 i 2020

miejsowych planach zagospodarowania przestrzennego. Pozostałe mają być miejscem realizacji nowych inwestycji.

Legenda

Granica gminy Płońsk

Strefy planistyczne

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną
- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową
- strefa usługowa
- strefa gospodarcza

- strefa produkcji rolniczej
- strefa infrastrukturalna
- strefa zieleni i rekreacji
- strefa cmentarzy
- strefa górnictwa
- strefa otwarta
- strefa komunikacyjna

Ryc. 7 Ustalenia planu ogólnego – strefy planistyczne;

Źródło: opracowanie własne

Zakłada się, że zabudowa usług pierwszego stopnia będzie lokalizowana przede wszystkim w strefach SJ i SW. Realizacja zabudowy usługowej o większej intensywności będzie mogła nastąpić w ramach stref usługowych (SU) i stref gospodarczych (SP). Wyznaczono je głównie na terenach wydzielonych na te cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w pobliżu głównych ciągów

komunikacyjnych. Za tereny szczególnie predystynowane do rozwoju funkcji produkcyjno-usługowych oraz do lokalizacji składów i magazynów uznano grunty w rejonie drogi ekspresowej S7.

W planie ogólnym umożliwiono dalszą eksploatację złóż surowców naturalnych przez wydzielenie stref górnictwa (SG). Ich największe zgrupowanie zlokalizowane jest południowo-wschodniej części gminy, na północny-wschód od trasy S7. W POG przewidziano wtórne zagospodarowanie terenów po wyeksploatowaniu złóż i rekultywacji terenu, dopuszczając zagospodarowanie na cele produkcyjno-usługowe lub terenów otwartych.

Plan ogólny przewiduje zachowanie i dalszą eksploatację najistotniejszych obiektów infrastruktury technicznej – ujęć i stacji uzdatniania wody, terenów oczyszczalni ścieków i składowiska odpadów. Tereny, na których są zlokalizowane, objęto strefami infrastrukturalnymi (SI).

Projekt planu ogólnego uwzględnia główne elementy sieci komunikacyjnej w gminie – drogi krajowe, drogę wojewódzką, drogi powiatowe i wybrane drogi gminne. Ze względu na stopień szczegółowości planu ogólnego oraz na możliwość późniejszego precyzyjnego wyznaczenia terenów komunikacji w każdej ze stref, zrezygnowano z wydzielenia pomniejszych dróg. Drogi ekspresowe, główne i zbiorcze, istniejące i projektowane, dla których określono linie rozgraniczające, objęto strefami komunikacji (SK), natomiast drogi o klasie niższej niż zbiorcza wydzielono za pomocą stref SI. Strefę komunikacji wydzielono też na całym przebiegu linii kolejowej.

Dokładne rozstrzygnięcia w zakresie przeznaczenia poszczególnych działek budowlanych, wskaźników zagospodarowania terenu i parametrów zabudowy oraz nakazów, zakazów i ograniczeń w zagospodarowania terenu zostaną ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, uchwalanych przy zachowaniu zgodności z planem ogólnym gminy.

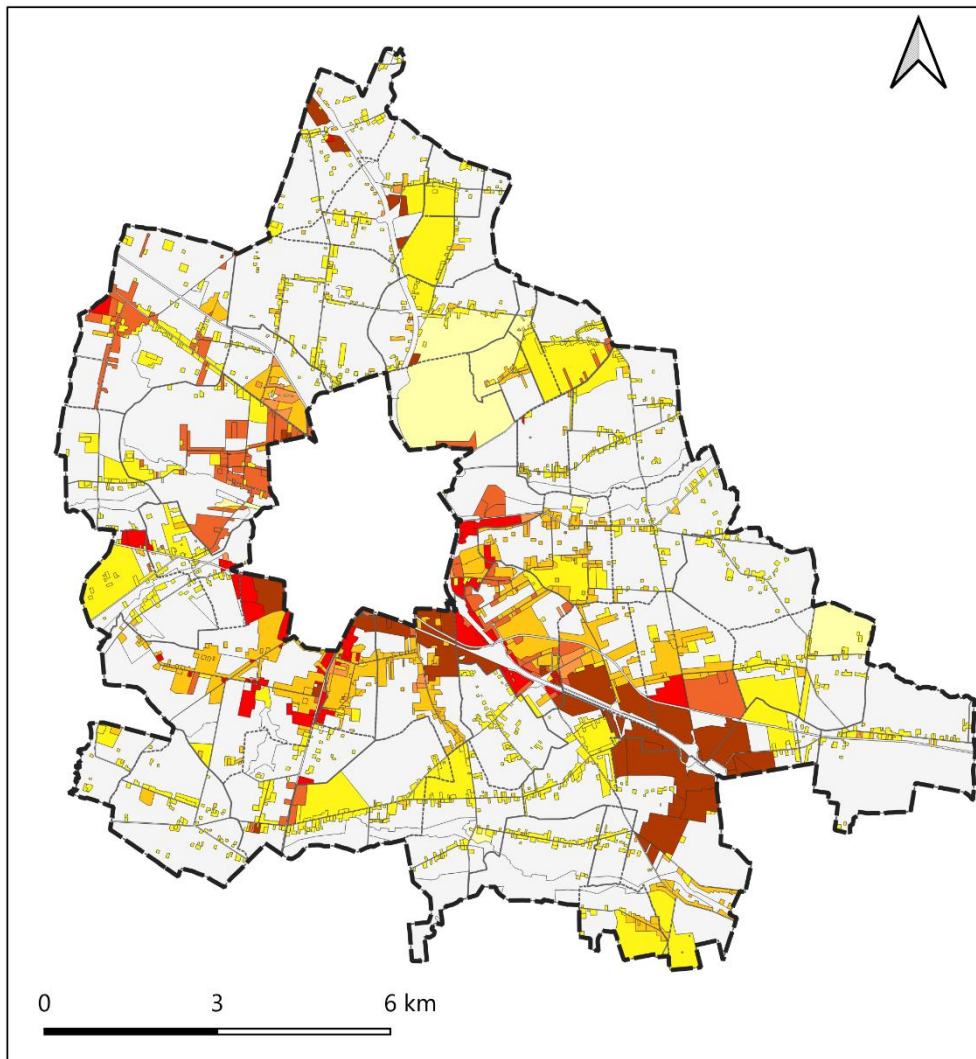
3.2.2. Ustalenia w zakresie wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu

W planie ogólnym dla wybranych stref planistycznych, związanych z realizacją zabudowy, przyporządkowano wszystkie obowiązkowe wskaźniki zagospodarowania, w tym wartość maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalnego udziału powierzchni zabudowy i minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Przy określaniu wskaźników zagospodarowania terenu w pierwszej kolejności przeniesiono do planu ogólnego ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku, gdy w planie miejscowym nie określono wszystkich wskaźników wymaganych w POG, wskaźniki te uzupełniono na podstawie wyliczeń matematycznych, uwzględniających wskaźniki podane w planie miejscowym. Na przykład, przy określaniu maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy dla terenów, dla których nie określono jej w planie miejscowym, opierano się na ustaleniach w zakresie maksymalnej powierzchni zabudowy i maksymalnej liczby kondygnacji nadziemnych. Dla obszarów nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, wskaźniki zagospodarowania terenu i parametry zabudowy określano z uwzględnieniem analizy sposobu zagospodarowania terenu, przeprowadzonej w skali całej gminy.

Maksymalną intensywność zabudowy została ustalona zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Określono ją przede wszystkim w nowszych planach miejscowych, na terenach dopuszczających lokalizację zabudowy. Dotyczy to głównie terenów rolnych z możliwością realizacji zabudowy zagrodowej w obrębach Arcelin i Szerominek, gdzie przyjęto wskaźnik 0,3-0,35. Wyższe wartości ustalono dla terenów zabudowy nierolniczej, w tym mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej oraz usługowej, gdzie intensywność zabudowy waha się od 0,5 do 1,2, a wyjątkowo - na niewielkich terenach usług publicznych w Siedlinie - osiąga poziom 2,0. Na pozostałych terenach wskaźnik dobrano w taki sposób, aby nowa zabudowa tworzyła spójne zagospodarowanie w pobliżu istniejących już zabudowy. Analiza parametrów zabudowy w gminie wykazała, że dla większości działek z budynkami mieszkalnymi, realizowanymi w ramach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy zagrodowej, nadziemna intensywność zabudowy wynosi do 0,2. Taką wartość nadziemnej

intensywności zabudowy przyjęto jako wyjściową w strefach planistycznych SJ i SZ. Intensywność na wyższym poziomie określano dla stref SW i SU oraz, w szczególności, dla stref przewidzianych do rozwoju zabudowy produkcyjnej – SP, wzdłuż dróg.

Legenda

- Granica gminy Płońsk
- Granica obrębów

Wskaźnik nadziemnej intensywności zabudowy

- nie ustalono
- 0
- 0,1-0,3
- 0,4-0,6

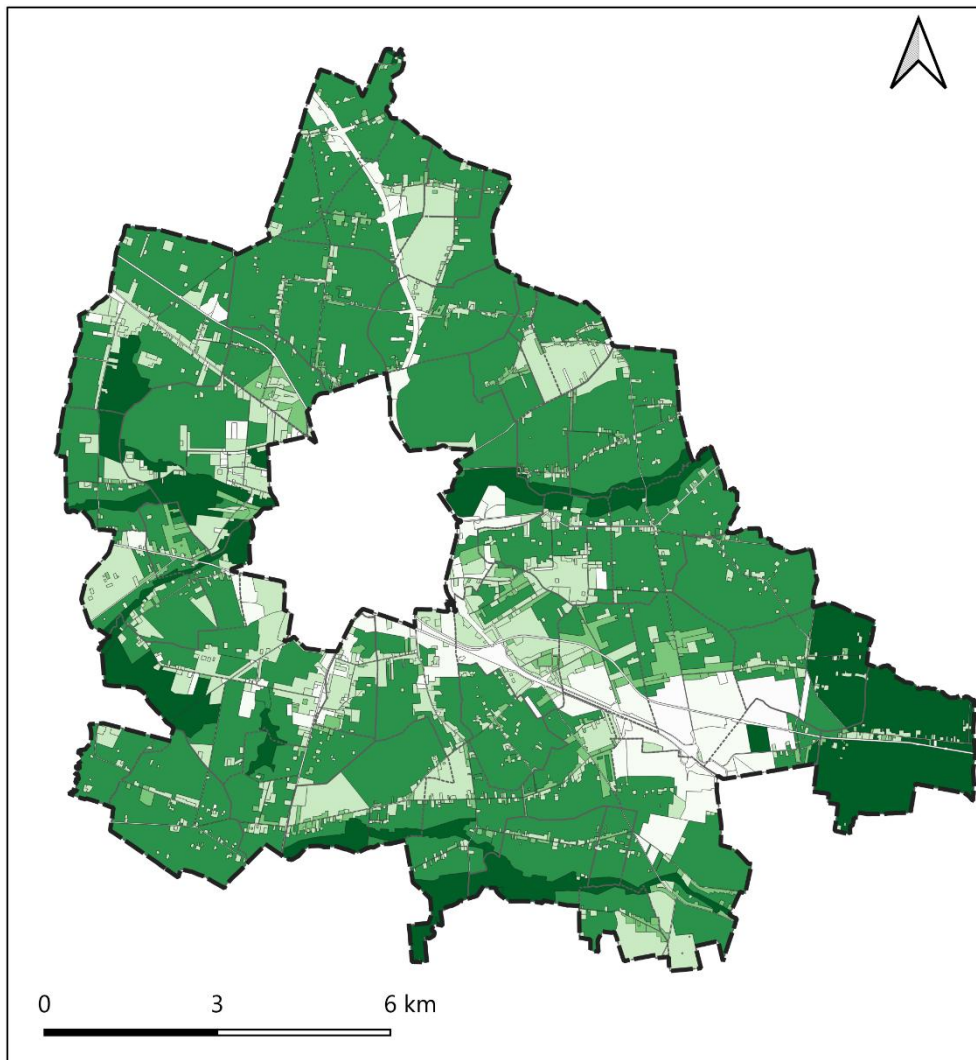
- 0,7-0,9
- 1-1,2
- 1,5-1,6
- 2
- 3

Ryc. 8 Ustalenia planu ogólnego – maksymalna nadziemna intensywność zabudowy;

Źródło: opracowanie własne

Maksymalna wysokość zabudowy została ustalona również na podstawie obowiązujących planów miejscowych. Dla pozostałych terenów wskaźnik dostosowano do istniejącej zabudowy. W strefach otwartych, gdzie dozwolono w profilu dodatkowym np. teren elektrowni wiatrowej, maksymalna wysokość zabudowy wynosi 110 m. Na terenach rolnych z możliwością zabudowy maksymalną wysokość zabudowy zwiększono względem tej określonej w planach miejscowych, do 15 m. Ma to na celu umożliwienie rozwoju funkcji rolniczej, w tym realizacji budowli rolniczych i budynków inwentarskich czy gospodarczych, o wysokości zgodnej z potrzebami technologicznymi dla danych obiektów.

Maksymalna powierzchnia zabudowy została ustalona na podstawie obowiązujących planów miejscowych oraz biorąc pod uwagę istniejącą już zabudowę i jej powierzchnię. Najwyższe wartości maksymalnej powierzchni zabudowy występują w strefach gospodarczych SP oraz usługowych SU, zlokalizowanych głównie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych i linii kolejowej. Wysokie wartości wskaźnika odnotowano również w strefach wielofunkcyjnych z zabudową jednorodzinną (SJ), przede wszystkim na obszarach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Płońsk.

Legenda

- Granica gminy Płońsk
- Granica obrębów

Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej [%]

- nie ustalono
- 10-25
- 30-50
- 55-70
- 80-90
- 95-100

Ryc. 9 Ustalenia planu ogólnego – minimalna powierzchnia biologicznie czynna;

Źródło: opracowanie własne

Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (PBC) ustalono zgodnie z obowiązującymi planami miejscowymi oraz w nawiązaniu do charakteru istniejącego zagospodarowania. Dążono do określenia

minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na wysokim poziomie. Dla stref SJ przyjęto zazwyczaj 60%, a dla stref SZ - 40%, ze względu na specyfikę zabudowy zagrodowej. W strefach SU wskaźnik ten określano indywidualnie, natomiast dla terenów produkcyjnych SP i większości stref SI ustalono go na poziomie 20%, a dla stref SC - 30%. Najwyższe wartości przyjęto dla stref SO – przeważnie 80%, z podwyższeniem do 95% na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych oraz do 100% dla użytków ekologicznych. Minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej nie określono dla stref SK, SG oraz terenów SO obejmujących istniejące elektrownie wiatrowe, pozostawiając jego ustalenie do etapu sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3.2.3. Ustalenia w odniesieniu do systemu przyrodniczego gminy

W planie ogólnym uwzględniono istniejące systemy przyrodnicze gminy, powiązania przyrodnicze oraz występujące formy ochrony przyrody.

Na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, stanowiących lokalne ciągi ekologiczne, wytyczono w znacznej mierze strefy otwarte z podwyższonym minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej, na poziomie 95%. Są to przede wszystkim kompleksy leśne i doliny cieków wodnych, wraz z otaczającymi je użytkami zielonymi. Na większości pozostałych terenów stref otwartych minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynosi 80%, co będzie sprzyjało utrzymaniu i rozwojowi istniejącej roślinności, w tym zadrzewień śródpolnych, oraz wykształceniu krajobrazu pozwalającego na swobodną migrację zwierząt. Powierzchnię biologicznie czynną dla terenów otwartych na niższym poziomie określono wyłącznie, gdy dopuszczono na niej realizację elektrowni słonecznej.

Wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej, 95%, przyjęto także dla terenów otwartych położonych w granicach obszarów chronionego krajobrazu. W tych obszarach ograniczono rozwój zabudowy. Na wybranych działkach, położonych w sąsiedztwie istniejących budynków, dopuszczono realizację zabudowy mieszkaniowej o niższych wskaźnikach zagospodarowania, przy zachowaniu wysokiej minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Dotyczy głównie uzupełnień zabudowy wzdłuż dróg.

Oddzielną strefę otwartą wydzielono dla użytków ekologicznych, gdzie minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynosi 100%.

3.2.4. Sposób i zakres uwzględnienia uwarunkowań wynikających z powiązanych dokumentów

W projekcie planu ogólnego uwzględniono zapisy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (PZPWM), który określa m.in. strukturę sieci osadniczej, powiązania komunikacyjne, lokalizacje inwestycji celu publicznego, zasady ochrony przyrody, klimatu, złóż kopalin oraz obszary zagrożone powodzią. Obszar gminy Płońsk znajduje się w podregionie Płockim, w strategicznym obszarze żywicielskim o wysokim potencjale rolniczym i towarowej produkcji rolnej. Zasadami zagospodarowania są ochrona najlepszych gruntów rolnych, zachowanie spójności przestrzeni rolniczej, rozwój rolnictwa ekologicznego i działań rolno-środowiskowych oraz poprawa warunków glebowo-wodnych. W zakresie ochrony środowiska PZPWM wskazuje formy ochrony przyrody na terenie gminy, oraz przewiduje działania ograniczające negatywny wpływ urbanizacji i wspierające spójność systemu ekologicznego. Plan uwzględnia również zagrożenia powodziowe.

Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2025-2035, przyjęta uchwałą Nr XXVII/186/2026 Rady Gminy Płońsk z dnia 29 kwietnia 2026 r., została uchwalona na podstawie przepisów obowiązujących po reformie z 24 września 2023 r., co oznacza, że informacje w niej zawarte są wiążące i stanowią podstawę do sporządzenia planu ogólnego. W projekcie planu ogólnego uwzględniono zapisy Strategii związane z ochroną środowiska. Zachowano i objęto ochroną tereny otwarte, wyznaczając na większości obszaru gminy strefy otwarte. W wyznaczaniu stref zabudowy uniknięto rozlewania zabudowy, kształtując zwarte struktury osadnicze, co zapobiega negatywnemu wpływowi na obszary chronione oraz cenne przyrodniczo i krajobrazowo, a także sprzyja zachowaniu ww. terenów otwartych. Zarówno dla terenów otwartych, jak i dla stref z dopuszczeniem realizacji zabudowy, określono minimalny udział powierzchni

biologicznie czynnej na wysokim poziomie. Wskaźnik ten dodatkowo podwyższono w strefach otwartych położonych w obszarze chronionego krajobrazu. Ochroną objęto również grunty rolne klas chronionych, poprzez wyznaczenie stref otwartych, umożliwiających kontynuację produkcji rolniczej i wykluczających zabudowę. Uwzględniono przepisy dotyczące prawa wodnego, w tym ochrony przeciwpowodziowej, wykluczając powstawanie nowej zabudowy na terenach w sposób szczególnie zagrożony powodzią, co jednocześnie wpływa również na ochronę strefy wokół cieku wodnego. Umożliwiono rozwój odnawialnych źródeł energii, wyznaczając tereny, gdzie będzie możliwa realizacja instalacji w tym zakresie. Jednocześnie uwzględniono przepisy odnośnie elektrowni wiatrowych, w tym zachowania obowiązującej odległości od nich w przypadku lokalizowania nowej zabudowy. Ponadto uwzględniono również, w zakresie jakim pozwala na to struktura planu ogólnego, pozostałe rekomendacje związane z zabudową i infrastrukturą, nieodnoszące się bezpośrednio do ochrony środowiska, jednak z jednoczesnym poszanowaniem dotyczących go wytycznych.

Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego został zatwierdzony uchwałą nr 48/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego w dniu 26 marca 2024 roku. Znajdujące się tam wnioski i rekomendacje dla wytyczonych typów krajobrazów, zostały uwzględnione w planie ogólnym w celu ochrony istniejących krajobrazów, a są to m.in.:

- ograniczenie rozpraszania zabudowy poprzez kształtowanie zwartych struktur osadniczych,
- wyznaczenie stref, w których nowa zabudowa będzie harmonijnie i spójnie wpisywać się w istniejącą strukturę przestrzenną oraz otaczające ją zagospodarowanie,
- zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnej w strefach planistycznych zlokalizowanych w obrębie krajobrazów bagienno-łąkowych, leśnych.

3.2.5. Ponadlokalne cele ochrony środowiska oraz sposób, w jaki zostały uwzględnione w projekcie planu ogólnego

W trakcie sporządzania projektu planu ogólnego uwzględniono cele ochrony środowiska, ustalone na poziomie krajowym i międzynarodowym, w zakresie:

- utrzymania i ochrony wartości przyrodniczych na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ochrony gleb na mocy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Dyrektywy Parlamentu Europejskiego ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej oraz Programu ochrony środowiska województwa lubelskiego,
- ochrony powietrza na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz Programu ochrony środowiska województwa lubelskiego,
- właściwej gospodarki odpadami na mocy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach oraz ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- zachowania norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz powiązanymi z nią rozporządzeniami,
- ochrony różnorodności biologicznej, właściwego stanu siedlisk na mocy ustawy o ochronie przyrody, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Krajowej strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Konwencji o różnorodności biologicznej.

Tabela 2. Cele ochrony określone w dokumentach międzynarodowych i krajowych i sposób ich uwzględnienia w planie ogólnym gminy Płońsk

LP	Dokument	Wybrane cele zawarte w dokumencie	Sposób uwzględnienia celów w planie ogólnym
Dokumenty międzynarodowe			
1.	Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska)	Ochrona wędrownych gatunków zwierząt dzikich, w tym ptaków takich jak m.in. bocian biały, bocian czarny, jastrzębiowate, sokołowate, rybołów, przepiórka zwyczajna, żuraw zwyczajny, kraska zwyczajna. Ochrona gatunków powinna polegać w szczególności na ochronie siedlisk gatunku oraz na zapobieganiu, usuwaniu, równoważeniu lub minimalizowaniu niekorzystnego wpływu działań lub przeszkód poważnie utrudniających bądź uniemożliwiających wędrówkę gatunków	Utrzymanie wiejskiego charakteru gminy, wyznaczenie stref otwartych na większości jej powierzchni, szczególnie ochrona terenów podmokłych, kompleksów leśnych, dolin rzecznych Dopuszczenie wydzielania terenów zieleni urządzonej, nieurządzonej, lasów i wód we wszystkich strefach planistycznych
2.	Europejska Konwencja Krajobrazowa	Promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu	Utrzymanie wiejskiego charakteru gminy, wyznaczenie stref otwartych na większości jej powierzchni, szczególnie ochrona terenów podmokłych, kompleksów leśnych, dolin rzecznych Podwyższenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w strefach otwartych położonych w granicach obszarów chronionego krajobrazu Ograniczenia rozlewania zabudowy
3.	Konwencja o różnorodności biologicznej	Ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów	Utrzymanie wiejskiego charakteru gminy, wyznaczenie stref otwartych na większości jej powierzchni, szczególnie ochrona terenów podmokłych, kompleksów leśnych, dolin rzecznych Dopuszczenie wydzielania terenów zieleni urządzonej, nieurządzonej, lasów i wód we wszystkich strefach planistycznych Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na wysokim poziomie, zarówno dla terenów otwartych, jak i stref z dopuszczeniem realizacji zabudowy
4.	Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu	Doprowadzenie do ustabilizowania koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegałby niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny; cel ma być realizowany przez działania takie, jak: – wspieranie zrównoważonych form gospodarki rolnej w kontekście ochrony klimatu, – badania, wspieranie, rozwój oraz zwiększenie wykorzystania nowych i odnawialnych źródeł energii, technologii pochłaniania dwutlenku węgla oraz zaawansowanych i innowacyjnych technologii przyjaznych dla środowiska, – wspieranie zrównoważonej gospodarki leśnej, zalesiania i odnowień	Utrzymanie wiejskiego charakteru gminy, wyznaczenie stref otwartych na większości jej powierzchni, szczególnie ochrona terenów podmokłych, kompleksów leśnych, dolin rzecznych Dopuszczenie wydzielania terenów zieleni urządzonej, nieurządzonej, lasów i wód we wszystkich strefach planistycznych Wyznaczenie terenów, na których możliwa będzie realizacja elektrowni słonecznej
5.	Ramowa dyrektywa wodna	Ustalenie ram dla ochrony wód, ukierunkowanych m.in. na: – zapobieganie dalszemu pogarszaniu, ochrona i poprawa stanu ekosystemów wodnych,	Wyznaczenie stref otwartych na większości jej powierzchni, szczególnie ochrona terenów podmokłych, kompleksów leśnych, dolin rzecznych

LP	Dokument	Wybrane cele zawarte w dokumencie	Sposób uwzględnienia celów w planie ogólnym
		– promowanie zrównoważonego korzystania z wód opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych, – redukcję zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobieganie ich dalszemu zanieczyszczeniu, – zmniejszenie skutków powodzi i susz	Dopuszczenie wydzielania terenów zieleni urządzonej, nieurządzonej, lasów i wód we wszystkich strefach planistycznych Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na wysokim poziomie, zarówno dla terenów otwartych, jak i stref z dopuszczeniem realizacji zabudowy Określenie przeznaczenia terenów umożliwiających realizację zbiornika retencyjnego na rzece Płonce w Szerominku
Dokumenty krajowe			
6.	Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Cel szczegółowy I: Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; weryfikowany m.in. przez wskaźniki dotyczące stanu wód podziemnych, wskaźniki jakości powietrza, odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w stosunku do ludności ogółem oraz odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	Ograniczanie rozlewania zabudowy Przeznaczanie na cele zabudowy głównie teren z dostępem do sieci infrastruktury technicznej Wprowadzenie strefy infrastrukturalnej dla oczyszczalni ścieków w Poświętnem, w sposób umożliwiający jej ew. rozbudowę
		Cel szczegółowy II: Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; weryfikowany m.in. przez wskaźnik lesistości kraju, wskaźnik liczebności pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego oraz poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i recyklingu papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych	Utrzymanie wiejskiego charakteru gminy, wyznaczenie stref otwartych na większości jej powierzchni, szczególnie ochrona terenów podmokłych, kompleksów leśnych, dolin rzecznych Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na wysokim poziomie, zarówno dla terenów otwartych, jak i stref z dopuszczeniem realizacji zabudowy
		Cel szczegółowy III: Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych; weryfikowany m.in. przez pojemność obiektów małej retencji wodnej, wskaźnik powierzchni parków, zieleni i terenów zieleni osiedlowej w miastach i dynamikę emisji gazów cieplarnianych	Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na wysokim poziomie, zarówno dla terenów otwartych, jak i stref z dopuszczeniem realizacji zabudowy Dopuszczenie wydzielania terenów zieleni urządzonej, nieurządzonej, lasów i wód we wszystkich strefach planistycznych
7.	Polityka energetyczna Polski do 2040 r.	Bezpieczeństwo energetyczne przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszaniu oddziaływania sektora energii na środowisko; weryfikowane m.in. przez: udział odnawialnych źródeł energii w końcowym zużyciu energii brutto, udział odnawialnych źródeł energii w transporcie, średnioroczny przyrost OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie, liczbę punktów ładowania pojazdów elektrycznych, liczbę prosumentów energii odnawialnej	Wyznaczenie terenów, na których możliwa będzie realizacja elektrowni słonecznej i umożliwienie dalszej eksploatacji istniejących elektrowni wiatrowych

LP	Dokument	Wybrane cele zawarte w dokumencie	Sposób uwzględnienia celów w planie ogólnym
8.	Krajowy Program Ochrony Powietrza	Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego, ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego, zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój OZE	Wyznaczenie terenów, na których możliwa będzie realizacja elektrowni słonecznej i umożliwienie dalszej eksploatacji istniejących elektrowni wiatrowych
9.	Strategiczny Plan Adaptacji 2020	Cel szczegółowy 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, realizowany m.in. przez takie działania, jak: – rozwijanie alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym, szczególnie na potrzeby ogrzewania i klimatyzacji na terenach o mniejszej gęstości zaludnienia, – wspieranie rozwoju OZE, w szczególności mikroinstalacji w rolnictwie – zwiększanie lesistości zarówno w wyniku sztucznych zalesień, jak i sukcesji naturalnej, oraz racjonalizacja użytkowania gruntów, zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych kontynuacja wdrażania oraz rozwijanie instrumentów ochrony przestrzeni rolniczej, leśnej i zasobów glebowych dużej wartości produkcyjnej – kontynuacja programu ochrony gleb przed erozją, kontynuowanie i rozszerzenie programu małej retencji i retencji glebowej zwłaszcza w lasach i użytkach zielonych. – wprowadzenie ograniczeń w zakresie budownictwa powszechnego i dodatkowe wymagania w zakresie ochrony przed zalaniem budynków podpiwniczonych na obszarach zalewowych i w strefie nadmorskiej oraz na terenach zagrożonych ruchami masowymi. Cel szczegółowy 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu, realizowany m.in. przez takie działania, jak: rewitalizacja przyrodnicza, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem małej retencji w miastach oraz wymiana szczelnych powierzchni gruntu na przepuszczalne	Wyznaczenie terenów, na których możliwa będzie realizacja elektrowni słonecznej i umożliwienie dalszej eksploatacji istniejących elektrowni wiatrowych Wyznaczenie stref otwartych na większości jej powierzchni, szczególna ochrona terenów podmokłych, kompleksów leśnych, dolin rzecznych Dopuszczenie wydzielania terenów zieleni urządzonej, nieurządzonej, lasów i wód we wszystkich strefach planistycznych Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na wysokim poziomie, zarówno dla terenów otwartych, jak i stref z dopuszczeniem realizacji zabudowy Dopuszczenie wydzielania terenów zieleni urządzonej, nieurządzonej, lasów i wód we wszystkich strefach planistycznych Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na wysokim poziomie, zarówno dla terenów otwartych, jak i stref z dopuszczeniem realizacji zabudowy

LP	Dokument	Wybrane cele zawarte w dokumencie	Sposób uwzględnienia celów w planie ogólnym
10.	Strategia zrównoważonego rozwoju wsi rolnictwa i rybactwa 2030	Cel szczegółowy 2. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska, realizowany m.in. przez takie działania, jak: – rozwój lub modernizacja infrastruktury wpływającej na poprawę jakości życia, – poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich przez budowę lub modernizację gminnej i powiatowej sieci drogowej, – rozwój OZE w gospodarstwach rolnych i rybackich, – wsparcie dla budowy, odbudowy i prawidłowego wykorzystania urządzeń melioracyjnych oraz powiększenia retencji wodnej, – poprawa dostępu do usług publicznych i optymalizacji zagospodarowania przestrzennego w otoczeniu miast, – promowanie ładu przestrzennego na obszarach wiejskich, w szczególności w zasięgu oddziaływania obszarów silnie zurbanizowanych, m.in. w celu zapobiegania rozpraszaniu istniejącej sieci osadniczej	Ograniczanie rozlewania zabudowy Uwzględnienie obiektów usług publicznych na terenach wiejskich przez wyznaczenie stref usługowych oraz zieleni i rekreacji Wyznaczenie terenów, na których możliwa będzie realizacja elektrowni słonecznej i umożliwienie dalszej eksploatacji istniejących elektrowni wiatrowych
11.		Cel szczegółowy 3. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa, realizowany m.in. przez takie działania, jak: – wsparcie usług sprzyjających rozwojowi pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych (turystycznych, edukacyjnych, zdrowotnych, opiekuńczych), – wykorzystanie potencjału rolnictwa do prowadzenia działalności gospodarczej towarzyszącej produkcji rolniczej i rybackiej, m.in. przez upowszechnianie dobrych praktyk z zakresu prowadzenia i ewidencjonowania działalności gospodarczej towarzyszącej ww. rodzajom produkcji (np. sprzedaży żywności bezpośrednio konsumentom końcowym/ bezpośrednio z gospodarstwa czy też rozwoju i promocji agroturystyki)	Uwzględnienie terenu usług jako profilu dodatkowego stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów międzynarodowych i krajowych oraz projektu planu ogólnego

4. Stan i funkcjonowanie środowiska

4.1. Ogólne informacje o obszarze objętym projektem planu ogólnego

4.1.1. Istniejące zagospodarowanie terenu

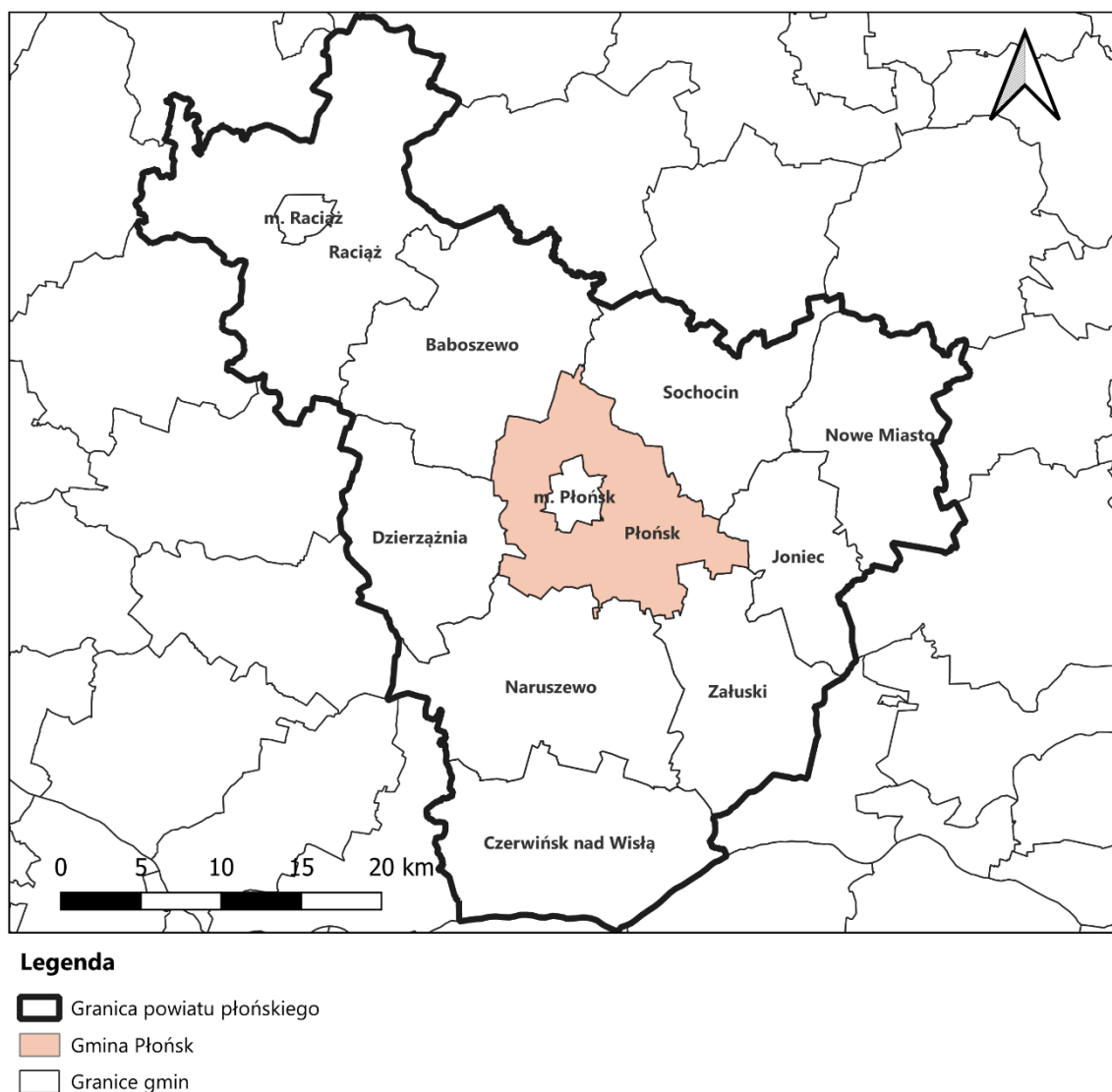
Gmina Płońsk jest gminą wiejską położoną w województwie mazowieckim, w powiecie płońskim. Siedzibą gminy i zarazem powiatu jest miasto Płońsk. Znajduje się ona w północno-zachodniej części województwa oraz centralnej części powiatu, okalając miasto Płońsk. Zajmuje powierzchnię 127,3 km². Powstała 1 stycznia 1992 r. wskutek podziału miasta i gminy Płońsk na dwie jednostki samorządowe. Graniczy z gminą Baboszewo, Dzierżanin, Joniec, Naruszewo, Płońsk, Sochocin, Żaluski. Gmina zawiera ogółem czterdzieści dwie wsie, w trzydziestu siedmiu sołectwach, z czego a największe z nich to Szerominek, Arcelin, Skarżyn, Bońki i Siedlin.

Obszar gminy Płońsk w dużej mierze obejmują tereny otwarte, głównie grunty orne. Istotną część krajobrazu stanowią również sady, plantacje, łąki oraz pastwiska. Najrozleglejsze obszary leśne znajdują się w Naruszewie, w południowej części gminy, a także po zachodniej stronie, na terenie sąsiedniej gminy Nowe Miasto, oraz na północy - w gminach Sochocin i Baboszewo. Lasy i zadrzewienia odgrywają istotną rolę w lokalnym systemie przyrodniczym, tworząc sieć powiązań ekologicznych. Często są one połączone ze sobą poprzez rzeki, mniejsze ciek wodne oraz roślinność śródpolną i przywodną. Gmina położona jest w Nadleśnictwie Płońsk, gdzie występują typowe lasy dla mazowieckiego krajobrazu. Są rozproszone, kompleksy leśne raczej cechują się małą powierzchnią.

Na terenie gminy dominuje luźna zabudowa zagrodowa oraz jednorodzinna, a także usługowa i przemysłowa. Zabudowa ta rozmieszczona jest najczęściej w sposób rozproszony lub ciągnie się wzdłuż dróg na całym obszarze gminy. Wyjątkiem jest miejscowość Poświętne, gdzie zabudowania znajdują się jedynie w jej południowej części. W pozostałych rejonach gminy zabudowa rzadko tworzy zwarte układy funkcjonalno-przestrzenne, przeważają rozproszone gospodarstwa rolne, a miejscami pojawiają się niewielkie skupiska domów mieszkalnych wśród zabudowy zagrodowej. W kilku wsiach, takich jak Szerominek, Bońki i Siedlin, można jednak zauważyć bardziej zwarte i uporządkowane struktury przestrzenne. W tych lokalizacjach wykształciły się spójne układy zabudowy mieszkaniowej, uzupełnione o usługi i infrastrukturę techniczną. Budynki są tu rozmieszczone regularnie, głównie wzdłuż dróg, tworząc wyraźne linie zabudowy.

Na terenie gminy Płońsk działa wiele zakładów o charakterze produkcyjno-usługowym. W Szerominku funkcjonuje przedsiębiorstwo zajmujące się m.in. logistyką, projektowaniem oraz produkcją z wykorzystaniem materiałów takich jak papier, plastik i metal. W Cempkowie działa firma Stalimex, w Skarżynie - Hurtownia Lodów i Mrożonek, natomiast w Poczerninie znajduje się oddział firmy Eurocash. W Dalanówku operuje firma Motpol, a w Brodach działają zakłady Inex i Emex. Oprócz tego na terenie gminy spotkać można wiele warsztatów samochodowych i punktów wulkanizacji. Dogodne położenie gminy przy głównych drogach krajowych sprzyja stałemu rozwojowi stref produkcyjnych i magazynowych²³.

²³ Opracowanie ekofizjograficzne gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, 2024

Ryc. 10 Położenie administracyjne gminy Płońsk na tle powiatu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PRG

4.1.2. Wewnętrzne i zewnętrzne powiązania przyrodnicze obszaru objętego projektem planu ogólnego

Na północno-wschodnich obrzeżach Płońska znajduje się Puszcza Biała - rozległy kompleks leśny wchodzący w skład Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, zajmujący powierzchnię około 85 tysięcy hektarów. Lasy tej puszczy rosną na płaskim terenie morenowym, urozmaiconym pojedynczymi wydrami. Przez obszar Puszczy Białej przepływają rzeki Bug, Narew oraz Zgorza Struga. Ich liczne dopływy tworzą rozległe tereny zalewowe i starorzecza, co ma istotny wpływ na bogactwo przyrody - zarówno roślinności, jak i świata zwierząt. Część Puszczy objęta jest ochroną w ramach sieci Natura 2000. Ekologiczny korytarz Puszczy Białej łączy się z innymi obszarami chronionego krajobrazu: Krysko-Jonieckim (na wschodzie gminy Płońsk), Nadwkrzańskim (na północny zachód, częściowo w granicach gminy) oraz Warszawskim (na południowym wschodzie)²⁴.

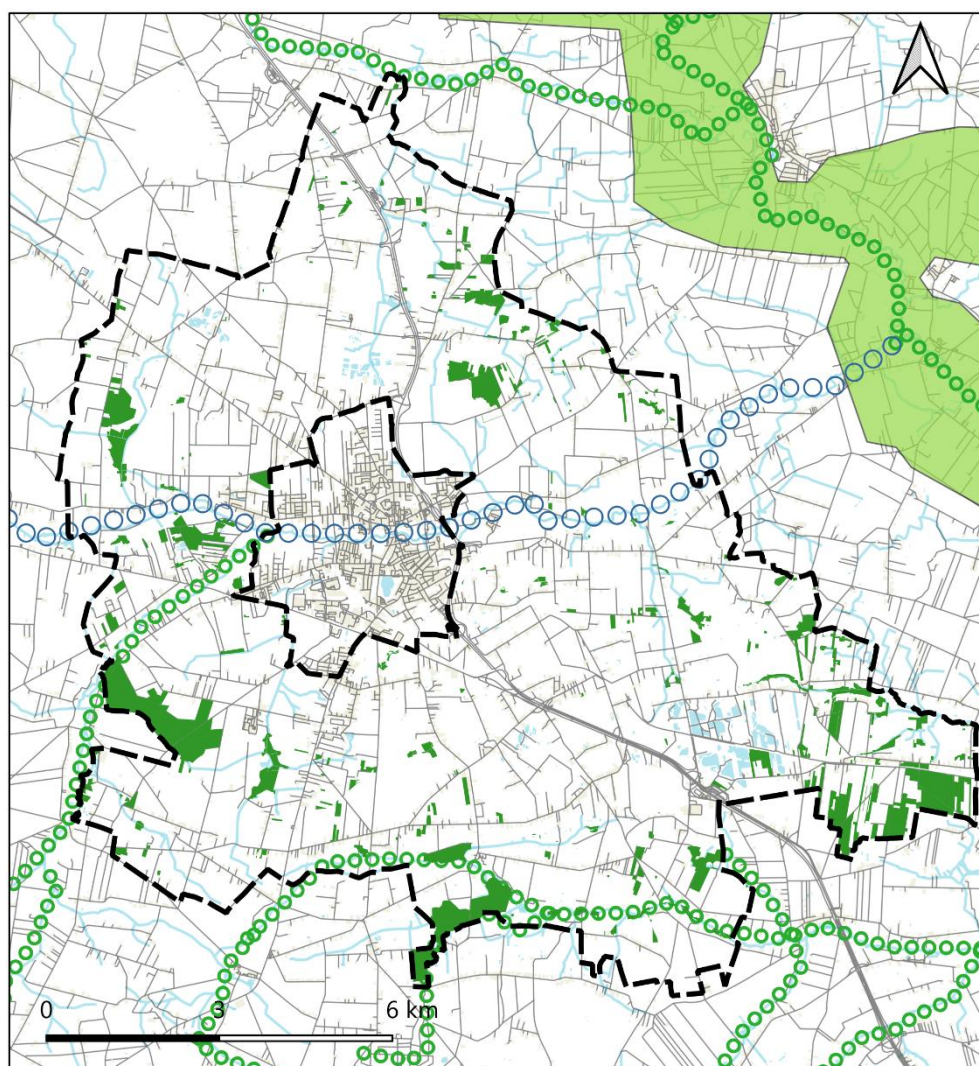
Na terenie gminy nie występują większe, zwarte obszary leśne ani szczególnie cenne przyrodniczo tereny, co w połączeniu z dominującym rolnictwem intensywnym oraz rozproszoną zabudową sprawia, że brak

²⁴ Opracowanie ekofizjograficzne gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, 2024

tu wyraźnych struktur pełniących funkcję kluczowych regionalnych korytarzy ekologicznych. Gmina nie leży również w zasięgu krajowych korytarzy ekologicznych, istotnych dla migracji dużych ssaków leśnych oraz zachowania ciągłości siedlisk leśnych i terenów wodno-błotnych. Mimo to, na jej obszarze można zauważyć elementy środowiska, które umożliwiają przemieszczanie się niektórych gatunków, choć mają one głównie znaczenie lokalne. Przez teren gminy przebiegają lokalne korytarze ekologiczne, oraz jeden ponadlokalny korytarz rzeki Płonka. Na wschód od analizowanej gminy, przebiega natomiast korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym Dolina Wkry (KPnC-6). Pełni rolę naturalnego szlaku migracyjnego dla wielu gatunków zwierząt: ptaków, płazów i ssaków. Łączy fragmenty siedlisk leśnych, łąkowych i wodno-błotnych, umożliwiając przemieszczanie się organizmów między nimi²⁵.

²⁵ Mapa korytarzy ekologicznych

Legenda

- Granice POG gminy Płońsk
- Drogi
- Cieki
- Wody powierzchniowe
- Zabudowa

Powiązania przyrodnicze

- Lasy
- Korytarz ekologiczny ponadlokalny
- Korytarz ekologiczny lokalny
- Korytarz ekologiczny Dolina Wkry

Ryc. 11 Wewnętrzne i zewnętrzne powiązania przyrodnicze obszaru objętego projektem planu ogólnego

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem mapy korytarzy ekologicznych

4.1.3. Zewnętrzne powiązania obszaru objętego projektem planu ogólnego

Jak już wspomniano, tereny gminy wiejskiej Płońsk otaczają miasto Płońsk, będące miastem powiatowym. Gminę i miasto łączą wzajemne powiązania funkcjonalne. W granicach miasta znajdują się obiekty infrastruktury społecznej z których korzystają mieszkańcy gminy Płońsk. Ze względu na położenie gminy Płońsk względem tego ośrodka miejskiego, przez obszar opracowania przebiega m.in. napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia oraz gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia.

Miasto Płońsk jest również punktem węzłowym dla systemu transportowego. Płońsk znajduje się około 56 km na północny zachód od Warszawy. Miasto oddalone jest także o około 30 km od Nowego Dworu Mazowieckiego i Ciechanowa oraz około 50 km od Sierpca. Główne elementy układu transportowego o znaczeniu ponadlokalnym przebiegające przez gminę Płońsk to drogi krajowe - droga nr 7 biegnąca z północnego zachodu na południowy - wschód, droga nr 10 o przebiegu wschód - zachód, droga nr 50 która ciągnie się z północnego-wschodu na południowy-zachód gminy, oraz droga wojewódzka nr 632.

W granicach terenu objętego opracowaniem przebiega jednotorowa, zaliczana do linii o znaczeniu państwowym linia kolejowa nr 27 Nasielsk - Toruń Wschodni, odcinek Nasielsk - Sierpc. Na terenie gminy zlokalizowane są dwa przystanki osobowe: Arcelin i Dalanówek, dodatkowo jeden przystanek w mieście Płońsk. Projektowany jest również przystanek kolejowy w Szerominie.

4.2. Elementy abiotyczne środowiska

4.2.1. Budowa geologiczna i surowce naturalne

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski gmina Płońsk położona jest w megaregionie Pozaalpejska Europa Środkowa. Obszar gminy znajduje się w prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niziny Środkowopolskie i makroregionie Nizina Północnomazowiecka.

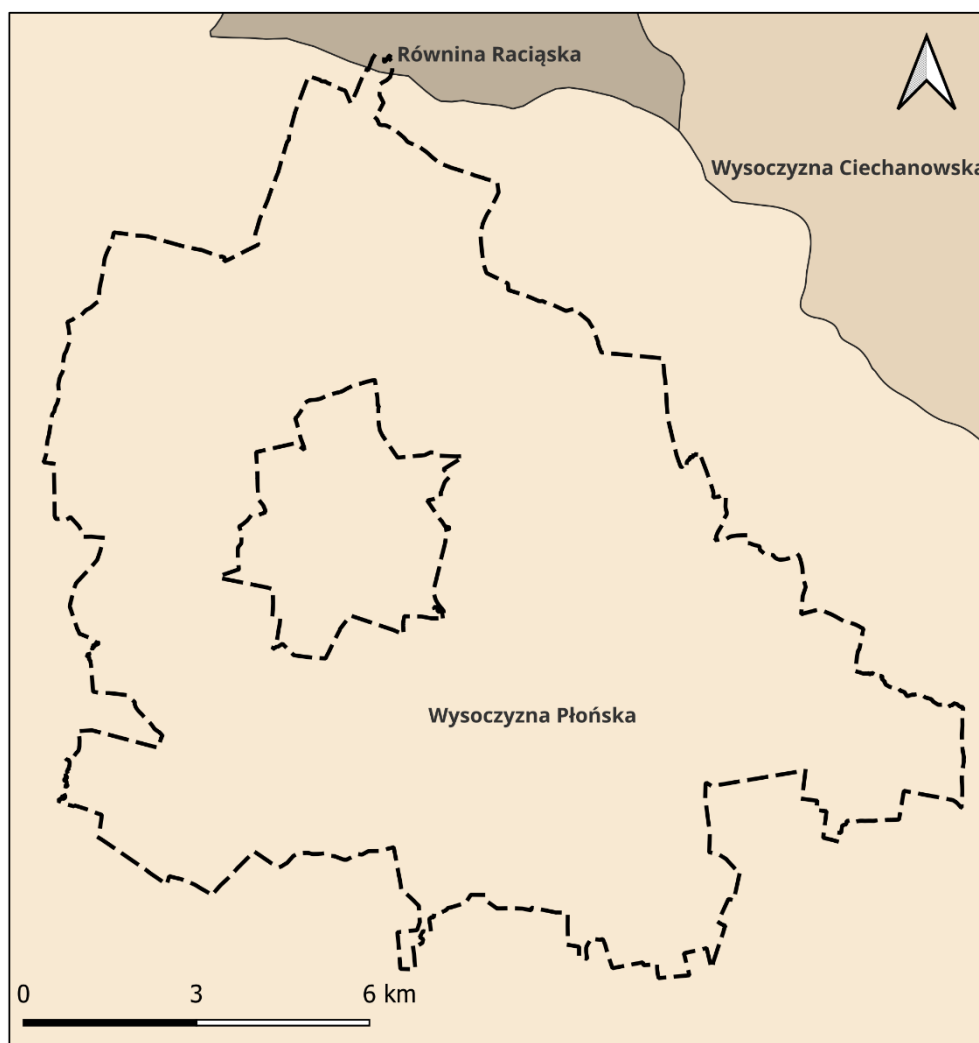
Gmina Płońsk położona jest na obszarze Wysoczyzny Płońskiej, z wyjątkiem niewielkiego fragmentu jej północnej części, który należy do mezoregionu Wzniesienia Mławskie (Ryc. 12)²⁶.

Wysoczyzna Płońska to mezoregion położony w południowo-zachodniej części makroregionu Niziny Północnomazowieckiej. Graniczy od północy z Równiną Raciąską, od południa z Kotliną Warszawską, od zachodu z Pojezierzem Dobrzyńskim, a od wschodu z Wysoczyzną Ciechanowską. Przebieg jego granic w dużej mierze powiązany jest z układem dolin rzecznych - na północy granicę wyznacza dolina Raciążnicy, na wschodzie doliny Wkry i dolnej Narwi, natomiast południową granicę tworzy górna krawędź doliny Wisły. Zachodnia granica wiąże się z zasięgiem form czołowomorenowych pochodzących z ostatniego zlodowacenia Wisły.

Krajobraz Wysoczyzny Płońskiej tworzy zdenudowana wysoczyzna morenowa o równinnej i falistej rzeźbie terenu, wzbogacona o pasma wzgórz morenowych i kemowych, które ciągną się równolegle do doliny Wisły. W południowej części osiągają one wysokość do około 160 m n.p.m. - są to tzw. moreny płońskie. Doliny niewielkich rzek przecinających wysoczyznę wypełnione są holocenijskimi równinami zalewowymi i nadzalewowymi z wydłami²⁷.

²⁶ Jerzy Kondracki, Geografia regionalna Polski, 2002, Warszawa: PWN ISBN 83-01-13897-1

²⁷ Opracowanie ekofizjograficzne gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, 2024

Legenda

Granica POG Gminy Płońsk

Mezoregiony

- Wysoczyzna Płońska
- Wysoczyzna Ciechanowska
- Równina Raciąska

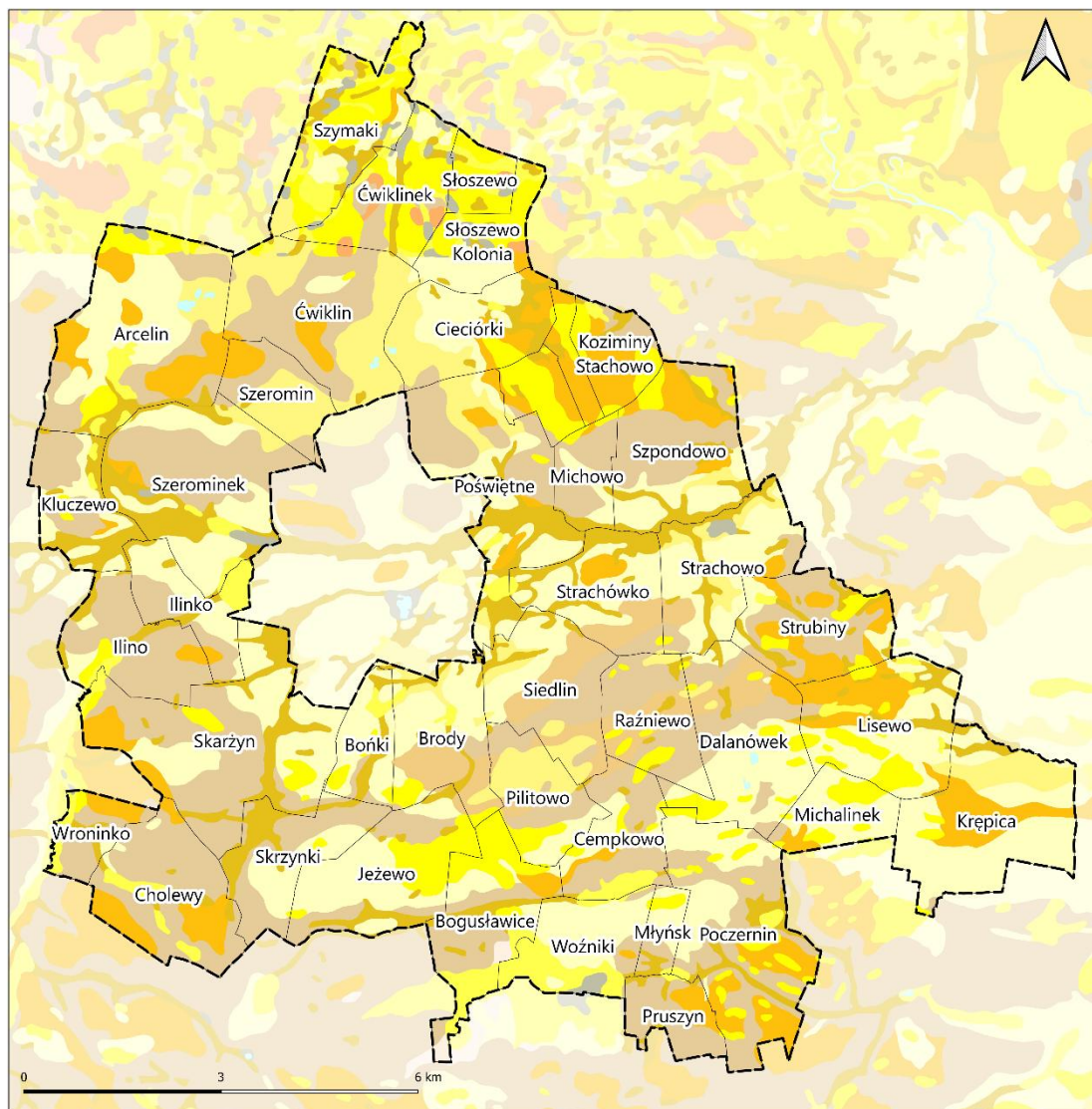
Ryc. 12 Podział obszaru na mezoregiony

Źródło: opracowanie własne na podstawie Dostęp do danych geoprzestrzennych - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska - Portal Gov.pl [dostęp: 24.07.2025]

Podłoże geologiczne tworzą przede wszystkim gliny zwałowe z okresu zlodowacenia Warty. Występują tu gleby płowe, brunatne wyługowane i właściwe. W południowo-wschodniej, wschodniej i południowo-zachodniej części mezoregionu znajdują się żwiry i piaski, na których powstały gleby bielcowe i rdzawe. W obniżeniach i dolinach rzek, łąkach i mułkach zastoiskowych, występują czarne ziemie i lokalnie gleby bagienne (Ryc. 13).

Mezoregion prawie nie posiada obszarów chronionych. Wyjątkiem jest niewielki rezerwat Noskowo, specjalny obszar ochrony Aleja Pachnicowa oraz fragment obszaru Forty Modlińskie objętego ochroną w ramach sieci Natura 2000.

Wysoczyzna Płońska wyróżnia się na tle Niziny Północnomazowieckiej największym udziałem gleb o dużej i bardzo dużej przydatności dla rolnictwa. Dlatego uznana została za jeden ze strategicznych obszarów żywielskich kraju. Grunty rolne stanowią ok. 90% powierzchni, a lesistość jest najniższa w całym makroregionie i wynosi poniżej 8%²⁸.

Legenda

	Granice POW Gminy Płońsk	Litologia		Iły pyłowe		Piaszki gliniaste		Gliny
	Piaszki		Piaszki żwirowate		Piaszki torfiste		Wody powierzchniowe	

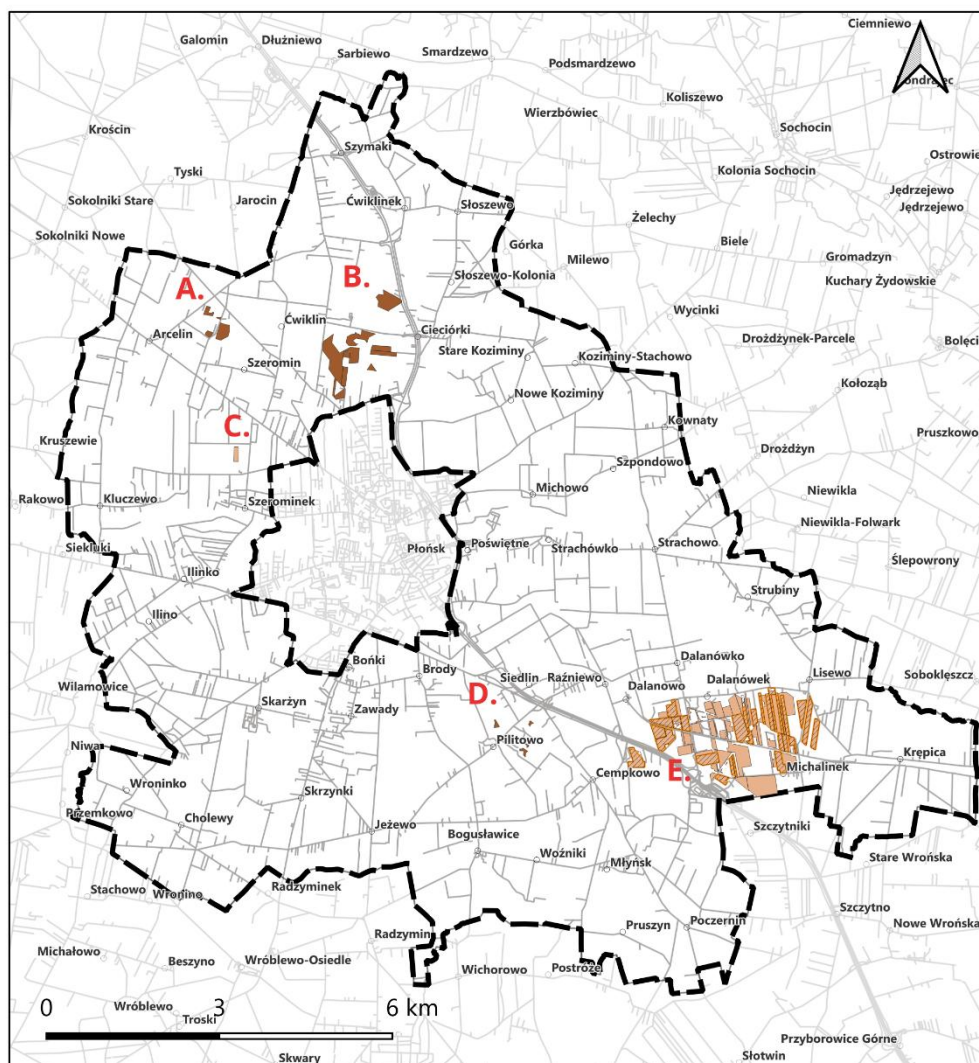
Ryc. 13 Mapa litogenetyczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie Danych Otwartych Mapy Litogenetycznej Polski w skali 1:50 000

Na terenie gminy Płońsk występują złoża kopalin: piasków i żwirów oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej. Złoża piasków i żwirów zlokalizowane są głównie w południowo-zachodniej części gminy

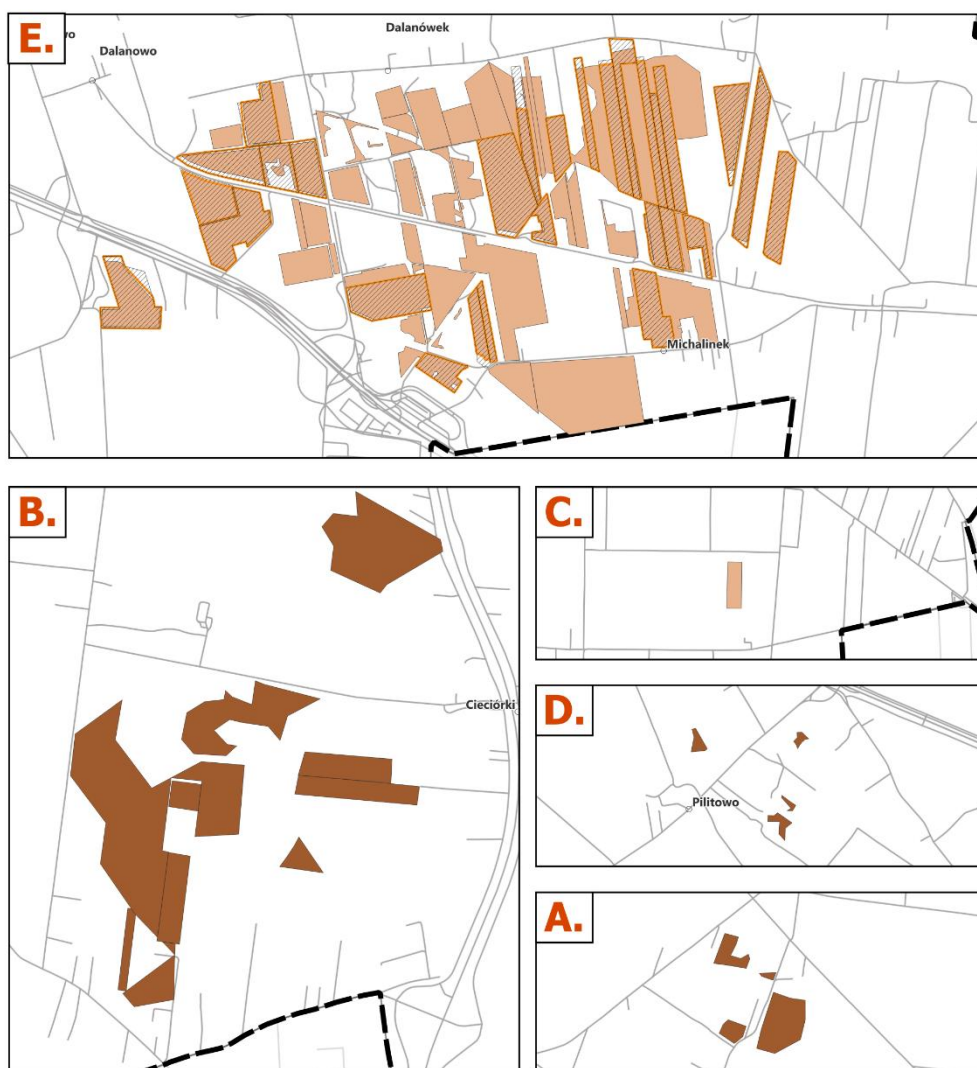
²⁸ Regionalna geografia fizyczna Polski, Praca zbiorowa pod redakcją: A. Richlinga, J. Solona, A. Maciasa, J. Balona, J. Borzyszkowskiego i M. Kistowskiego, Poznań 2021, Bogucki Wydawnictwo Naukowe

oraz w miejscowości Szerominek, położonej na wschód od miasta Płońsk. Złoza surowców ilastych ceramiki budowlanej zlokalizowano na północy, w miejscowościach - Arcelin, Ćwiklin i Cieciorzki, a także w centralnej części Gminy - w Pilitowie. Gmina posiada również dwadzieścia osiem obszarów górniczych oraz dwadzieścia osiem terenów górniczych z kopalniami piasku i żwiru (Ryc. 14).

Legenda

	Granice POG gminy Płońsk		Tereny górnicze
	Miejscowości		Obszary górnicze
	Drogi	Złoza kopalni	
			PIASKI I ŻWIRY
			SUROWCE ILASTE CERAMIKI BUDOWLANEJ

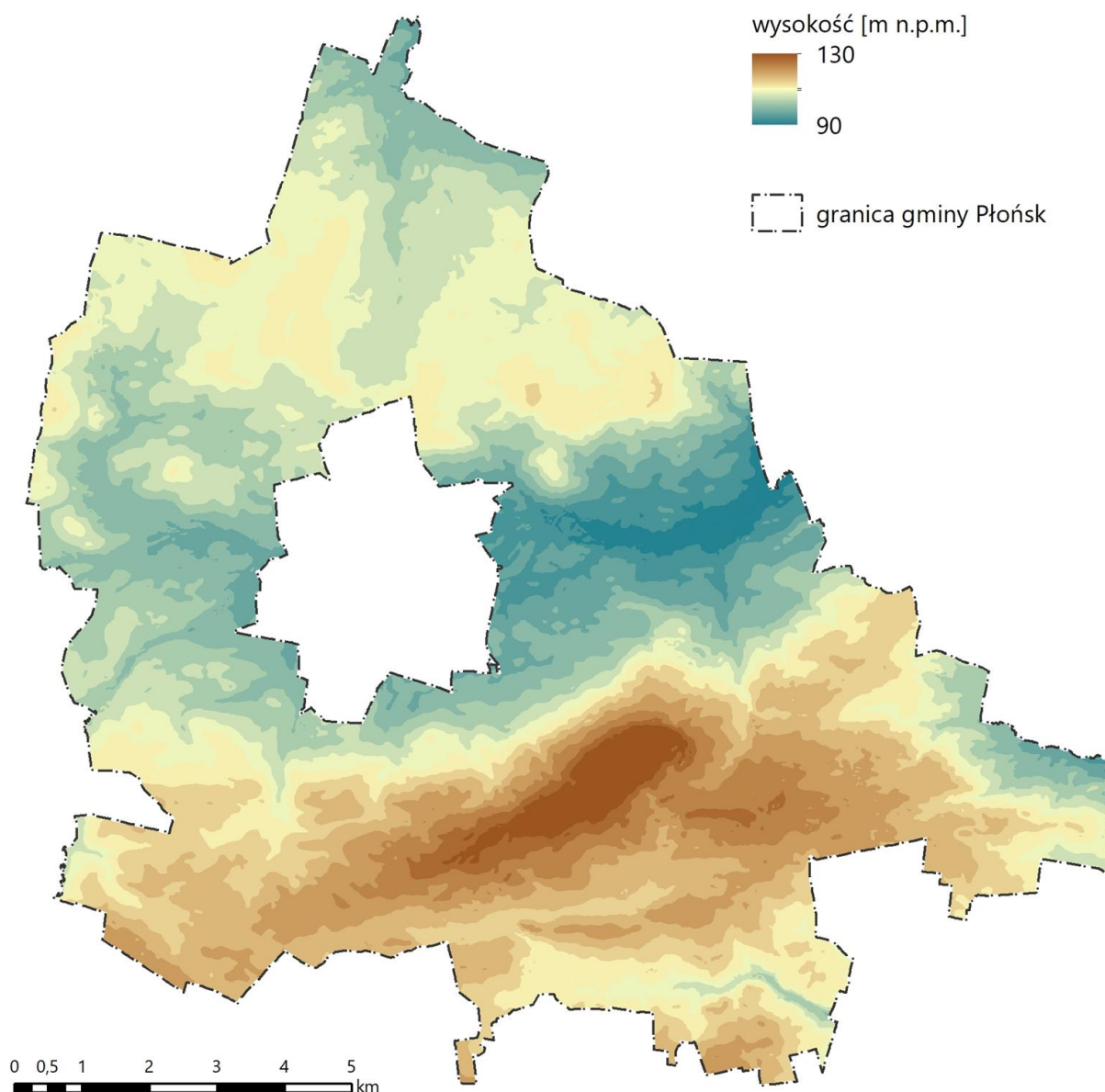
Ryc. 14 Mapa terenów i obszarów górniczych oraz złóż kopalin

Źródło: opracowanie własne na podstawie CBDG i danych z Państwowego Instytutu Geologicznego [dostęp 08.04.2026]

4.2.2. Geomorfologia, ukształtowanie terenu i elementy rzeźby

Gmina Płońsk leży na terenie Wysoczyzny Płońskiej, a obszar Gminy jest nachylony w kierunku północnym. W osi przebiegającej ze wschodu na zachód występuje lokalne obniżenie terenu - kotlina o szerokości kilku kilometrów, szczególnie wyraźna we wschodnim fragmencie, gdzie widoczne są dokładnie zaznaczone krawędzie. Południową część gminy zajmuje rozległy obszar wyniesień, utworzonych z wypiętrzonych osadów pochodzących z okresu pliocenu, przewyższających kotlinę o około 30 metrów. Ponadto występują tu także pasma i wzgórza moren czołowych. Przez teren gminy przebiega gęsta sieć niewielkich dolin, którymi płynie rzeka Płonka, mająca przebieg równoleżnikowy²⁹.

²⁹ Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2024, s. 26

Ryc. 15 Hipsometria

Źródło: Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk

Na obszarze gminy Płońsk dominują formy pochodzenia wodnolodowcowego i wytopiskowego. Do form znajdujących się w granicach gminy należy jedna z najbardziej typowych form pochodzenia lodowcowego jaką jest wysoczyzna morenowa. Jest to rozległa i łagodna forma terenu, ukształtowana podczas spokojnego topnienia lądolodu. Inne formy tego typu to moreny czołowe i martwego lodu związane z fazą nasielską i wcześniejszymi etapami zlodowacenia, przebiegające równoleżnikowo w południowej części gminy. Moreny te tworzą w terenie dobrze widoczne kulminacje. Występują też moreny związane z podfazą płońską i młodsze - rozproszone głównie na południu, ale także w okolicach Ćwiklina i Poświętnego, sąsiadujące ze strefą akumulacji lodowcowej. Przestrzenie wokół tych form stanowią strefy przejściowe między morenami a równinnymi częściami wysoczyzny. Wśród form związanych pochodzenia wodnolodowcowego i wytopiskowego dominują równiny. Równiny zastoiskowe wysoczyznowe rozciągają się głównie na północy gminy, w rejonie miasta Płońsk oraz w jego północno-zachodnich i południowych obrzeżach. Są to płaskie, nieznacznie obniżone powierzchnie (wysokość ok. 105-108 m n.p.m.), wypełnione osadami zastoiskowymi, czasem przykrytymi warstwą gliny zwałowej, co czyni je subkopalnymi. Wzdłuż doliny Płonki występują równiny zastoiskowe dolinne -

łagodnie opadające ku rzece, odcięte erozyjnie przez wyraźną, niezbyt wysoką krawędź. W Dalanówku i okolicznych miejscowościach również znajdują się równiny wodnolodowcowe, częściowo subkopalne. Składają się one z piasków i piasków ze żwirem pochodzenia subglacjalnego, częściowo przykrytych pozostałościami lądolodu, a częściowo nieposiadające pokrywy. To stosunkowo wysoko położona (ok. 120 m n.p.m.) równina, która prawdopodobnie uległa nieznacznemu wyniesieniu wraz z grzbietem wypiętrzeń strukturalnych. W ich sąsiedztwie znajdują się niewielkie obszary pokryte piaskami zastoiskowymi latonickimi. W północnej części gminy występują także równiny sandrowe i erozyjne wód roztopowych. W północno-wschodniej części można zaobserwować pagórki akumulacji wodnolodowcowej wysoczyznowe o łagodnych zboczach i płaskich wierzchołkach. Z kolei na zachodzie gminy obecne są wąskie, podłużne wzgórza szczelinowe - ślady po rynnowym przepływie wód subglacjalnych, przylegające do stoku wysoczyzny i wznoszące się na kilka metrów nad dno doliny, ale niewybijające się ponad poziom wysoczyzny³⁰.

W gminie występują także trzy skupiska niecek wytopiskowych - zagłębień w wysoczyźnie o głębokości 2-5 m - zlokalizowane w miejscowościach Bogusławice, Woźniki, Lisewo, Strubiny oraz Kluczewo. Na zachodnich obrzeżach gminy zaznacza się również dość stroma krawędź doliny rynnowej, przez którą przepływa rzeka Naruszewka. Północna i wschodnia część gminy wyróżnia się obecnością form o przypuszczalnym pochodzeniu tektonicznym, powstałych przy udziale procesów glacitektonicznych. Grzbiety wypiętrzeń strukturalnych oraz strefy i stoki wypiętrzeń strukturalnych wyróżniają się rozległością (20 km długości) oraz wysokością (około 30 m wysokości względnej). Dużą rolę w ukształtowaniu terenu odgrywają również formy pochodzenia rzeczno-jeziernego w postaci rzeki Płonki i jej dopływów, cieki zasilające Naruszkę, a także liczne bezodpływowe zagłębienia. Doliny te osiągają szerokość do kilkuset metrów, choć przeważnie nie przekraczają 100 m. Towarzyszą im niskie (0,5-2 m), piaszczyste równiny, tworzące tarasy akumulacyjne. W północnej części Krępic, wzdłuż granicy gminy, występuje taras erozyjny wznoszący się kilka metrów ponad koryto rzeki. Na północy gminy znajdują się także suche dolinki denudacyjne - krótkie (do 1 km), wąskie formy o stromych zboczach, powstałe w wyniku intensywnych spływów wód opadowych. Pozostają suche przez większą część roku i występują na głęboko zdrenowanych terenach, gdzie wody gruntowe znajdują się na głębokości 10-15 m. Formy związane z działalnością jezior i bagien występują głównie na północy oraz w południowo-wschodniej części gminy, w miejscowości Poczernin. Są to bezodpływowe zagłębienia na wysoczyźnie i w rozszerzeniach dolin, które mogą być miejscami tworzenia się bagien lub płytkich okresowych jezior. Przy sprzyjających warunkach hydrologicznych w zagłębieniach utworzyły się równiny torfowe. W obrębie wysoczyzny zidentyfikowano także niewielkie zagłębienia o zróżnicowanym pochodzeniu, najprawdopodobniej powstałe w wyniku nierównomiernego topnienia lądolodu. Zlokalizowane są one na podłożu zbudowanym głównie z nieprzepuszczalnych glin zwałowych, rzadziej z iłów zastoiskowych. Zwykle mają one średnicę kilkudziesięciu metrów i osiągają głębokość do kilku metrów³¹.

4.2.3. Gleby i warunki gruntowe

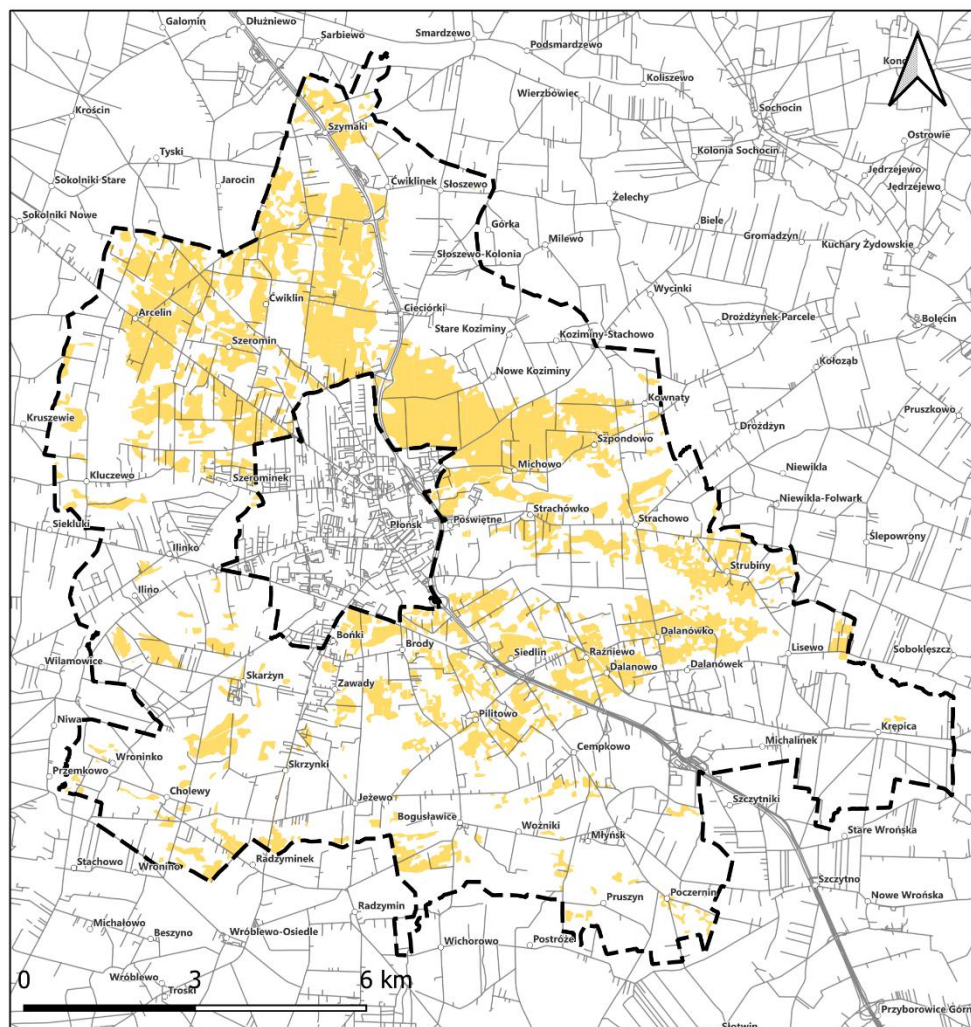
Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, grunty wykorzystywane rolniczo oraz leśne objęte są szczególną ochroną. Zmiana przeznaczenia użytków rolnych należących do klas bonitacyjnych I-III na cele niezwiązane z rolnictwem wymaga uzyskania zgody ministra odpowiedzialnego za rozwój wsi. W przypadku gruntów leśnych, ich przekształcenie na cele inne niż leśne możliwe jest dopiero po uzyskaniu zgody ministra właściwego ds. środowiska, zasobów naturalnych i leśnictwa lub marszałka województwa. Występowanie na terenie gminy terenów leśnych wiąże się również z ograniczeniami dotyczącymi minimalnych odległości zabudowy od lasów, które muszą być uwzględnione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Szczegółowe

³⁰ Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2024, s. 28

³¹ Tamże, s. 27

wymagania w tym zakresie określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie³².

Gleby w granicach gminy charakteryzują się niską jakością, gdyż grunty klas bonitacyjnych I-III stanowią jedynie 27% wszystkich gruntów ornych i około 25% wszystkich gruntów rolnych. Zajmują one powierzchnię około 2720,4 ha, co stanowi 21,4% powierzchni gminy Płońsk (Ryc. 16).

Legenda

Granica POG Gminy Płońsk

Oznaczenia dodatkowe

Miejscowości

Drogi

Gleby chronione

Użytki rolne klas bonitacyjnych I-III

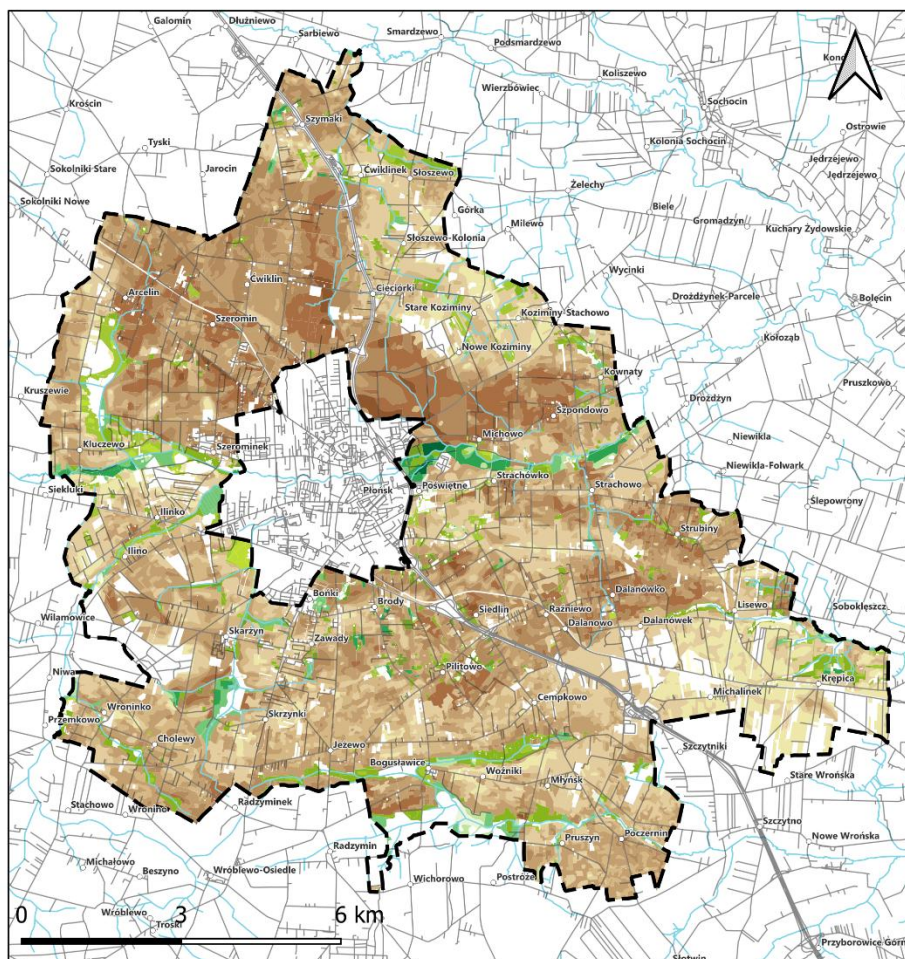
Ryc. 16 Grunty rolne klas I-III

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy ewidencyjnej

³² Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk, Załącznik nr 1 do uchwały nr LVII/388/2022 Rady Gminy Płońsk, Grudzień 2022, s. 170

Grunty o wcześniej wspomnianych klasach zlokalizowane są w przeważającej części w północno-wschodniej części gminy - zwłaszcza w miejscowościach Poświętne, Michowo, Szpondowo. Znaleźć je można również w centralnej części analizowanego obszaru. W granicach gminy nie występują grunty o klasie bonitacyjnej I, a grunty klasy II i III zajmują kolejno powierzchnię 75,2 ha i 2645,1 ha. Grunty rolne klasy II znajdują się w miejscowościach: Woźniki, Siedlin, Szerominek, Ćwiklin i Poświętne (Ryc. 17)

Grunty leśne zajmują powierzchnię około 847,9 ha, co stanowi około 6,7% powierzchni całej Gminy. Obszary lasów o największej powierzchni znajdują się głównie w zachodniej części Gminy, a także na południowych terenach w m miejscowościach takich jak Bogusławice czy Krępica.

Legenda

Granica POG
Gminy Płońsk

Inne oznaczenia

Miejscowości
Drogi
Cieki

Grunty rolne

Grunty orne

RII
RIIIa
RIIIb
RIVa
RIVb
RV
RVI
RVIz

Łąki trwałe

ŁII
ŁIII
ŁIV
ŁV
ŁVI

Pastwiska trwałe

PsII
PsIII
PsIV
PsV
PsVI

Ryc. 17 Klasy bonitacyjne gleb użytków rolnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy ewidencyjnej

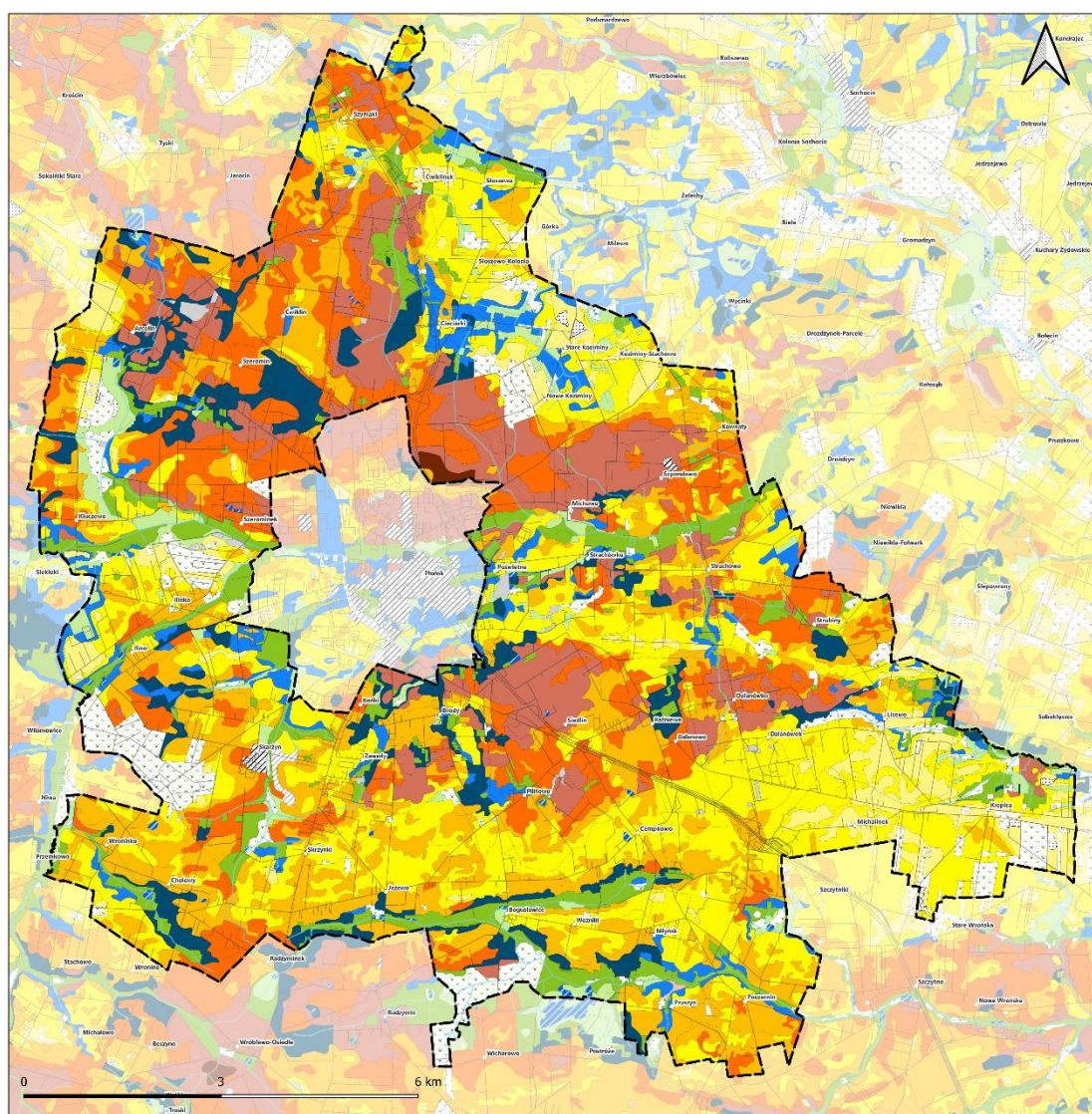
Pokrywa glebowa gminy utworzona jest głównie z osadów pochodzenia lodowcowego, przeważnie z gliny moreny dennej, która została w różnym stopniu odgórnie spłaszczona. Gleby w gminie są zróżnicowane pod względem typu. W części północnej dominują gleby bielcowe, powstałe na podłożu glin i słabo gliniastych piasków, a także zdegradowane czarne ziemie rozwinięte na piaskach gliniastych, glinach lekkich i średnich. W mniejszych ilościach występują tu również gleby brunatne wyługowane na piaskach słabo gliniastych i piaskach gliniastych mocnych.

Południowa część gminy charakteryzuje się przewagą gleb brunatnych wyługowanych, które rozwinęły się z piasków słabo gliniastych i piasków gliniastych lekkich na podłożu piasków. W mniejszych fragmentach występują tu także zdegradowane czarne ziemie (na glinach lekkich i piaskach gliniastych mocnych) oraz gleby bielcowe (na piaskach gliniastych i lekkich glinach). W dolinach rzek - Płonki, Naruszewki i Żurawianki - oraz w innych obniżeniach terenu dominują mady uformowane na pyłach i piaskach gliniastych, a także gleby mułowo-torfowe i murszowo-mineralne, których podłoże stanowią piasek luźny, pył lub glina. Na terenie gminy występują również obszary użytków rolnych, objętych ochroną - w klasach bonitacyjnych II oraz IIIa i IIIb³³.

Najlepsze jakościowo gleby na terenie gminy, zaliczane do kompleksu pierwszego (pszennego bardzo dobrego), zajmują około 20 hektarów i tworzą zwarty obszar na terenie obrębu Poświętne. Gleby bardzo dobre i dobre, należące do kompleksów - drugiego (pszennego dobrego), czwartego (pszemno-żytniego) oraz ósmego (zbożowo-pastewnego mocnego), stanowią około 35% powierzchni gruntów ornych. Charakteryzują się one dość dobrze wykształconym poziomem orno-próchniczym, odczynem obojętnym lub słabo alkalicznym i w większości prawidłowymi stosunkami wodnymi. Są to gleby się do uprawy wszystkich roślin, w tym również warzyw. Zwarte skupiska tych gleb występują w północno-zachodniej i północnej części gminy, obejmując miejscowości takie jak Arcelin, Ćwiklin, Ćwiklinek, Szymaki, Szeromin, Szerominek, Poświętne, Michowo i Szpondowo. Znaczne ich powierzchnie znajdują się także w części środkowej - w rejonie miejscowości Siedlin, Pilitowo, Brody, Strachówko, Dalanówek i Strubiny. Mniejsze płaty spotyka się w południowo-zachodnich rejonach gminy, w miejscowościach Cholewy, Skarżyn, Skrzyńki i Woźniki. Obszary takich gleb stanowią podstawową bazę dla rozwoju produkcji rolnej. Gleby słabszej jakości, należące do kompleksu piątego (żytni dobry), szóstego (żytni słaby) oraz dziewiątego (zbożowo-pastewny słaby), zajmują około 58% powierzchni gruntów ornych. Występują głównie w południowej i środkowej części gminy, ale także w postaci niewielkich fragmentów w części północnej. Są to gleby wykorzystywane przede wszystkim pod uprawy żyta, ziemniaków, owsa i łubinu, a także mniej wymagających odmian pszenicy lub jęczmienia. Najśłabsze jakościowo gleby, należące do kompleksu siódmego (żytni bardzo słaby), zajmują około 7% areálu gruntów ornych. Występują one w postaci niewielkich izolowanych płatów w rejonie miejscowości Michalinek, Lisewo, Koziminy i Cieciorzki. Są to gleby piaszczyste, przeważnie zaliczane do klas bonitacyjnych VI i VIz, których uprawa jest mało efektywna. Najbardziej racjonalnym sposobem ich zagospodarowania jest zalesienie. Łąki i pastwiska zajmują stosunkowo małą powierzchnię i koncentrują się głównie wzdłuż cieków wodnych. W większości zaliczane są do kompleksu drugiego (użytków zielonych średnich) i klasy bonitacyjnej III oraz IV³⁴.

³³ Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2024, s. 28

³⁴ Mapa glebowo-rolnicza

Legenda

Granice POG Gminy Płońsk

Oznaczenia dodatkowe

Miejscowości
Drogi
Cieki

Kompleksy gleb ornych

- 1 - pszenney bardzo dobry
- 2 - pszenney dobry
- 4 - żytni bardzo dobry
- 5 - żytni dobry
- 6 - żytni słaby
- 7 - żytni bardzo słaby
- 8 - zbożowo-pastewny mocny
- 9 - zbożowo-pastewny słaby

Kompleksy trwałych użytków zielonych

- 2z - użytki zielone średnie
- 3z - użytki zielone słabe i bardzo słabe

Inne elementy treści

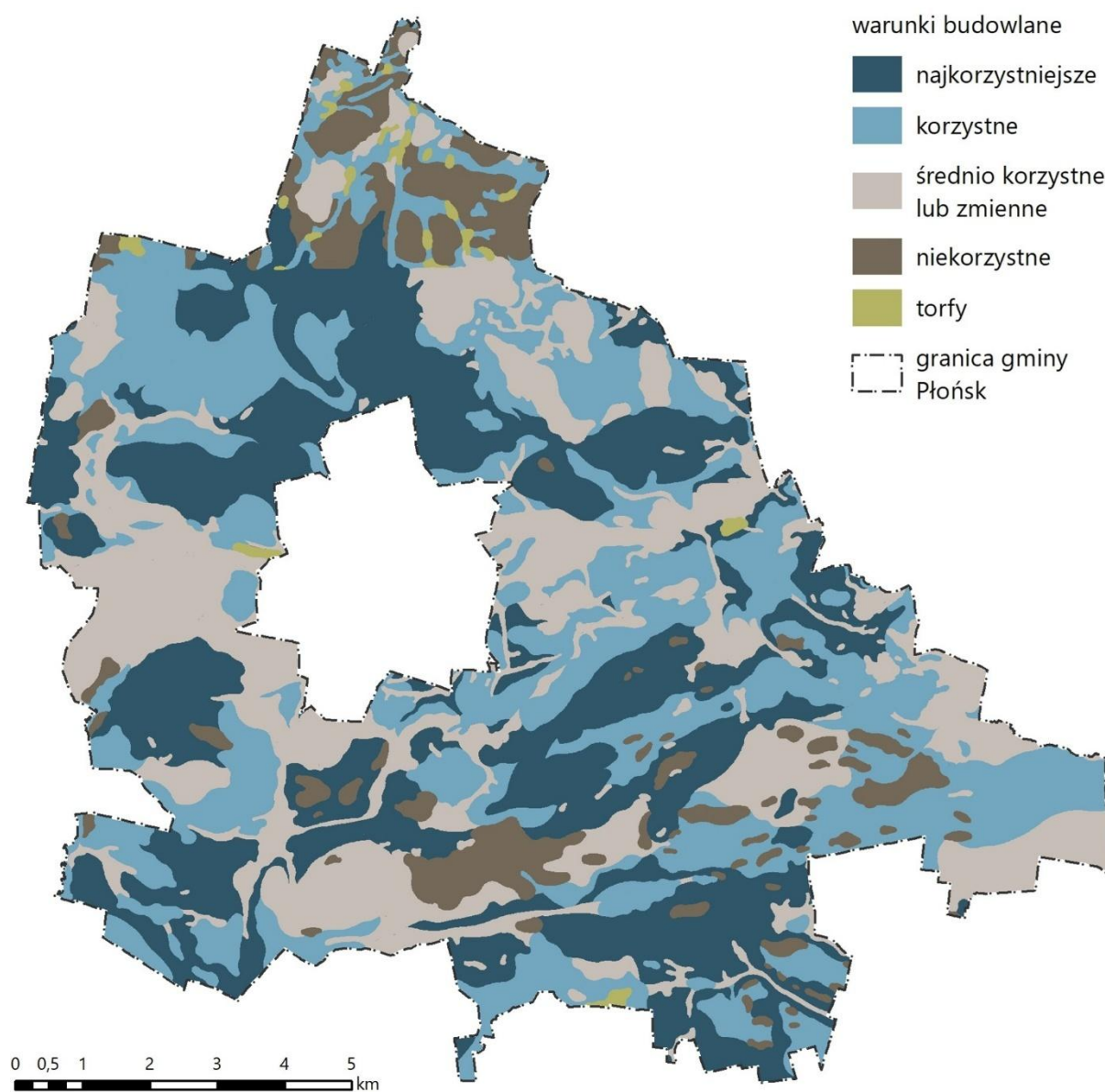
- Ls - las
- N - nieużytki rolnicze
- Tz - tereny zabudowane
- W - wody
- WN - wody nieużytki

Ryc. 18 Mapa glebowo-rolnicza

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy glebowo-rolniczej

Większa część analizowanego obszaru charakteryzuje się korzystnymi warunkami dla rozwoju budownictwa. Wynika to z kilku czynników, takich jak niska zwięzłość gruntów, obszarów negatywnych

oddziaływań górnictwa czy też predysponowanych do występowania ruchów masowych, a także okresowej stagnacji wód³⁵.

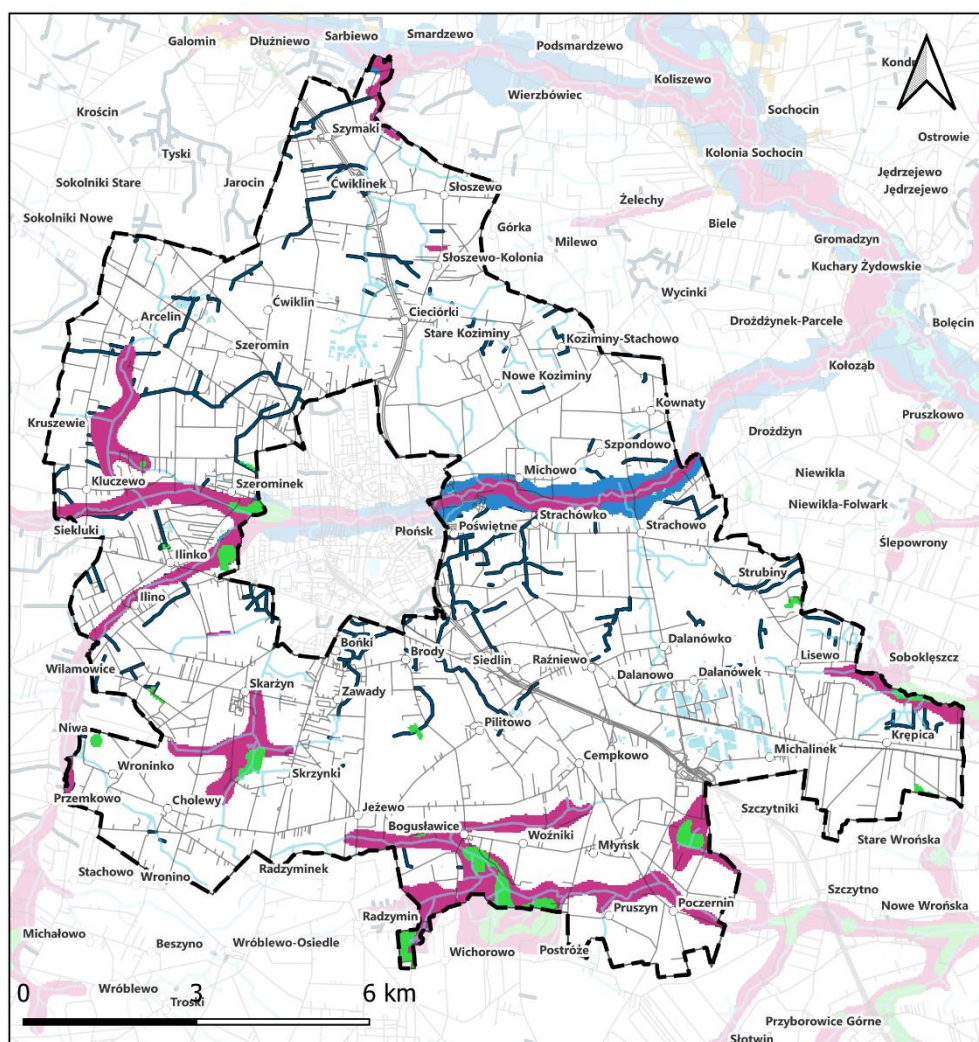
Ryc. 19 Ocena warunków budowlanych

Źródło: Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk

³⁵ Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2024, s. 102

4.2.4. Wody powierzchniowe

Gmina Płońsk znajduje się w dorzeczu rzeki Wkry. Jej obszar przecina rozbudowana sieć cieków powierzchniowych, obejmująca rzeki, strumienie oraz rowy melioracyjne. Głównym ciekim wodnym na terenie gminy jest rzeka Płonka - o przebiegu równoleżnikowym zachodu na wschód. Do Płonki uchodzi rzeka Żurawianka, natomiast przez południową część gminy przepływa rzeka Naruszewka. Według mapy terenów podmokłych (EMW) na terenie gminy, wzdłuż wschodniej części rzeki Płonki występują tereny zalewowe. Tereny podmokłe zidentyfikowane zostały na zachodzie analizowanego obszaru, na południu, a także na niewielkim fragmencie na wschodzie w miejscowości Krępica.

Legenda

Granice POG Gminy Płońsk

Oznaczenia dodatkowe

Miejscowości

Drogi

Tory

Cieki

Rowy melioracyjne

Wody powierzchniowe stojące

Tereny podmokłe według Europejskiej Mapy Mokradeł (EMW)

Obszary podmokłe

Tereny zalewowe

Tofowiska

Ryc. 20 Wody powierzchniowe oraz tereny podmokłe

Źródło: opracowanie własne na podstawie Europejskiej Mapy Mokradeł (EMW) [dostęp: 29.07.2025]

Teren gminy Płońsk znajduje się w zasięgu sześciu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (JCWPRW) (Tabela 3. Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych w zasięgu gminy Płońsk - podstawowe informacje). Największy obszar zajmuje JCWP Płonka - od Żurawianki do ujścia, przebiegająca równoleżnikowo przez centralną część gminy. Południowy rejon gminy obejmuje JCWP Naruszewka, natomiast część zachodnia znajduje się w zasięgu JCWP Płonka od Żurawianki. Pozostałe to JCWP Raciążnica od Rokitnicy do ujścia (północna część gminy), Wkra od Mławki do Sony (północno- i południowo-wschodnie fragmenty) oraz Dobrzyca (nieduży obszar w północno-zachodniej części)³⁶.

Tabela 3. Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych w zasięgu gminy Płońsk - podstawowe informacje (Opracowanie własne na podst.: Karty charakterystyk JCWP)

Nazwa	Wkra od Mławki do Sony	Płonka od Żurawianki do ujścia	Raciążnica od Rokitnicy do ujścia	Dobrzyca	Naruszewka	Płonka do Żurawianki
Kod JCWP	RW20001126879	RW2000112687699	RW2000112687299	RW2000102687289	RW200010268949	RW2000102687679
Typ	RzN - Rzeka nizinna	RzN - Rzeka nizinna	RzN - Rzeka nizinna	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty
Rzeczywista długość [km]	95,97	14,60	21,65	36,42	42,92	148,92
Powierzchnia zlewni [km²] całkowita	478,87	77,57	87,21	90,54	136,71	350,82
Powierzchnia zlewni [km²] w gminie Płońsk	13,95	50,74	13,44	0,52	23,88	24,23
Obszar dorzecza	Wisła	Wisła	Wisła	Wisła	Wisła	Wisła
RW	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły
RZGW	Warszawa	Warszawa	Warszawa	Warszawa	Warszawa	Warszawa
ZZ	w Ciechanowie	w Ciechanowie	w Ciechanowie	w Ciechanowie	w Ciechanowie	w Ciechanowie
Nadzór wodny	w Ciechanowie, w Płońsku	w Płońsku	w Płońsku	w Płońsku	w Płońsku	w Płońsku
RDOŚ	w Warszawie	w Warszawie	w Warszawie	w Warszawie	w Warszawie	w Warszawie
Zmiana w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	Zmiana (scalone)	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian	Zmiana (scalone)
Kod i nazwa w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW200019268599 (Wkra od Mławki do Łydyni bez Łydyni); RW20001926879 (Wkra od od ujścia Łydyni do ujścia Sony)	RW2000192687699 (Płonka od Żurawianki do ujścia)	RW2000192687299 (Raciążnica od Rokitnicy do ujścia)	RW2000172687289 (Dobrzyca)	RW200017268949 (Naruszewka)	RW2000172687679 (Płonka od źródeł do Żurawianki bez Żurawianki); RW2000172687689 (Żurawianka)

³⁶ Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2024, s. 41

Stan wód JCWP determinują presje troficzne: nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe), oraz hydromorfologiczne: prostowanie koryta, budowę piętrzące i mosty. Oddziaływania te wpływają na cechy biologiczne i fizykochemiczne wód, a także na obszary objęte ochroną w ich zasięgu.

Wyniki monitoringu JCWP RW wskazują, że dobry stan ekologiczny zachowują rzeki: Naruszewka, Płonka od Żurawianki, Wkra (od Mławki do Sony) oraz Dobrzyca, natomiast odcinek Płonki od Żurawianki do ujścia oraz Raciążnica od Rokitnicy do ujścia pozostają w stanie umiarkowanym. Stan chemiczny wszystkich badanych JCWP oceniono jako dobry. Mimo to, połowa z nich jest zagrożona nieosiągnięciem założonych celów środowiskowych³⁷ (Tabela 4. Presje determinujące stan wód JCWP RW w zasięgu gminy Płońsk).

Tabela 4. Presje determinujące stan wód JCWP RW w zasięgu gminy Płońsk (Opracowanie własne na podst.: Karty charakterystyk JCWP)

Nazwa	Wkra od Mławki do Sony	Płonka od Żurawianki do ujścia	Raciążnica od Rokitnicy do ujścia	Dobrzyca	Naruszewka	Płonka do Żurawianki
Kod JCWP	RW20001126879	RW2000112687699	RW2000112687299	RW2000102687289	RW200010268949	RW2000102687679
Stan/potencjał ekologiczny	dobry	umiarkowany	umiarkowany	dobry	dobry	dobry
Stan chemiczny	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
Presje znaczące*	FIZ, OCH	FIZ, OCH	FIZ, OCH	BIO_HM	OCH	FIZ, OCH
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	niezagrożona	zagrożona	niezagrożona	zagrożona	niezagrożona	zagrożona

* Presje znaczące: BIO_HM – na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii, FIZ – na elementy fizykochemiczne, OCH – na obszary chronione

4.2.5. Wody podziemne

Gmina Płońsk leży w zasięgu jednolitej części wód podziemnych o oznaczeniu 49 GW200049, należącej do obszaru dorzecza Wisły, w regionie wodnym Środkowej Wisły. Teren ten został wyznaczony jako obszar przeznaczony do poboru wód podziemnych na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia³⁸.

Tabela 5. Podstawowe informacje o JCWPd w obrębie obszaru opracowania (Opracowanie własne na podst.: Aktualizacja planów gospodarowania wodami; „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” 2022)

Numer JCWPd	49
Kod JCWPd	GW200049
Powierzchnia [km²]	5357,30
Obszar dorzecza	Wisła
Region wodny	Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	RZGW w Warszawie

³⁷ Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2024, s. 42

³⁸ Aktualizacja planów gospodarowania wodami; „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” 2022

Zarząd Zlewni	ZZ w Ciechanowie; ZZ w Dębem
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Warszawie; RDOŚ w Olsztynie; RDOŚ w Bydgoszczy
Powiązanie JCWPd z JCWP	RW200010268549; RW200011268499; RW200010268689; RW200010268431; RW200010268469; RW200010268489; RW200010268529; RW200010268569; RW200010268659; RW200010268694; RW2000102687249; RW2000102687269; RW2000102687289; RW2000102687679; RW200010268891; RW200010268949; RW200010268969; RW200010268349; RW200011268699; RW2000112687299; RW2000112687699; RW20001126879; RW200012269; RW200015268312; RW200015268329; RW200015268332; RW200015268389; RW200015268449; RW2000152687231; RW20001626819; RW20001626829; RW20001626839; RW20001626847; RW2000162687259; RW200016268899; RW200016268999; LW30329; RW20001026892

W ocenie przeprowadzonej w 2019 roku dla jednolitej części wód podziemnych nr 49 (JCWPd 49) stwierdzono, że jej stan chemiczny, ilościowy oraz ogólny jest dobry. Taką samą ocenę uzyskano również we wcześniejszych analizach w latach 2012 i 2016. Na jakość tych wód wpływają rozproszone presje obszarowe związane z działalnością rolniczą, komunalną oraz przemysłową. Omawiana JCWPd nie jest objęta ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

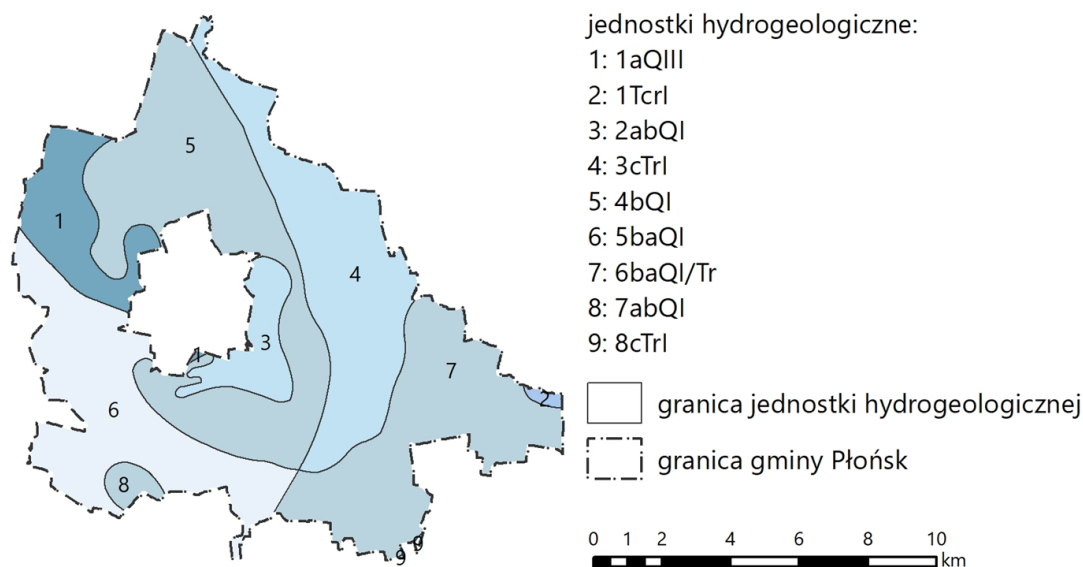
Poza obowiązkową realizacją krajowych działań na rzecz ochrony jakości wód, mających na celu utrzymanie wymaganej jakości wód, przyjęto działanie podstawowe w postaci reambulacji dokumentacji hydrologicznej określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszarów ochronnych głównego zbiornika wód podziemnych. Nie przewidziano natomiast działań uzupełniających.

Na obszarze gminy Płońsk główny użytkowy poziom wodonośny zlokalizowany jest w warstwach nadglinowych i śródglinowych czwartorzędu. Osady te wykazują znaczną zmienność litologiczną, zwłaszcza pod względem miąższości warstwy wodonośnej, aż do wystąpienia osadów całkowicie negatywnych pod względem hydrologicznym. W efekcie występują znaczne różnice w parametrach hydrogeologicznych oraz zmienna zasobność dyspozycyjna. Na większości obszaru warstwa zalega poniżej 150 metrów głębokości. Płytsze poziomy (5-15 m, niekiedy do 5 m) związane są z dolinami rzek Naruszewki, Żurawianki i Płonki w rejonie miasta Płńska. W południowej części gminy warstwa wodonośna osiąga miąższość od 10 do ponad 20 metrów, a miejscami nawet do 50 m. Sporadycznie występują obszary pozbawione warstwy wodonośnej w utworach czwartorzędowych.

W okolicach miasta Płońsk obserwuje się znaczne i nagłe zmiany miąższości warstwy wodonośnej na krótkich odcinkach, co istotnie wpływa na warunki hydrogeologiczne obszaru. Jest to spowodowane złożoną morfologią podłoża podczwartorzędowego, zaburzonego glaciektogenicznie.

Zróznicowana miąższość warstwy wodonośnej odzwierciedla przestrzenne zróżnicowanie przewodności warstwy, a następstwem tego jest zmienna wydajność potencjalna. Na podstawie dotychczasowego rozpoznania zasobów podziemnych wyodrębniono jednostki hydrogeologiczne³⁹.

³⁹ Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2024, s. 44

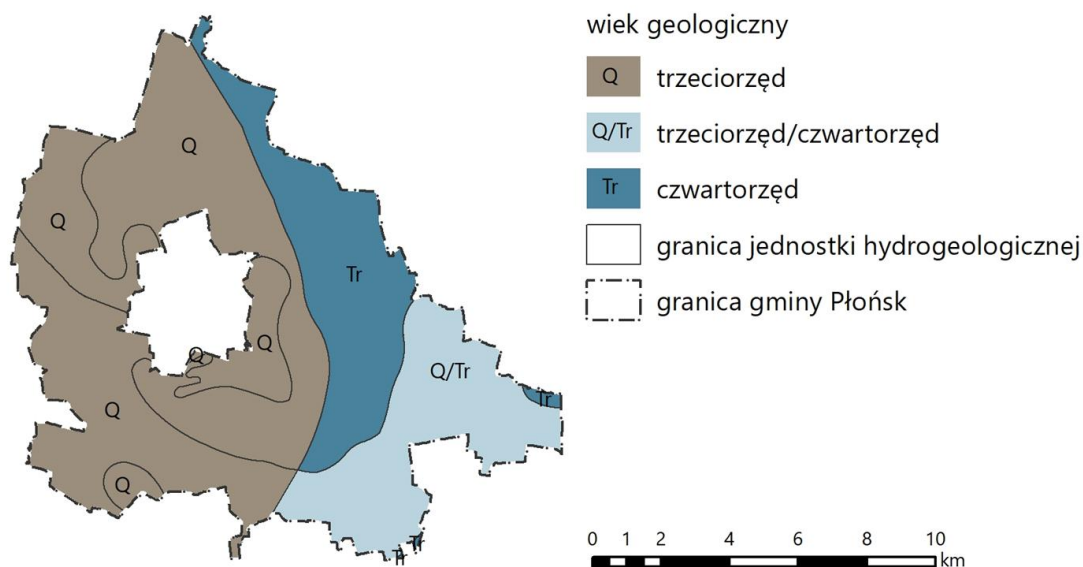

Ryc. 21 Jednostki hydrogeologiczne w obrębie gminy Płońsk

Źródło: opracowanie własne na podst.: Fert M. 2000; Pęczkowska B., Figiel Z. 2000; Szadkowska M. 2000

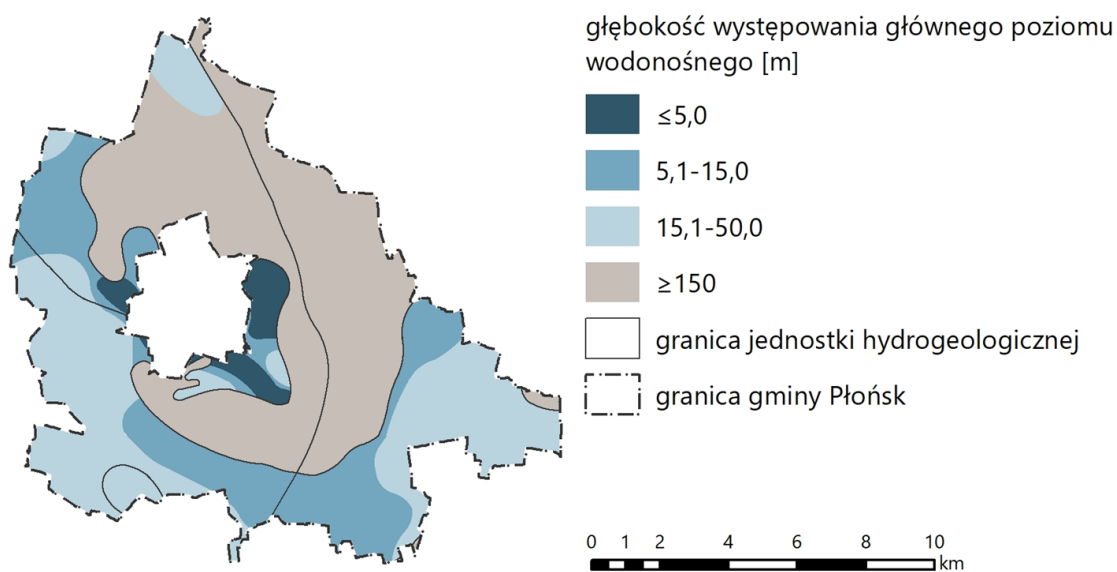
Tabela 6. Charakterystyka jednostek hydrogeologicznych w obrębie gminy Płońsk (Opracowanie własne na podst.: Fert M. 2000; Pęczkowska B., Figiel Z. 2000; Szadkowska M. 2000)

Współczynnik	Jednostka hydrogeologiczna								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	1aQIII	1Tcrl	2abQI	3cTrI	4bQI	5baQI	6abQI/Tr	7abQI	8cTrI
Warstwa użytkowa [m]	do 5	>150	5	>150	15-50	13	15-20	5-15	>150
Mięszczość [m]	50	20	8	10-20	<10	bd.	10-20	20-40	10-20
Przewodność średnia [m ² /24 h]	5 000	50	114	<100	100	120	177	815	bd.
Przewodność maks. [m ² /24 h]	5 000	–	200	–	500	<200	<200	1 500	–
Filtracja [m ² /h]	100	2,3	14	2-2,5	bd.	9,2	16,1	29,1	2
Wydajność potencjalna [m ³ /h]	>70	10-30	10-30	10-30	10	10-20	30-50	30-50	10-30
Wydajność maks. [m ³ /h]	120	–	>30	–	70	–	–	>70	–
Dyspozycyjność [m ³ /24 h/1 km ²]	260	1,5	45	2	30	41	41	75	2
Zagrożenie	wysokie	średnie	wysokie	b. niskie	niskie	niskie	różne	wysokie	b. niskie

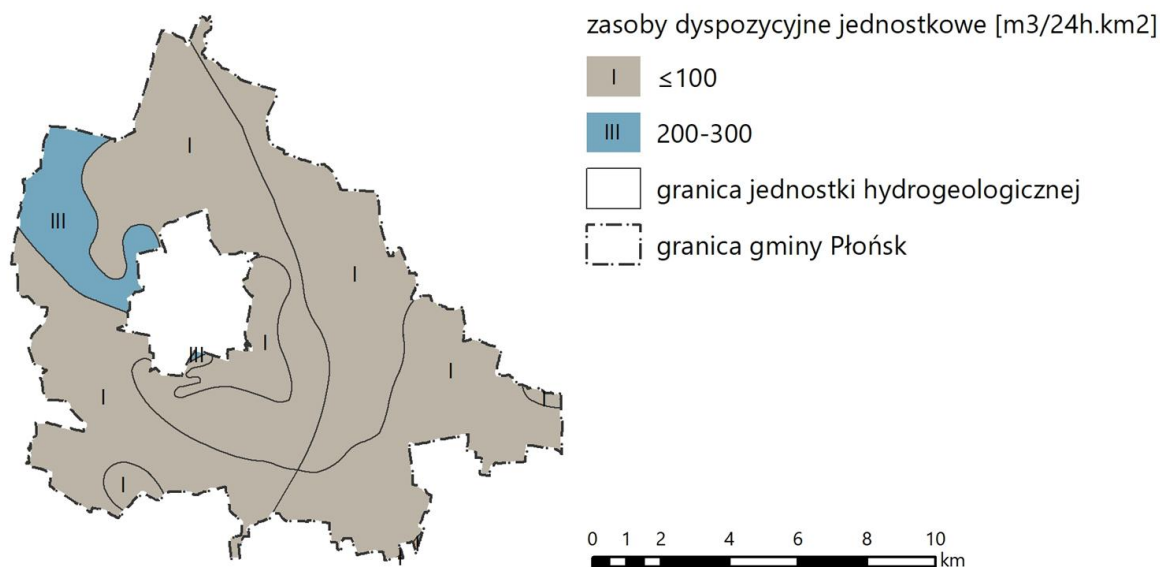
Ryc. 22 Wiek geologiczny jednostek hydrogeologicznych w obrębie gminy Płońsk

Źródło: opracowanie własne na podst.: Fert M. 2000; Pęczkowska B., Figiel Z. 2000; Szadkowska M. 2000

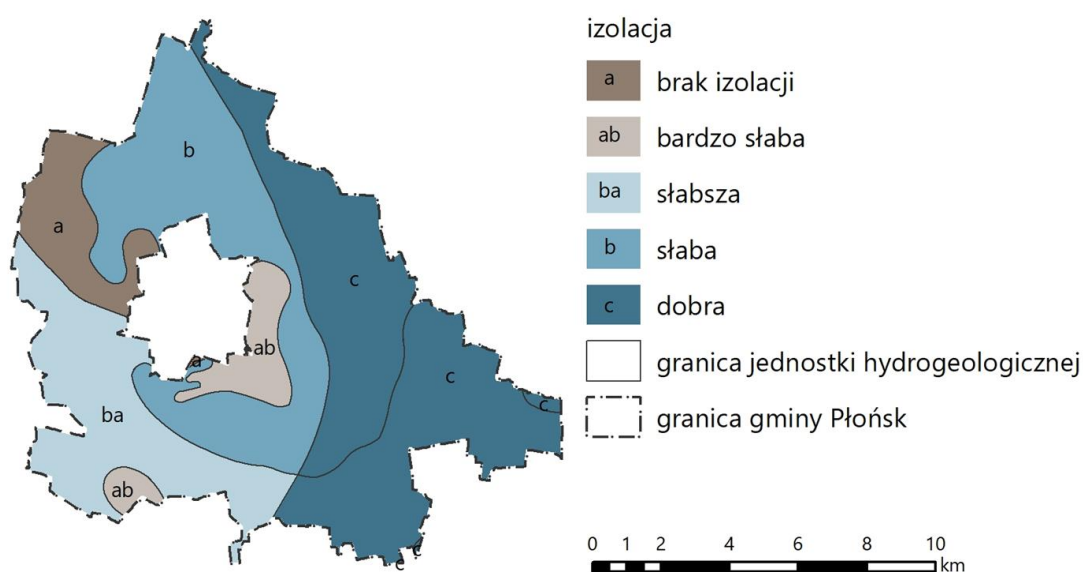
Ryc. 23 Głębokość występowania głównego poziomu wodonośnego w obrębie gminy Płońsk

Źródło: opracowanie własne na podst.: Fert M. 2000; Pęczkowska B., Figiel Z. 2000; Szadkowska M. 2000

Ryc. 24 Zasoby dyspozycyjne hydrogeologiczne w obrębie gminy Płońsk

Źródło: opracowanie własne na podst.: Fert M. 2000; Pęczkowska B., Figiel Z. 2000; Szadkowska M. 2000

Ryc. 25 Stopień izolacji jednostek hydrogeologicznych w obrębie gminy Płońsk

Źródło: opracowanie własne na podst.: Fert M. 2000; Pęczkowska B., Figiel Z. 2000; Szadkowska M. 2000

W gminie Płońsk znajdują się ujęcia wód, dla których wyznaczono strefy ochronne bezpośrednie, obejmujące wydzielony teren poboru ograniczony ogrodzeniem.

Ujęcie zlokalizowane są w miejscowościach: Krępica, Szerominek, Skarżyn oraz Cholewy. Każdemu z nich towarzyszy stacja uzdatniania wody⁴⁰. Dla wszystkich ujęć wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej, które mieszczą się w granicach działek, na których występują ujęcia. Na tych terenach zabronione jest

⁴⁰ Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030, s. 80

m.in. wykorzystywanie gruntów do celów niezwiązanych z funkcjonowaniem i eksploatacją ujęcia wody⁴¹. Na terenie gminy Płońsk nie wyznaczono obszarów ochronnych wód śródlądowych.

4.2.6. Klimat

Według klasyfikacji Alojzego Wosia, obszar gminy Płońsk leży w Regionie XVIII – Środkowomazowieckim. Cechami charakterystycznymi dla tego regionu jest stosunkowo większa liczba dni bardzo ciepłych i pochmurnych, szczególnie z pogodą bardzo ciepłą, pochmurną, bez opadu. Dużo jest również dni bardzo ciepłych bez opadu oraz dni z umiarkowaną ciepłą pogodą. Nieznacznie mniej jest dni z pogodą przymrozkową bardzo chłodną⁴².

Według „Programu ochrony środowiska dla gminy Płońska na lata 2018-2021, z perspektywą na lata 2022-2025” gmina Płońsk znajduje się na obszarze, na który oddziałują zarówno wilgotne masy powietrza znad Oceanu Atlantyckiego, jak i suche masy powietrza pochodzące z wnętrza kontynentu euroazjatyckiego. W okresie letnim dominują napływy powietrza polarno-morskiego z kierunków zachodnich i północno-zachodnich, natomiast zimą przeważają masy polarno-kontynentalne napływające ze wschodu. Znacznie rzadziej nad region docierają masy arktyczno-morskie (głównie jesienią, zimą i wiosną), a także powietrze zwrotnikowe - zarówno morskie (zimą i latem), jak i kontynentalne (latem). Zderzanie się różnych typów mas powietrza nad tym obszarem sprawia, że klimat gminy ma charakter przejściowy, co wiąże się z dużą zmiennością pogody - zarówno w skali dobowej, jak i rocznej. Ilość opadów zależy od ukształtowania terenu i jego ekspozycji. Średnia roczna suma opadów wynosi około 634 mm, przy czym około 39% tej wartości przypada na lato, zwłaszcza na miesiące czerwiec, lipiec i sierpień. Okres wegetacyjny, czyli liczba dni, w których średnia temperatura dobowa przekracza 5°C, trwa od 200 do 210 dni. Średnia roczna temperatura powietrza to około 9,6°C. Okres bez przymrozków obejmuje mniej więcej 137 dni, jednak przymrozki wiosenne są częstym zjawiskiem - zazwyczaj pojawiają się w maju, a sporadycznie nawet na początku czerwca⁴³.

4.3. Elementy biotyczne środowiska

4.3.1. Formy ochrony przyrody

Na obszarze gminy Płońsk wyznaczono tereny objęte różnymi formami ochrony przyrody, zgodnie z przepisami art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Są nimi: obszar Natura 2000, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody. Ponadto, fragment gminy leży w obrębie obszarów chronionego krajobrazu.

Dwa obszary chronionego krajobrazu, Krysko-Joniecki oraz Nadwkrzański opisane w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody jako obszary chroniący się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje w obrębie gminy Płońsk powierzchnię 823,8 ha. Obejmuje wsie Krępica oraz w części wsi: Michalinek, Strubiny i Lisewo. Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje w obrębie gminy Płońsk powierzchnię 8,1 ha⁴⁴.

W granicach gminy znajdują się ponadto specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Aleja Pachnicowa PLH140054. Aleja Pachnicowa położona jest we wsi Strachówko i zajmuje powierzchnię 1,09 ha. W obrębie Alei Pachnicowej stwierdzono występowanie chrząszcza, gatunku bliskiego zagrożenia, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*. Jest to chrząszcz dużych rozmiarów (do 3,5 cm, a wyjątkowo

⁴¹ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk, Załącznik nr 1 do uchwały nr LVII/388/2022 Rady Gminy Płońsk, Grudzień 2022, s. 78

⁴² Woś A. 1993

⁴³ Program ochrony środowiska dla gminy Płońsk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” 2018

⁴⁴ CRFOP

nawet do 4 cm długości), uzależniony całkowicie od dużych dziupli w obrębie żywych drzew. Dziuple takie są nie tylko miejscem życia larw pachnicy, które odżywiają się rozłożonym przez grzyby drewnem, ale również większość swego życia spędzają w nich dorosłe chrząszcze. Wykazano, że owady te są mocno przywiązane do zasiedlonych dziupli i niechętnie dokonują dalszych przelotów. Niska zdolność do kolonizacji nowych dziupli jest wyrazem przystosowania do stabilnego siedliska gwarantowanego przez wnętrze dziupli. W skali życia owada większość dziupli trwa przez wiele pokoleń, a więc nie ma konieczności częstych przeprowadzek i wytworzenia w toku ewolucji zdolności do wysoce wydajnego lotu. Ponadto gatunek ten funkcjonował pierwotnie w krajobrazach o wysokim zagęszczeniu dziuplastych drzew (puszcze pierwotne), więc nie musiał przemieszczać się na duże odległości. Obecnie tereny, gdzie stare dziuplaste drzewa są częste, należą do rzadkości, więc i pachnica (oraz wiele innych gatunków o podobnej strategii życiowej) staje się coraz rzadsza. Stanowisko monitorowane jest regularnie co dwa lata od roku wykrycia pachnicy (2007). Obserwuje się występowanie larw oraz osobników dorosłych. Niewłaściwa pielęgnacja przydrożnych drzew (brak ogławiania, brak usuwania podrostu) powoduje pogarszanie się ich żywotności – a tym samym stopniowe pogarszanie się siedliska dla chrząszcza. Dodatkowym czynnikiem jest brak nowych nasadzeń w miejscach, w których nastąpił ubytek starych drzew, przez co dochodzi do fragmentacji siedliska i zmniejszania się ogólnej liczby drzew w Alei⁴⁵.

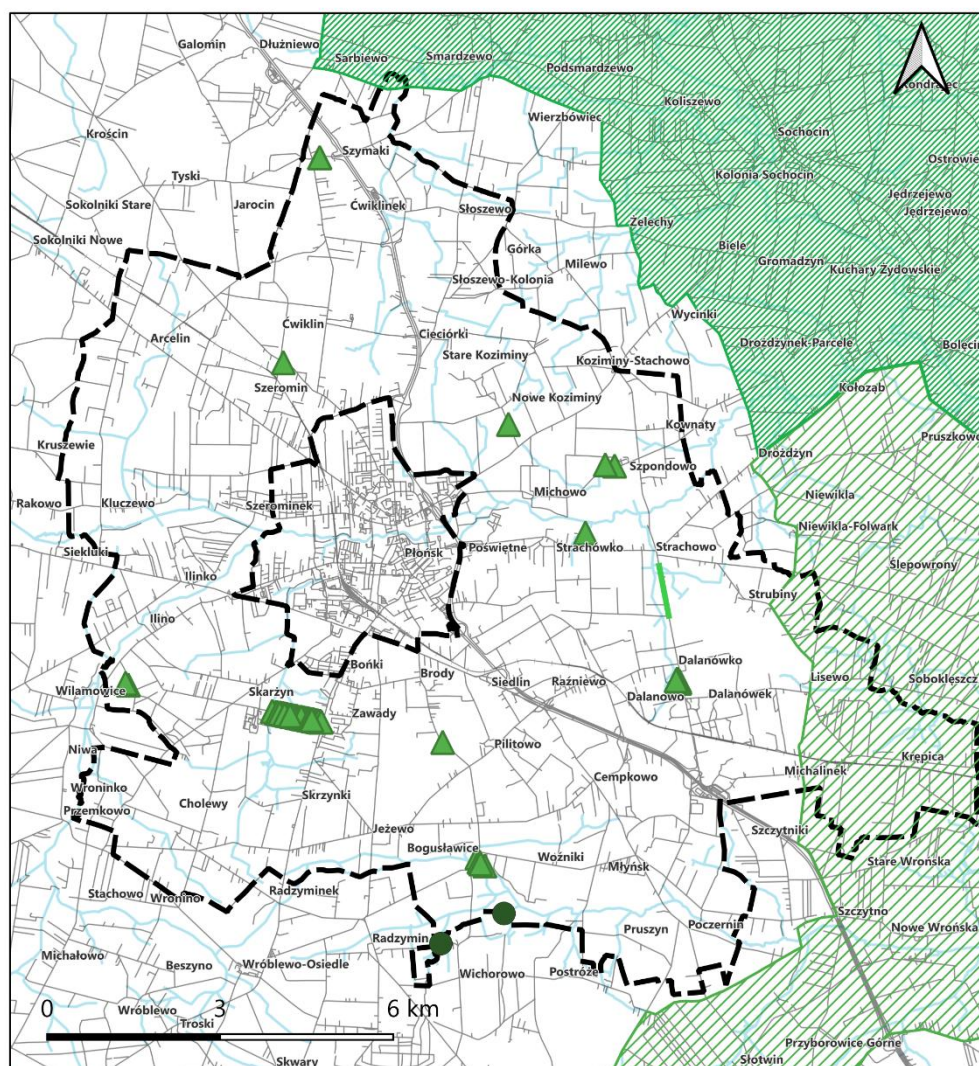
Użytki ekologiczne chronią cenne pozostałości ekosystemów istotnych dla różnorodności biologicznej. Na terenie gminy Płońsk znajdują się dwa takie użytki ekologiczne: Bagno 451 – we wsi Bogusławice o powierzchni 0,46 ha, oraz Bagno 452 – w Woźnikach o powierzchni 0,69 ha.

Na terenie gminy Płońsk znajduje się łącznie 11 pomników przyrody, w tym: 6 pojedynczych drzew, 3 grupy drzew, 1 aleja drzew, 1 głąz narzutowy. Są to obiekty wyróżniające się szczególną wartością przyrodniczą, naukową, krajobrazową lub historyczną.

Na terenie gminy Płońsk obowiązują liczne ograniczenia wynikające z przepisów prawa ochrony środowiska, które wpływają na możliwości planowania i zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, na obszarze chronionego krajobrazu zakazuje się m.in. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W obszarach chronionego krajobrazu obejmujących fragmenty gminy obowiązuje także zakaz budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 50 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych oraz zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących. Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w odniesieniu do pomników przyrody mogą zostać wprowadzone zakazy dotyczące m.in. zmiany sposobu użytkowania terenu oraz przekształcania obiektu lub obszaru w jego otoczeniu. Zakres tych zakazów oraz ewentualne wyznaczenie stref ochronnych ustalane są każdorazowo w akcie ustanawiającym pomnik przyrody przez właściwy organ. Ustawa dopuszcza jednocześnie odstępstwa od wskazanych zakazów w przypadkach, gdy działania służą bezpośrednio ochronie przyrody (po uzgodnieniu z właściwym organem), dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego nieposiadających rozwiązań alternatywnych, związane są z obronnością państwa lub prowadzeniem akcji ratowniczych⁴⁶.

⁴⁵ CRFOP

⁴⁶ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, art. 24

Legenda

Granice POG gminy Płońsk

Tory

Drogi

Cieki

Formy ochrony przyrody

Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu

Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar Natura 2000

Użytki ekologiczne

Pomniki przyrody

Ryc. 26 Formy ochrony przyrody w gminie Płońsk;

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska:

<https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> oraz Rejestru pomników przyrody stanowiących przez Wojewodę Mazowieckiego wg powiatów – powiat płoński; rozporządzenie Nr 40 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. 2008 Nr 152 poz. 5339).

4.3.2. Szata roślinna

W gminie Płońsk najwyższą aktywnością biologiczną cechują się lasy i zadrzewienia. Istotne są także zagajniki oraz wody powierzchniowe - stojące i płynące. Większość terenów gminy Płońsk stanowią grunty orne. Według podziału geobotanicznego Matuszkiewicza (ze względu na zróżnicowanie geobotaniczne szaty roślinnej) gmina Płońsk położona jest w większości w podokręgu Płońskim, natomiast w południowowschodniej części - w podokręgu Zakroczymskim. Podokręgi te położone są w okręgu Wysoczyzny Płockiej, w krainie Wkry, w pododdziale Mazowieckim działu Mazowiecko-Poleskiego. Dział ten znajduje się w zasięgu dębu szypułkowego, lipy, jesionu, olszy czarnej i sosny. Dla pododdziału typowe są grądy, bory mieszane i dąbrowy świetliste⁴⁷.

W gminie Płońsk występuje pięć typów zbiorowisk leśnych, które występują powszechnie w innych rejonach Niziny Północno-Mazowieckiej. Są to: bór mieszany, las dębowo-grabowy grąd, olchowy łęg przysrumkowy i ols.

Bór mieszany występuje głównie na ubogich glebach, powstałych z wodnolodowcowych piasków zalegających w rynnowatych zagłębieniach w północnej części gminy oraz na wzniesieniach morenowych na południu. Naturalne bory mieszane tworzy drzewostan złożony z sosny i dębu oraz runo porośnięte mchami i krzewinkami, z niewielkim udziałem traw i ziół. Obecnie zachowały się głównie formy regeneracyjne tych lasów, rozwijające się pod koronami starszych jednogatunkowych drzewostanów sosnowych i brzozowych, np. w lesie Żurawin. W miejscach silnie zdegradowanych, jak las Koziminy, regeneracja nie zachodzi - pod starą sosną rośnie tam jedynie jałowiec. Bory mieszane zabezpieczają piaszczyste gleby przed erozją i pomagają zatrzymywać wilgoć, jednak są wrażliwe na degradację. Jednogatunkowe lasy sosnowe w tych siedliskach są podatne na pożary i ataki szkodników.

Najczęściej rozpowszechniony typ zbiorowisk leśnych w gminie Płońsk stanowi świetliska dąbrowa, porastająca gleby o umiarkowanej żyzności, ale dobrze przepuszczalne i stosunkowo suche - na przykład moreny z domieszką żwirów i kamieni lub przemyte gliny. Dąbrowy mają postać wysokopiennych, jasnych lasów z przewagą dębu i domieszką sosny. Wyróżniają się bogatym podszytem oraz kwiecistym runem z udziałem roślin ciepło i sucholubnych. Grądy wysokie to cieniste lasy z dębem, grabem, lipą, klonem i sosną oraz bogatym podszytem i zróżnicowanym runem. Na terenie gminy występują głównie jako przekształcone i regenerujące się formy - często z sosną lub brzozą jako dominującym gatunkiem zastępczym i zmienionym składem runa, szczególnie tam, gdzie stosowano nawożenie. Najlepiej zachowane fragmenty spotkać można w lesie Żurawin, gdzie starszy drzewostan brzozowy sprzyja odnowie naturalnej. Te typy lasów oprócz wartości gospodarczej (gdy tworzą większe kompleksy) pełnią również ważną funkcję ochronną - stabilizują glebę, zatrzymują wodę i wpływają na lokalny mikroklimat. Aby połączyć funkcje ekologiczne z produkcyjnymi, zaleca się stopniową przebudowę drzewostanów w kierunku zbliżonym do naturalnego, z przewagą dębu - szczególnie że przy niskiej lesistości gminy funkcja produkcyjna nie powinna być priorytetem.

W miejscach bardziej żyznych, ale okresowo podmokłych, w zagłębieniach terenu, występują lasy zbliżone do grądów niskich. Często są to tereny przekształcone przez działalność człowieka np. w wyniku osuszania siedlisk łęgowych przez meliorację i regulację cieków wodnych. W takich miejscach dominują drzewostany olchowe lub olchowo-brzozowe, uznawane za zastępcze. Runo tych lasów zawiera zarówno elementy typowe dla liściastych lasów nizinnych, jak i gatunki bagienne.

Najbardziej naturalne i najlepiej zachowane zbiorowiska leśne w gminie to łęgi przysrumkowe i olsy, które rosną w dolinach cieków wodnych i bezodpływowych zagłębieniach. Znaczące ich kompleksy znajdują się w rejonach Bogusławic, Skarżyna i Kluczewa. Choć i tutaj naturalna równowaga została częściowo zaburzona przez osuszanie siedlisk, te zbiorowiska nadal pełnią kluczowe funkcje - zatrzymują

⁴⁷ Opracowanie ekofizjograficzne gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, 2024

wodę, regulują jej przepływ i stanowią ważne ostoje zwierząt, szczególnie wzdłuż dolin rzecznych. Wpływają także pozytywnie na krajobraz, stanowiąc jego względnie naturalny element.

Lasy w gminie Płońsk są zróżnicowane pod względem siedlisk i składu gatunkowego. Wiele z nich uległo przekształceniom, jednak nadal odgrywają istotne role przyrodnicze - zabezpieczają glebę, zatrzymują wodę, wpływają na klimat i stanowią ostoje dla zwierząt⁴⁸.

4.3.3. Fauna

Na obszarze Natura 2000 Aleja Pachnicowa (PLH140054) stwierdzono obecność pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*) – dużego chrząszcza, który znajduje się w grupie gatunków bliskich zagrożenia. Owad ten może osiągać długość do 3,5 cm, a w wyjątkowych przypadkach nawet 4 cm. Żyje wyłącznie w dużych dziuplach znajdujących się w żywych drzewach. Dziupla pełni dla pachnicy funkcję zarówno miejsca rozwoju larw (które żywią się próchniejącym drewnem), jak i schronienia dla dorosłych osobników, które spędzają tam większość życia. Chrząszcze te silnie przywiązują się do jednej dziupli i niechętnie ją opuszczają. Ich niska zdolność do zasiedlania nowych drzew wynika z przystosowania do stabilnych warunków panujących wewnątrz dziupli, które mogą przetrwać wiele pokoleń owadów. W przeszłości, w środowiskach z dużą liczbą starych drzew dziuplastych, takich jak pierwotne puszcze - pachnica nie potrzebowała zdolności do dalekich przelotów. Dziś jednak, w wyniku zanikających siedlisk, staje się coraz rzadsza, podobnie jak inne gatunki o podobnym trybie życia. Miejsce to jest monitorowane co dwa lata od momentu odkrycia występowania pachnicy w 2007 roku. Obserwuje się tam zarówno larwy, jak i dorosłe osobniki. Niestety, niewłaściwa pielęgnacja przydrożnych drzew np. brak ogławiania czy usuwania podrostu, wpływa negatywnie na kondycję tych drzew, a tym samym pogarsza jakość siedlisk dla chrząszczy. Dodatkowo brak nowych nasadzeń w miejscach, gdzie ubyły stare drzewa, prowadzi do fragmentacji środowiska i zmniejszenia liczby odpowiednich siedlisk w obrębie Alei Pachnicowej⁴⁹.

W krajobrazie gminy Płońsk najliczniejszą i najbardziej zróżnicowaną grupę zwierząt stanowią ptaki. Są to głównie gatunki typowe dla terenów otwartych i rolniczych, takie jak: skowronek, charakterystyczny dla upraw; czajka, spotykana na łąkach; bocian biały; jaskółka dymówka, która zwykle zakłada gniazda w zabudowaniach gospodarskich; mazurek, gniazdujący w zadrzewieniach i żerujący w pobliżu domostw; ortolan, preferujący śródpolne zadrzewienia, oraz gąsiorek - ptak związany z mozaiką krajobrazu złożoną z pól, łąk, pastwisk, zakrzewień i zadrzewień. Możliwe jest również występowanie takich drapieżników jak pustułka czy myszołów. Poza ptakami wśród dzikich zwierząt obecne są także drobne gatunki zamieszkujące pola. Otwarte przestrzenie oraz zadrzewione obszary stanowią również miejsce żerowania dla saren. Nie można wykluczyć obecności innych dzikich zwierząt, które mogą zamieszkiwać ten teren lub przemieszczać się przez niego okresowo. W obszarach zabudowanych spotyka się typowe zwierzęta hodowlane, takie jak krowy, kury, gęsi, perlice i konie⁵⁰.

4.4. Krajobraz i krajobraz kulturowy

Region, w którym położona jest gmina Płońsk leży głównie na obszarze Niżu Środkowoeuropejskiego, co sprawia, że dominuje tu krajobraz nizinny. Mniejsze fragmenty we wschodniej części województwa znajdują się w zasięgu Niżu Wschodniobałtycko-Białoruskiego, a południowa część regionu znajduje się na terenie Wyżyn Polskich. Ukształtowanie terenu cechuje się dominacją równin oraz terenów falistych. Stąd większe różnice wysokości, sięgające 80 metrów, należą do rzadkości. Lokalnie można również spotkać wzgórza morenowe oraz formy wydymowe.

⁴⁸ Opracowanie ekofizjograficzne gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, 2024

⁴⁹ CRFOP

⁵⁰ Opracowanie ekofizjograficzne gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, 2024

Po północno-wschodniej stronie Płońska znajduje się Puszcza Biała, będąca częścią Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, która rozciąga się na imponującej powierzchni 85 tys. ha. Lasy w Puszczy porastają płaskie wywyższenie morenowe z nielicznymi wydhami. Przez Puszczę przepływa Bug, Narew i Zgorza Struga, które wraz z dopływami tworzą obszerne rozlewiska i liczne starorzecza, wpływające na charakter tamtejszej flory i fauny. Część Puszczy Białej chroniona jest w ramach programu Natura 2000. Korytarz ekologiczny Puszczy Białej łączy się z obszarami chronionego krajobrazu: Krysko-Jonieckim (wschodnia część gminy Płońsk), Nadwkrzańskim (na północny zachód od gminy, w niewielkim fragmencie w jej granicach) i Warszawskim (południowy wschód)⁵¹. W nadleśnictwie Płońsk występują lasy typowe dla krajobrazu mazowieckiego. Są one rozproszone, a fragmenty kompleksów posiadają małą powierzchnię⁵².

W otoczeniu gminy Płońsk, jak i w samej gminie, znajdują się natomiast liczne tereny produkcyjne i przemysłowe: w Brodach, Bońkach, mieście Płońsku, w Arcelinie, Kaczorowach (gmina Raciąż) czy Niepiekle (gmina Żałuski). Są one istotnymi barierami dla powiązań przyrodniczych. Te punktowe ogniska powiązane są z drogami, które w znacznym stopniu fragmentaryzują naturalny i półnaturalny krajobraz Mazowsza⁵³. Dodatkowo, krajobraz gminy urozmaicają elektrownie wiatrowe, które znajdują się w Poczerninie (dwie o wysokości 93 m) i Michowie (150 m)⁵⁴.

W krajobrazie rolniczym rejonu występuje luźna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa. Bardziej zwarte tereny położone są w zasięgu miast: Płońska, Raciąża czy Sochocina⁵⁵. Większość budynków w gminie posiada od jednej do dwóch kondygnacji. Tylko nieliczne obiekty związane z zabudową przemysłową, zlokalizowane we wschodniej części gminy, przekraczają dwie kondygnacje nadziemne. Zabudowa starsza, charakteryzuje się prostymi, dwuspadowymi dachami, często o niskim kącie nachylenia, krytymi dachówką lub blachą. W nowszych osiedlach mieszkaniowych, rozwijających się głównie w drugiej połowie XX wieku oraz na przełomie XX i XXI wieku, przeważają budynki z wielospadowymi dachami, często o bardziej złożonej geometrii. Dachy te wprowadzają do krajobrazu większą dynamikę i urozmaicenie. Najmłodsza zabudowa, której w Płońsku jest jeszcze stosunkowo niewiele, reprezentuje tendencje nowoczesnej architektury. Obiekty te cechują się płaskimi dachami i oszczędną, minimalistyczną formą.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, krajobraz kulturowy to postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka⁵⁶. Jest to forma zabytku nieruchomego, podlegająca ochronie i opiece bez względu na stan zachowania. Z kolei ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wskazuje, iż krajobraz kulturowy uwzględnia się poprzez uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego oraz środowiska⁵⁷.

Ślady działalności człowieka są obecne w krajobrazie gminy Płońsk od najdawniejszych czasów. Znaleźiska archeologiczne, takie jak grób i topór z rogu odkryte we wsi Szeromin, potwierdzają, że pierwsze formy osadnictwa pojawiły się tu już około 3000 r. p.n.e. Wczesne ślady działalności ludzkiej świadczą o tym, że teren ten sprzyjał osadnictwu dzięki zasobnemu środowisku naturalnemu - bliskości rzek, żyznych glebach oraz dogodnym warunkom do rozwoju rolnictwa i hodowli zwierząt. Kolejne epoki również pozostawiły po sobie widoczne w krajobrazie ślady. W Słoszewie odkryto pozostałości osadnictwa z epoki brązu, zaś w Kluczewie - znaleziska związane z epoką żelaza. Znaleźiska te świadczą o ciągłości zasiedlenia obszaru, który przez wieki pozostawał atrakcyjny dla kolejnych kultur.

⁵¹ Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2024, s. 5

⁵² Tamże, s. 5

⁵³ Tamże, s. 5

⁵⁴ Tamże, s. 21

⁵⁵ Tamże, s. 5

⁵⁶ Dz. U. 2021 poz. 710, 954, art. 3 pkt 14.

⁵⁷ Dz. U. 2021 poz. 741, 784, 922, 1873, art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3.

Okres wpływów rzymskich (I-IV w. n.e.) również odcisnął swój ślad na dzisiejszym krajobrazie kulturowym gminy. Osady w Szpondowie, Strachówku i Strachowie oraz cmentarzysko w Szymakach to materialne ślady tej epoki. Ich rozmieszczenie pokazuje, jak rozwijała się sieć osadnicza w dolinie rzeki Płonki i w sąsiednich obszarach. Dzieje gminy są ściśle powiązane z historią Płońska - miasta, którego początki sięgają VI-VII wieku, co potwierdzają badania archeologiczne prowadzone na tzw. Górze Kawałkowskiego w latach 1975–1980. To w tym miejscu funkcjonował wczesnośredniowieczny gród. Na jego podgrodziu, u progu XII wieku, powstała osada targowa - załążek późniejszego miasta⁵⁸. Dzisiejszy obraz gminy - układ wsi, rozmieszczenie pól, ciągi komunikacyjne czy pozostałości dawnych siedlisk - to nie tylko efekt współczesnych przekształceń, lecz także odbicie głębokiej historii osadnictwa, wpisanej w strukturę przestrzenną tego obszaru od tysięcy lat.

Cechą charakterystyczną gminy i jej krajobrazu jest duża liczba zespołów podworskich, stanowiących istotną wartość historyczną. To zespoły dworskie wraz z parkiem z przełomu XIX i XX w.⁵⁹. Na terenie gminy znajduje się dziewięć obiektów wpisanych do rejestru zabytków, wśród których znajdują się zespoły podworskie z dworem i parkiem w: Bogusławicach, Dalanówku, Jeżewie, Nowych Koziminach, Skarżynie i Strachówku, a także parki podworskie w Ćwiklinie, Ilinku i Szpondowie. Obiekty te stanowią ważny element dziedzictwa kulturowego. Parki zaznaczono również w sposób obszarowy w gminnej ewidencji zabytków. W granicach Płońska wskazano także stanowiska archeologiczne, które ujęto w GEZ (znane z danych archiwalnych) oraz stanowiska odkryte podczas budowy trasy S7⁶⁰. Oprócz obiektów wpisanych do rejestru zabytków, na terenie Gminy Płońsk znajduje się również wiele obiektów ujętych wyłącznie w gminnej ewidencji zabytków. Wśród nich wyróżnić można wiele przydrożnych kapliczek, dworów, budynków mieszkalnych, obór, krzyży przydrożnych i parków podworskich.

Niektóre z kapliczek, krzyży i figur przydrożnych wciąż nie zostały jednak objęte ochroną. Wyznaczały one dawniej granice wsi i miały istotne znaczenie podczas obrzędów poświęcania pól, co czyniło je ważnym centrum życia społecznego i publicznego. Niekiedy stawiano tu krzyże z powodu chorób lub klęsk żywiołowych. Obiekty te były też gałęzią artystycznej twórczości ludowej, rzeźbione przez miejscowych cieśli, kowali lub ludowych artystów⁶¹. W gminie znajdują się także liczne obiekty budownictwa ludowego w formie drewnianych budynków mieszkalnych, które świadczą o tendencjach w technologii i kulturze. Aktualnie są one wypierane z krajobrazu poprzez nową zabudowę⁶².

⁵⁸ Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2024, s. 65

⁵⁹ Tamże, s. 65

⁶⁰ Tamże, s. 67

⁶¹ Tamże, s. 65

⁶² Tamże s. 69

5. Istniejące zagrożenia dla stanu i funkcjonowania środowiska oraz problemy ochrony środowiska

5.1. Zagrożenie degradacją powierzchni ziemi

Użytki rolne zajmują przeważającą część powierzchni regionu - około 67,6% - i odgrywają istotną rolę w ponadregionalnej produkcji żywności⁶³. W gminie Płońsk jedynie nieliczne tereny są użytkowane rolniczo, jednak nawet prowadzenie gospodarki rolnej na niewielką skalę może wpływać na degradację powierzchni ziemi. Należy pamiętać, że każda aktywność rolnicza, niezależnie od jej zasięgu, wiąże się z ingerencją w glebę i środowisko naturalne, co w dłuższej perspektywie może prowadzić do obniżenia jakości gruntów.

Działalność rolnicza może powodować erozję gleby, zwłaszcza wiosną, gdy gleba jest odsłonięta, pozbawiona roślinności i często przesuszona na powierzchni, co sprzyja wywiewaniu drobnych cząstek z jej wierzchniej warstwy. Nieodpowiednie prowadzenie upraw może także prowadzić do degradacji gleby poprzez zmniejszenie ilości materii organicznej w glebie, co jest efektem wprowadzania monokultur, nadmiernej intensyfikacji gospodarstw czy używania chemikaliów, które prowadzą do wymierania bezkręgowców niezbędnych dla zachowania żyzności gleby.

Na obszarach o nierównym i falistym ukształtowaniu terenu zagrożeniem może być również erozja wodna - w postaci zmywów powierzchniowych, zwłaszcza podczas intensywnych lub długotrwałych opadów oraz w okresie roztopów.

Degradacja powierzchni ziemi może mieć miejsce również w wyniku przekształcenia terenu i zmiany sposobu jego użytkowania. Zgodnie z projektowanym planem ogólnym gminy Płońsk istnieje możliwość powstania nowej zabudowy. Plan przewiduje szereg stref planistycznych, które dopuszczają lokalizację budynków o różnych funkcjach, takich jak mieszkalne, zagrodowe, rolnicze, magazynowe czy usługowe. Określono także wskaźniki dotyczące kształtowania nowej zabudowy, odnoszące się do intensywności zabudowy, powierzchni zabudowy, wysokości zabudowy oraz udziału powierzchni biologicznie czynnej. Ze względu na ogólny charakter zapisów projektowanego dokumentu dotyczących podstawowych profili stref, nie można dokładnie przewidzieć w jaki sposób zostanie zagospodarowana dana strefa. Ewentualne zasklepienia gleby skutkowałyby jej degradacją, mimo stosowania praktyk związanych ze zdejmowaniem i ochroną warstwy humusu. Uszczelnione nawierzchnie mogą powodować uszkodzenia gleby, a niekiedy prowadzić nawet do całkowitego zniszczenia gleby.

Działalność człowieka również może przyczyniać się do zanieczyszczania gleby poprzez emisję szkodliwych substancji, które trafiają bezpośrednio do gleby lub są związane z zanieczyszczeniem wód czy powietrza. Analizując ryzyko zanieczyszczeń, należy brać pod uwagę skomplikowane powiązania pomiędzy poszczególnymi elementami środowiska oraz ich stanem i funkcjonowaniem. W przypadku gminy Płońsk gleby zagrożone są przede wszystkim zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego. Szczególnie niekorzystne oddziaływanie może mieć stosowanie azotanów i pestycydów, które cechuje duża trwałość. Zanieczyszczenia gleb mogą wynikać z przenikania takich związków w głąb ziemi. Azotany, będące formą azotu łatwo przemieszczającą się wraz z wodą, mogą przesiąkać w głąb gleby zwłaszcza podczas intensywnych opadów, co prowadzi do wymywania ich z powierzchni i zagrożenia dla wód gruntowych. Ten proces jest szczególnie intensywny w okresie zimowym, gdy opady przewyższają transpirację roślin⁶⁴. Pestycydy natomiast przenikają w głąb gleby wraz z infiltrującą wodą deszczową lub irygacyjną, mogą kumulować się w glebie, powodując degradację jej jakości i negatywnie wpływać na organizmy glebowe. Oba te związki, poprzez głębokie przenikanie, mogą zanieczyszczać warstwy gleby istotne dla życia roślin i mikroorganizmów, powodując długotrwałe szkody środowiskowe⁶⁵. Zanieczyszczenie gleb mogą powodować spływy deszczowe i roztopowe z nawierzchni dróg: gazy

⁶³ Audyt Krajobrazowy Województwa Mazowieckiego, s. 9

⁶⁴ Przemiany azotu w glebie, a jego dostępność dla roślin

⁶⁵ Atlas pestycydów – fakty na temat toksycznych substancji chemicznych w rolnictwie, 2024, s. 8

spalinowe, produkty ścierania opon i zużycia elementów pojazdów oraz zrzuty niebezpiecznych substancji wskutek wypadków drogowych - te ostatnie to jednak rzadkie zdarzenia. Dotyczy to w szczególności intensywnie uczęszczanych dróg krajowych i drogi wojewódzkiej⁶⁶.

Na terenie Gminy Płońsk występują kopaliny w postaci piasków i żwirów oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej, których eksploatacja prowadzona jest w sposób odkrywkowy. Wiąże się to ze zmianą dotychczasowego przeznaczenia terenów oraz degradacją środowiska. Eksploatacja odkrywkowa skutkuje powstaniem wyrobisk, hałd, zniszczeniem gleb oraz zmianą stosunków wodnych w wyniku obniżenia zwierciadła wód podziemnych. W planie ogólnym wyznaczone zostały strefy górnictwa, które w profilu podstawowym dopuszczają teren górnictwa i wydobywania. Z kolei profil dodatkowy strefy umożliwia wprowadzenie wielu funkcji niezwiązanych z górnictwem.

5.2. Zagrożenie zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych

Na całym terenie województwa mazowieckiego obserwuje się występowanie deficytu wód powierzchniowych spowodowanego głównie nieprzestrzeganiem zasady zrównoważonego rozwoju. Wiąże się to ze zmniejszeniem naturalnej retencji gruntowej poprzez prowadzenie wylesień oraz z osuszaniem bagien, torfowisk i użytków rolnych w ramach robót melioracyjnych⁶⁷.

Rosnące zapotrzebowanie mieszkańców gminy na wodę powoduje wzrost eksploatacji zasobów wodnych, co może wpłynąć na pogorszenie jakości wód podziemnych poprzez intensyfikację poboru i zwiększone ryzyko skażeń. W gminie wciąż wiele gospodarstw korzysta z nieszczelnych szamb, co w połączeniu ze wzrostem zużycia wody zwiększa presję na środowisko wodne. Nieszczelne, z których korzysta większość mieszkańców, mogą być źródłem wycieków ścieków zawierających zarówno zanieczyszczenia chemiczne, jak i skażenia bakteriologiczne. Takie substancje, przenikając przez grunt do warstw wodonośnych, mogą powodować degradację jakości wód podziemnych, które są podstawowym źródłem wody pitnej dla mieszkańców. Ponadto spływ powierzchniowy zanieczyszczonych ścieków może trafiać do lokalnych cieków wodnych, stwarzając zagrożenie dla ekosystemów wodnych, powodując eutrofizację oraz zagrożenia sanitarne. Brak odpowiedniej infrastruktury kanalizacyjnej oraz stosowanie nieszczelnych zbiorników podnosi też ryzyko rozwoju chorób związanych z skażeniem wody i gleby, co wymaga podjęcia działań modernizacyjnych i skutecznego nadzoru nad gospodarką ściekową na terenie gminy⁶⁸.

Jednolite części wód powierzchniowych w gminie Płońsk, takie jak rzeki i jeziora, są narażone na niewypełnienie norm środowiskowych głównie z powodu zanieczyszczeń organicznych, azotanów i innych substancji z rolnictwa i gospodarki ściekowej. Konieczne są działania zapobiegawcze, by zapobiec dalszemu pogorszeniu tych wód, które pełnią ważne funkcje ekosystemowe oraz dostarczają wody dla mieszkańców⁶⁹.

Gmina Płońsk posiada jednak stosunkowo stabilne zasoby wodne, co minimalizuje ryzyko suszy. Z drugiej strony nadmierne pobory wody (np. w rolnictwie i przy funkcjonujących gospodarstwach) mogą lokalnie obniżać poziom wody podziemnej. Optymalne zarządzanie poborem jest istotne dla zapobiegania degradacji zarówno zasobów wodnych, jak i jakości wód, które mogą ulec pogorszeniu przy niskich poziomach wód gruntowych.

Nadmierne stosowanie nawozów rolniczych również stanowi zagrożenie dla wód podziemnych i powierzchniowych, gdyż azotany i inne związki mogą przenikać do wód powodując ich eutrofizację oraz obniżenie jakości wód pitnych.

⁶⁶ Prognoza oddziaływania na środowisko, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk, s. 25

⁶⁷ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Płońsk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025, s. 30

⁶⁸ Prognoza oddziaływania na środowisko, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk, s. 25

⁶⁹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Płońsk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025, s. 33

Budowa trasy ekspresowej S7 także generuje ryzyko zanieczyszczeń wód zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych, głównie poprzez awarie infrastruktury podczas prac budowlanych oraz spływ substancji niebezpiecznych. Realizator inwestycji przewiduje liczne środki ochronne, takie jak oczyszczanie wód opadowych, stosowanie separatorów substancji niebezpiecznych i kanalizacji deszczowej, aby ograniczyć negatywne skutki ekologiczne i chronić jakość zasobów wodnych na obszarze gminy Płońsk⁷⁰.

Gmina Płońsk posiada solidną bazę w postaci monitoringu i stosunkowo dobrego stanu wód podziemnych, lecz wymaga podjęcia działań modernizacyjnych i lepszego gospodarowania zasobami, aby ograniczyć zanieczyszczenia i sprostać normom środowiskowym w obliczu rosnącego zużycia wody i presji z działalności rolniczej. Monitoring i odpowiednie działania ochronne są konieczne, aby przeciwdziałać degradacji zasobów wodnych w tym regionie.

5.3. Zagrożenie powodzią

Na terenie Gminy Płońsk występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest zróżnicowane: wysokie - raz na 10 lat, średnie - raz na 100 lat oraz niskie - raz na 500 lat⁷¹. Szczególnie narażone na zalanie są tereny położone wzdłuż doliny rzeki Płonki, przebiegające równoleżnikowo przez centralną część gminy, a także niewielki fragment obszaru w miejscowości Szymaki na północy Gminy, związany z występowaniem rzeki Raciążnicy⁷² (Ryc. 27).

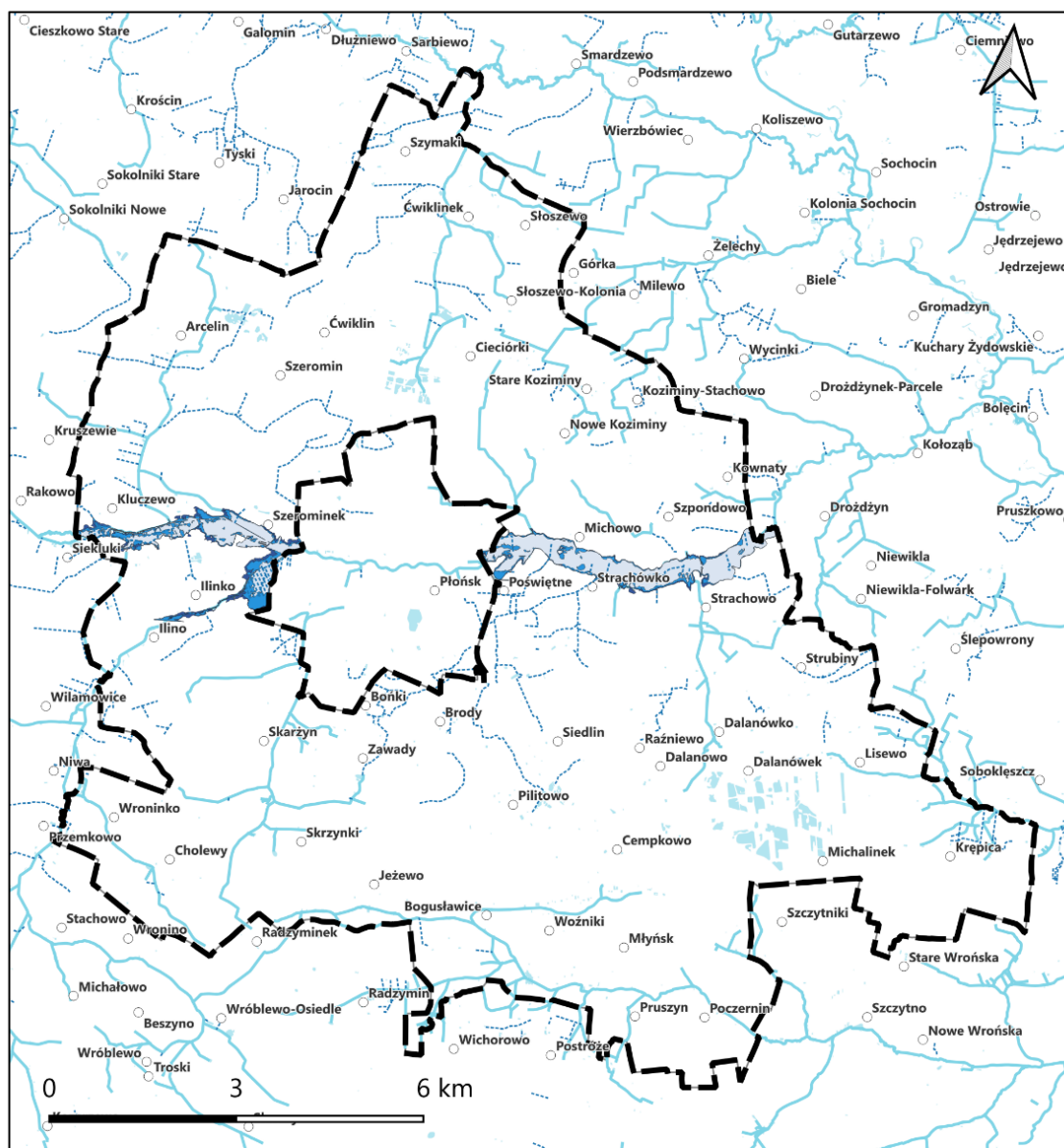
Ze względu na istniejące ryzyko powodziowe, obszary te powinny być wyłączone z możliwości zabudowy. Na wskazanych terenach zagrożonych powodzią nie powinno się lokalizować zabudowy, ponieważ może to stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, a także prowadzić do degradacji środowiska naturalnego poprzez niszczenie istniejących ekosystemów i ograniczenie bioróżnorodności w wyniku nadmiernej ilości wody. Rekomenduje się zachowanie tych obszarów w jak najbardziej naturalnym, nieprzekształconym stanie, bez nawierzchni utwardzonych, z wysokim udziałem powierzchni biologicznie czynnej, co pozwoli zminimalizować ryzyko wystąpienia powodzi. W granicach Gminy Płońsk nie występują wały przeciwpowodziowe⁷³.

⁷⁰ Raport oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia, polegającego na rozbudowie drogi krajowej nr 7 do parametrów drogi ekspresowej na odcinku Płońsk – Czosnów

⁷¹ Mapa zagrożenia powodziowego

⁷² Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, Grudzień 2004, s. 83

⁷³ Dane pochodzące z Bazy danych obiektów topograficznych (BDOT10k), Geoportal Krajowy

Legenda

Granice POG gminy Płońsk

Miejscowości

Cieki

Rowy melioracyjne

Wody powierzchniowe

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%

Ryc. 27 Obszary zagrożone powodzią z prawdopodobieństwem wystąpienia 10%, 1%, 0,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Mapy zagrożenia powodziowego

5.4. Zagrożenia dla klimatu

Zagrożenia dla klimatu wynikają przede wszystkim z działalności człowieka, która prowadzi do emisji gazów cieplarnianych i globalnego ocieplenia. Średnia temperatura powietrza w Polsce wzrasta, powodując zmiany klimatu oraz występowanie suszy. Znaczny obszar JCWP RW w granicach gminy Płońsk jest silnie lub ekstremalnie zagrożony suszą⁷⁴. Susza prowadzi do wzrostu alergenów i pyłów w powietrzu, degradacji ekosystemów, spadku plonów, uszkodzeń infrastruktury oraz zwiększonego zapotrzebowania na energię. Zagrożeń dotyczy także zdrowie ludzi. Lasy łagodzą skutki suszy dzięki zdolnościom retencyjnym - zatrzymują wodę, zmniejszają spływ powierzchniowy i wspierają zasilanie wód gruntowych. Ich skuteczność zależy od rozmieszczenia, różnorodności gatunkowej i kondycji zdrowotnej. Istotnym zagrożeniem dla klimatu są emisje zanieczyszczeń powietrza - głównie pochodzące z transportu. Z punktu widzenia planowania przestrzennego, na lokalny klimat znaczenie ma również niekontrolowane i intensywnie zabudowywane tereny. Wydawanie decyzji o warunkach zabudowy tam, gdzie nie ma obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, często wymaga przygotowania terenu, co wiąże się m. in. z wycinką drzew czy niszczeniem ekosystemów. Aby przeciwdziałać tym negatywnym zjawiskom, niezbędne jest wprowadzanie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych - takich jak właściwe wskaźniki zabudowy czy przeznaczenie terenów - oraz wdrażanie strategii adaptacyjnych do zmian klimatu.

5.5. Zagrożenia dla flory i fauny

Wskutek ocieplenia klimatu oraz braku odpadów atmosferycznych, obniża się woda gruntowa co prowadzi do zagrożenia szaty roślinnej. Lesistość tereny gminy Płońsk jest stosunkowo niska. Lasy są siedliskiem dzikich zwierząt i roślin, co stanowi główny czynnik równowagi ekologicznej. Niestety, lasy podlegają silnej antropopresji: nadmiernej penetracji runa leśnego w okresie zbioru jagód i grzybów, kłusownictwu i płoszeniu zwierzyny, niszczeniu drzew, gniazd, mrowisk, zaśmiecaniu itp.⁷⁵. Kolejnym zagrożeniem dla fauny i flory mogą być drogi oraz linia kolejowa, które przy natężonym ruchu pojazdów powodują zwiększenie śmiertelności zwierząt. Oprócz tego, stanowią bariery ekologiczne i podziały terenów otwartych. Problemem z przemieszczaniem się zwierząt są również ogrodzenia domów. Infrastruktura techniczna, zwłaszcza napowietrzne linie energetyczne i telekomunikacyjne, stanowią zagrożenie dla ptaków i nietoperzy. Negatywnie na przyrodę mogą też wpływać farmy wiatrowe i instalacje fotowoltaiczne, szczególnie gdy powstają w pobliżu obszarów chronionych lub korytarzy ekologicznych, mimo możliwości ograniczenia kolizji z ptakami. Dodatkowo, do gleby, a tym samym do systemu korzeniowego roślin, trafiają zanieczyszczenia pochodzące ze spływów powierzchniowych i roztopowych z dróg - zwłaszcza krajowych i powiatowych. Zawierają one m.in. spaliny, drobiny powstające w wyniku ścierania opon i części pojazdów, a także substancje niebezpieczne uwalniane w wyniku wypadków drogowych. Poważnym zagrożeniem są pożary, na które szczególnie podatne są obszary z suchymi siedliskami leśnymi, gdzie brak roślin liściastych w podszyciu sprzyja szybkiemu rozprzestrzenianiu się ognia. Największe ryzyko występuje na terenach często odwiedzanych przez ludzi. Dodatkowo, okresowe susze zwiększają łatwopalność lasów. Choć średnia wielkość powierzchni objętej pożarem zwykle nie jest duża, to liczba takich zdarzeń systematycznie rośnie⁷⁶.

Zagrożony wyginięciem jest chrząszcz – pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, występujący na obszarze ochrony siedlisk Natura 2000 Aleja Pachnicowa PLH140054. Jest to chrząszcz dużych rozmiarów (do 3,5 cm, a wyjątkowo nawet do 4 cm długości), uzależniony całkowicie od dużych dziupli w obrębie żywych drzew. Dziuple takie są nie tylko miejscem życia larw pachnicy, które odżywiają się rozłożonym przez grzyby drewnem, ale również większość swego życia spędzają w nich dorosłe chrząszcze. Wykazano, że owady te są mocno przywiązane do zasiedlonych dziupli i niechętnie dokonują dalszych przelotów. Niska

⁷⁴ Aktualizacja planów gospodarowania wodami; „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” 2022.

⁷⁵ Program ochrony środowiska dla gminy Płońsk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025, 2018

⁷⁶ Opracowanie ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, 2024

zdolność do kolonizacji nowych dziupli jest wyrazem przystosowania do stabilnego siedliska gwarantowanego przez wnętrze dziupli. W skali życia owada większość dziupli trwa przez wiele pokoleń, a więc nie ma konieczności częstych przeprowadzek i wytworzenia w toku ewolucji zdolności do wysoce wydajnego lotu. Ponadto gatunek ten funkcjonował pierwotnie w krajobrazach o wysokim zagęszczeniu dziuplastych drzew (puszcze pierwotne), więc nie musiał przemieszczać się na duże odległości. Obecnie tereny, gdzie stare dziuplaste drzewa są częste, należą do rzadkości, więc i pachnica (oraz wiele innych gatunków o podobnej strategii życiowej) staje się coraz rzadsza. Stanowisko monitorowane jest regularnie co dwa lata od roku wykrycia pachnicy (2007). Obserwuje się występowanie larw oraz osobników dorosłych. Niewłaściwa pielęgnacja przydrożnych drzew (brak ogławiania, brak usuwania podrostu) powoduje pogarszanie się ich żywotności - a tym samym stopniowe pogarszanie się siedliska dla chrząszcza. Dodatkowym czynnikiem jest brak nowych nasadzeń w miejscach, w których nastąpił ubytek starych drzew, przez co dochodzi do fragmentacji siedliska i zmniejszania się ogólnej liczby drzew w Alei⁷⁷.

5.6. Zagrożenie zanieczyszczeniem powietrza

Według „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2024”, gmina Płońsk została zaklasyfikowana do strefy mazowieckiej. Wykonana ocena jakości powietrza na ochronę zdrowia ludzi. Dla analizowanej jednostki poniżej wartości dopuszczalnych znalazły się stężenia: dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), Ozonu (O₃), pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, jak również ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) w pyłe zawieszonym PM₁₀. Przekraczające poziomy stężenia odnotowano dla benzo(a)pirenu w PM₁₀. Obszar nie spełnia wymagań określonych dla poziomu celu długoterminowego dla ozonu. Zanieczyszczenie napływa również spoza strefy mazowieckiej⁷⁸.

Źródłem zanieczyszczeń są przede wszystkim paliwa spalane przez pojazdy mechaniczne, w szczególności na drogach krajowych i powiatowych, gdzie natężenie jest największe. Dodatkowo, powierzchniowa eksploatacja piasku w Dalanówku, Poczerninie, Lisewie i Michalinie powoduje pylenie. Zakłady przemysłowe w swoich procesach technologicznych również emitują zanieczyszczenia do środowiska⁷⁹. Ludzki organizm reaguje na obecność toksycznych substancji unoszących się w powietrzu. Przy długotrwałym narażeniu na niewielkie dawki tych zanieczyszczeń mogą wystąpić reakcje ostre, przewlekłe lub ukryte, których skutki zdrowotne pojawiają się dopiero po pewnym czasie. Szczególnie groźne są pyły zawieszone, które stanowią istotne zagrożenie dla zdrowia. Osadzają się one w pęcherzykach płucnych, utrudniając proces wymiany gazowej. Najdrobniejsze cząstki pyłu łatwo przenikają do dolnych partii układu oddechowego, uszkodzają pęcherzyki płucne, a następnie dostają się do krwi i narządów wewnętrznych. Mogą także podrażniać skórę i błony śluzowe, prowadzić do stanów zapalnych górnych dróg oddechowych oraz wywoływać choroby alergiczne, astmę, a nawet nowotwory płuc, gardła czy krtani. Najbardziej narażone na negatywne skutki oddychania zanieczyszczonym powietrzem są osoby starsze, dzieci oraz ludzie z problemami układu oddechowego i krążenia⁸⁰.

5.7. Zagrożenie hałasem

Hałas to niepożądany, uciążliwy, nieprzyjemny lub szkodliwy dźwięk, niezależnie od jego cech akustycznych. Działa jako czynnik stresujący, a jego długotrwałe oddziaływanie może prowadzić m.in. do schorzeń układu krążenia, problemów psychicznych oraz zaburzeń snu. Hałas oddziałuje niekorzystnie także na dzikie zwierzęta, wywołując u nich stres i poczucie zagrożenia. Może zakłócać ich

⁷⁷ CRFOP

⁷⁸ Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za rok 2024

⁷⁹ Opracowanie ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk 2024

⁸⁰ Wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie, Jędrak J. i in. 2017.

naturalny rytm życia, ograniczać obszar bytowania, a nawet prowadzić do spadku liczby potomstwa. Uciążliwość hałasu zależy zarówno od rodzaju zakłóceń, jak i od indywidualnej odporności psychiczno-nerwowej człowieka, jego samopoczucia oraz rodzaju wykonywanej aktywności. Przebywanie przez dłuższy czas w hałaśliwym otoczeniu może mieć negatywny wpływ na zdrowie. Głównym źródłem hałasu na terenie analizowanej gminy jest transport, a zwłaszcza ruch drogowy, który w największym stopniu przyczynia się do pogorszenia jakości środowiska akustycznego⁸¹. Na terenie gminy Płońsk w 2022 roku przeprowadzono pomiary poziomu hałasu wzdłuż dróg krajowych nr 7 i 10. Badania objęły budynki, dla których ustalono dopuszczalne poziomy hałasu, takie jak obiekty mieszkalne, mieszkaniowo-usługowe, budynki rekreacyjne oraz obiekty przeznaczone na stały lub czasowy pobyt dzieci i młodzieży⁸². Wyniki pomiarów wykazały niewielkie przekroczenia norm hałasu – od 1 do 5 dB – w przypadku 38 budynków objętych ochroną akustyczną.

Tabela 7. Zagrożenia hałasem od drogi nr 7

Lp.	Miejscowość	Przekroczenia L _{DWN} [liczba budynków chronionych]			Przekroczenia L _N [liczba budynków chronionych]		
		1-5 dB	5-10 dB	10-15 dB	1-5 dB	5-10 dB	10-15 dB
1.	Cieciórki	10	5	1	11	5	2
2.	Ćwiklin	–	–	–	1	–	–
3.	Ćwiklinek	14	8	–	11	9	2
4.	Michalinek	–	–	–	–	–	–
5.	Pocernin	1	1	–	1	1	–
6.	Siedlin	6	1	–	4	3	–
7.	Słoszewo Kolonia	1	1	1	1	1	–
8.	Szymaki	6	5	–	6	6	–

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk 2024, na podstawie „Strategiczna mapa hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie mazowieckim” 2022

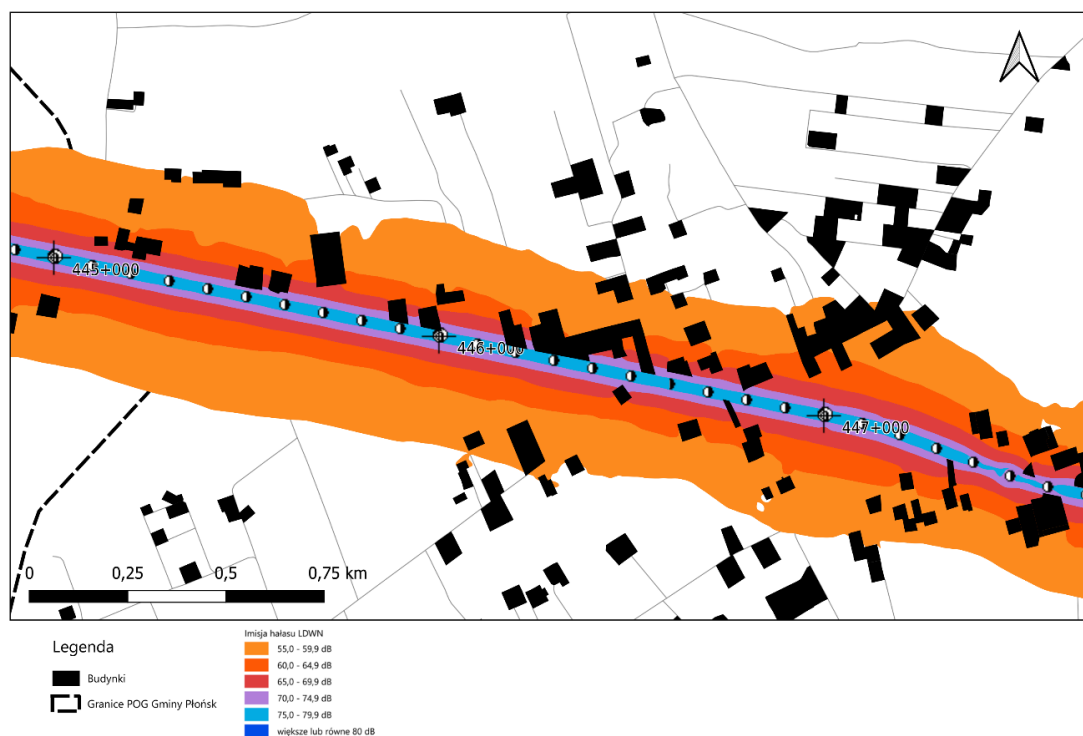
Tabela 8. Zagrożenia hałasem od drogi nr 10

Lp.	Miejscowość	Przekroczenia L _{DWN} [liczba budynków chronionych]			Przekroczenia L _N [liczba budynków chronionych]		
		1-5 dB	5-10 dB	10-15 dB	1-5 dB	5-10 dB	10-15 dB
1.	Brody	4	1	–	4	2	–
2.	Ilłinek	12	1	–	14	4	–
3.	Ilłino	4	1	–	4	–	–

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk 2024, na podstawie „Strategiczna mapa hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie mazowieckim” 2022

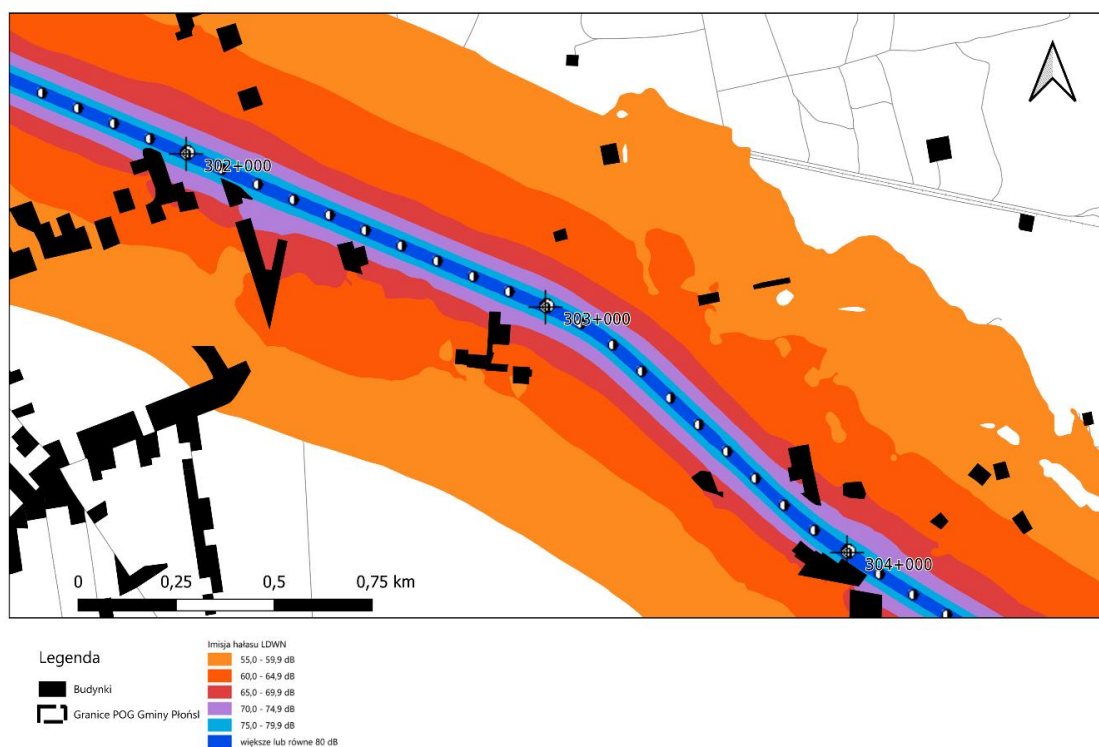
⁸¹ Opracowanie ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk 2024

⁸² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

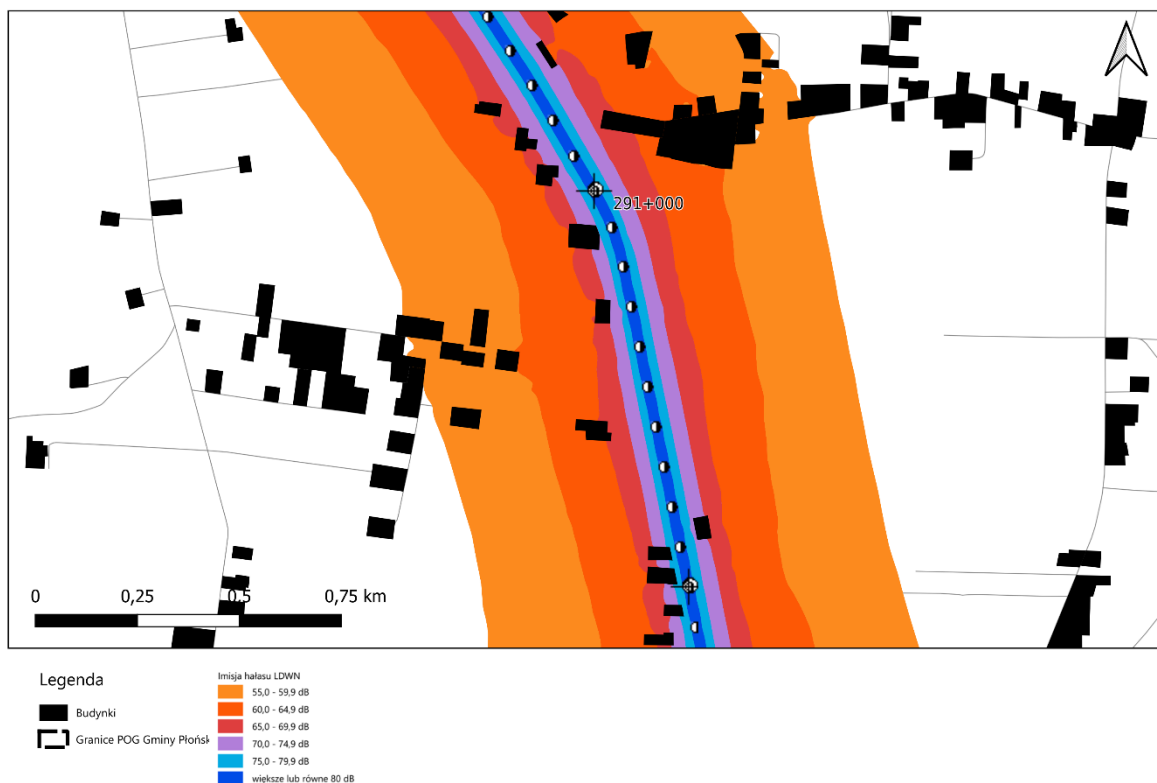
Ryc. 28 Mapa imisji hałasu LDWN (droga krajowa nr 10 odcinek w miejscowości Ilinko)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDDKiA udostępnionych na stronie https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/Imgp_2.html?gpmmap=gp0

Ryc. 29 Mapa imisji hałasu LDWN (droga krajowa nr 10 odcinek w miejscowości Dalanówek)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDDKiA udostępnionych na stronie https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/Imgp_2.html?gpmmap=gp0

Ryc. 30 Mapa imisji hałasu LDWN (droga krajowa nr 7 odcinek w miejscowości Ćwiklinek)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDDKiA udostępnionych na stronie https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/lmgp_2.html?gmap=gp0

Nie ma dostępnych danych dotyczących emisji hałasu kolejowego. Przez gminę Płońsk przejeżdża dziennie około 14 pociągów pasażerskich⁸³. Można stwierdzić, że hałas generowany przez ruch kolejowy ma raczej niewielką uciążliwość, pojawia się sporadycznie, głównie w czasie przejazdu pociągów, i w największym stopniu dotyczy obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie torów.

Poza hałasem związanym z transportem, na jakość środowiska akustycznego wpływa również hałas przemysłowy. Działalność zakładów przemysłowych nie może prowadzić do przekroczenia ustalonych norm emisji hałasu ani powodować, by poziomy hałasu przekraczały dopuszczalne wartości poza terenem, którym dysponuje dana jednostka. Jeśli ustanowiono obszar ograniczonego użytkowania, normy te muszą być zachowane również poza jego granicami⁸⁴. W sytuacji, gdy pomiary potwierdzą przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu spowodowanego działalnością zakładu, organy ochrony środowiska wydają decyzję określającą dopuszczalne wartości hałasu. W takich decyzjach mogą zostać wskazane konkretne działania, które mają na celu przywrócenie odpowiedniej jakości środowiska - np. określenie czasu pracy źródeł hałasu w ciągu doby wraz z możliwymi wariantami. Poprawa warunków akustycznych może być osiągnięta poprzez: wymianę urządzeń na cichsze, remonty i konserwację hałaśliwego sprzętu, montaż dźwiękochłonnych obudów, tłumików i ekranów akustycznych, zwiększenie izolacyjności akustycznej budynków, eliminację niektórych źródeł hałasu, zmianę ich lokalizacji w stosunku do chronionych terenów lub obiektów, a także poprzez wprowadzenie odpowiednich zmian organizacyjnych⁸⁵.

⁸³ Portal KOLEO https://koleo.pl/rozklad-pkp/arcelin/dalanowek/22-07-2025_09:30

⁸⁴ Ustawa Prawo ochrony środowiska art. 141, 144

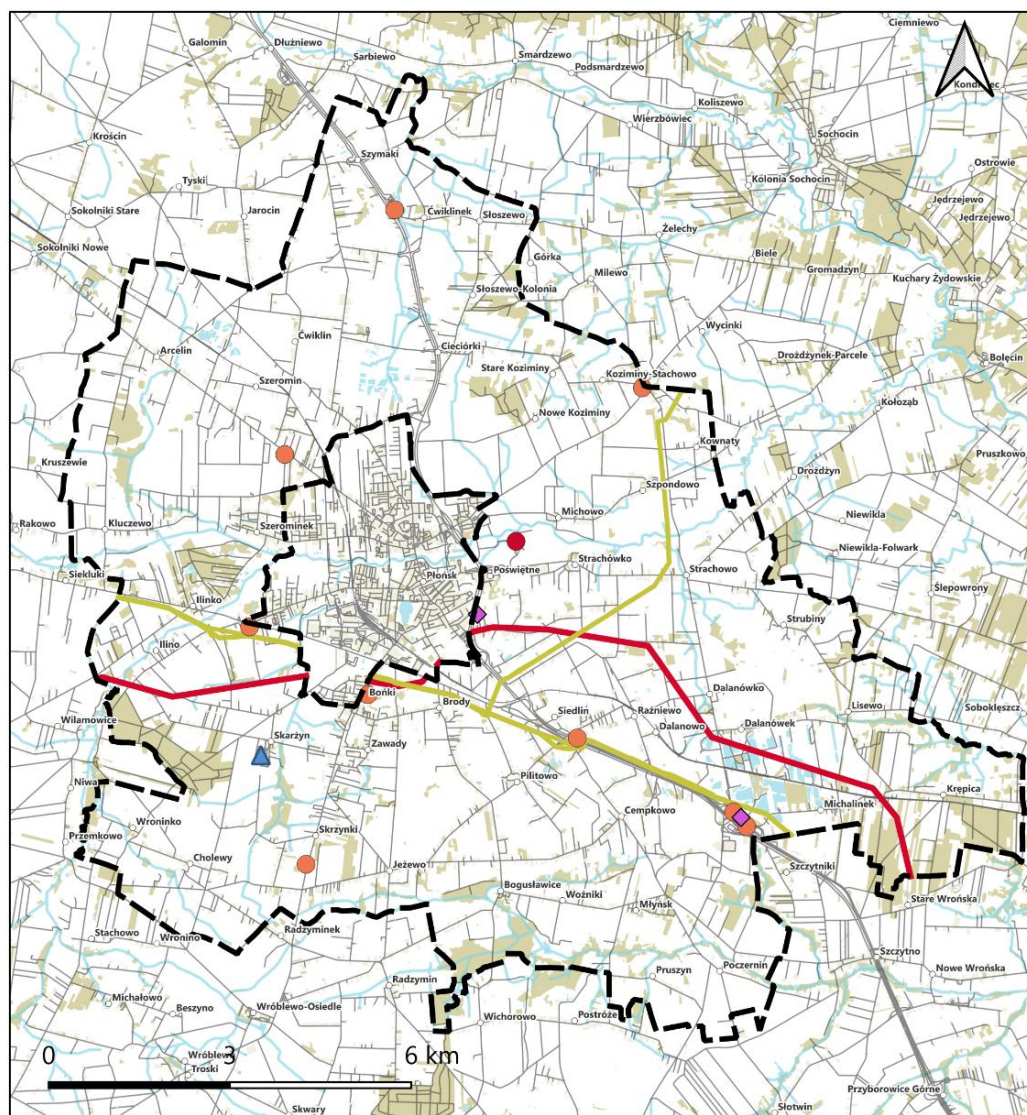
⁸⁵ Opracowanie ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk 2024

5.8. Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego na obszarze gminy Płońsk mogą być przede wszystkim napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia (110 kV) oraz w mniejszym stopniu linie średniego napięcia. Linia ta przebiega przez teren gminy, przecinając wsie: Ilino, Skarżyn, Bońki, Brody, Poświętne, Siedlin, Strachówko, Strachowo, Dalanówek, Michalinek i Krępica. Zasilanie odbywa się za pośrednictwem dwóch stacji elektroenergetycznych znajdujących się w mieście Płońsk - GPZ 100/15 kV (Płońsk) oraz GPZ 110/15 kV (Płońsk Bydgoska). Linia elektroenergetyczna przebiega w głównej mierze przez grunty orne, łąki ale również w niedalekiej odległości od terenów zabudowań mieszkaniowych. Dodatkowo, źródłami promieniowania niejonizującego są stacje radiowe i telewizyjne, łączność radiowa, w tym CB radio, radiotelefony i telefonia komórkowa oraz stacje radiolokacji i radionawigacji, stacje bazowe telefonii komórkowej, systemów przywoławczych, radiotelefonicznych, alarmowych, alarmowych komputerowych⁸⁶. Na analizowanym terenie są dwie stacje GSM (maszty BTS) – w Poświętnym i Dalanówku⁸⁷.

⁸⁶ Tamże.

⁸⁷ https://bts.socware.pl/#google_vignette

Legenda

Granice POG gminy Płońsk

Miejscowości

Tory

Drogi

Cieki

Wody powierzchniowe

Teren leśny i zadrzewiony

Zabudowa

Zagrożenie poważnymi awariami

Biogazownia Skarżyn

Oczyszczalnia ścieków

Stacje paliw

Zagrożenie polem elektromagnetycznym

Maszy BTS

Gazociąg wysokiego ciśnienia

Linia wysokiego napięcia 110kV

Ryc. 31 Obiekty stwarzające zagrożenie występowania promieniowania elektromagnetycznego lub ryzyko wystąpienia awarii

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k, mapy zasadniczej, mapy BTS

5.9. Zagrożenie poważnymi awariami

Istniejące zakłady przemysłowe wykorzystujące w swoich procesach technologicznych substancje trujące lub łatwopalne mogą być przyczyną wystąpienia awarii, a w konsekwencji doprowadzić do skażenia i pogorszenia stanu środowiska. Według danych pochodzących z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska na terenie gminy Płońsk nie zidentyfikowano żadnego zakładu o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej według stanu na 31 grudnia 2024 roku. Mimo to, w powiecie Płońskim, znajduje się jeden zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – AIKAT SP. z o.o. Ferma Drobiu Żukowo Strusie, oddalonym o ok. 23 km od granic gminy Płońsk. Jedynym czynnikiem który klasyfikuje go jako taki zakład jest magazynowany gaz płynny propan-butan. W powiecie występuje również zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – CEDROB S. A. Wytwórnia Pasz w Raciążu, oddalony o ok. 18 km od granicy gminy Płońsk. Substancją stwarzającą zagrożenie poważną awarią przemysłową w tym zakładzie jest skroplony łatwopalny gaz LPG propan-butan. Ze względu na znaczne odległości od analizowanej gminy, występowanie tych zakładów nie ma wpływu na potencjalne zagrożenie dla ludzi i środowiska⁸⁸. Możliwym powodem wystąpienia poważnych awarii na terenie gminy Płońsk jest transport drogowy, w tym transport materiałów niebezpiecznych, w szczególności paliw płynnych, oraz stacje paliw. Dodatkowo, obiektem który również może nieść ryzyko awarii jest biogazownia. Kluczowym jest, stałe kontrolowanie ciśnienie w zbiornikach, aby nie doprowadzić do wybuchu zbiorników. Należy również dbać o zabezpieczenie instalacji, aby uniknąć ryzyka wycieku substancji do wód gruntowych. Kolejnym potencjalnym obiektem mogącym w razie awarii zanieczyścić środowisko jest oczyszczalnia ścieków. W przypadku awarii, może dojść do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych, gleby oraz powietrza.

⁸⁸ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wg stanu na 31.12.2024

6. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego planu ogólnego

Dnia 1 lipca 2026 r., z mocy powszechnie obowiązujących przepisów z zakresu planowania przestrzennego, swoją moc utraci studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońsk. Po utracie ważności studium, do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, nie będzie można wydawać nowych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. W przypadku nieuchwalenia projektowanego planu ogólnego, jedynymi dokumentami, na których podstawie będą mogły powstać inwestycje wymagające pozwoleń na budowę lub zgłoszenia, będą decyzje o warunkach zabudowy, które uzyskano przed 1 lipca 2026 r., decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz obowiązujące plany miejscowe. Nowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub zmiany planów obowiązujących będzie można uchwalić wyłącznie w określonych przypadkach, to znaczy o ile:

- przed dniem utraty mocy studium ogłoszono o terminie wyłożenia projektu planu miejscowego do publicznego wglądu,
- projekt planu miejscowego dotyczy wyłącznie lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- projekt planu miejscowego dotyczy wyłącznie lokalizacji inwestycji w zakresie gospodarowania strategicznymi zasobami naturalnymi kraju.

Na terenie gminy Płońsk obszary objęte obowiązującymi planami miejscowymi obejmują ponad 35% powierzchni gminy. W związku z powyższym, bardzo popularnym instrumentem do realizacji inwestycji stała się decyzja o warunkach zabudowy (tzw. decyzja WZ). Procedura uzyskiwania decyzji WZ jest znacznie prostsza niż procedura sporządzania planu miejscowego. Gmina nie ma możliwości wydania decyzji negatywnej ze względu na uwarunkowania przyrodnicze, czy środowiskowe (jak np. brak sieci wodociągowej czy kanalizacyjnej). Popularność instrumentu decyzji WZ spowodowała, że na terenie gminy Płońsk wydane zostały liczne decyzje, których realizacja spowoduje znaczne rozproszenie zabudowy, a co za tym idzie zagrożenie dla środowiska. Zabudowa rozproszona, z reguły nie jest przyłączana do gminnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, nie uwzględnia lokalnych i ponadlokalnych ciągów przyrodniczych i często wkracza na tereny atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo oraz na obszary o wysokiej bioróżnorodności. Uchwalenie planu ogólnego gminy uporządkuje zasady wydawania ww. decyzji, ograniczając możliwość ich wydawania wyłącznie do, określonego w POG, obszaru uzupełnienia zabudowy. Co więcej, pomimo że decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego, wydane przed 1 stycznia 2026 r. lub później, o ile będą wydane w sprawach rozpoczętych nie później niż 15 października 2025 r., będą bezterminowe, plan ogólny będzie stanowił podstawę do opracowania nowych planów miejscowych. Uchwalenie planów miejscowych dla obszarów, które obecnie nie są nimi objęte, może zatrzymać niekontrolowany rozwój zabudowy na podstawie wydanych wcześniej decyzji WZ.

W przypadku nieuchwalenia planu ogólnego gminy Płońsk – z dniem 1 lipca 2026 r. wygaśnie obowiązujące studium i nie będzie można wydawać nowych decyzji o warunkach zabudowy. Nowa zabudowa będzie mogła się rozwijać na podstawie obowiązujących planów miejscowych, głównie w rejonach miejscowości: Arcelin, Bońki, Brody, Dalanówek, Poświętne, Rażniewo, Siedlin, Skarżyn, Strachówko, Szerominek, a w pozostałych rejonach gminy nowa zabudowa będzie mogła być realizowana wyłącznie na podstawie wydanych wcześniej decyzji WZ. Biorąc pod uwagę wydane decyzje o warunkach zabudowy i ich znaczne rozproszenie na terenie gminy Płońsk, nie będzie to zjawisko korzystne ze względów środowiskowych. Realizacja zabudowy na podstawie decyzji WZ sprzyjać będzie choćby dalszej fragmentacji krajobrazu, ograniczeniu liczby i zasięgu siedlisk, spadkowi bioróżnorodności oraz eliminacji gatunków, a także wzrostowi zanieczyszczeń wód podziemnych oraz niskiej emisji.

Decyzje WZ zostały wydane w różnych częściach gminy. Najczęściej dotyczyły one budowy i rozbudowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub w zabudowie zagrodowej. Natomiast na części terenów

decyzje WZ wydano m.in. pod budowę instalacji odnawialnych źródeł energii (farm fotowoltaicznych) zwłaszcza w południowej części gminy, np. w okolicy miejscowości Ilino, Poczernin, Michalinek, Bogusławice. Ponadto, w Poczerninie wydano decyzje pod zabudowę magazynową przy drodze ekspresowej S7. Decyzje WZ, wydawane w przypadku braku planu miejscowego, ustalane są w oparciu o tzw. analizę sąsiedztwa, z nikłą swobodą decyzyjną po stronie władz gminy. Zabudowa, powstająca na ich podstawie, polega więc na kontynuacji funkcji i gabarytów zabudowy na działkach sąsiadujących, ale bez możliwości świadomego kształtowania struktury przestrzennej miejscowości. Zdarza się, że w ten sposób powstają chaotycznie rozproszone tereny mieszkaniowe zaburzające ład przestrzenny w gminie. Dodatkowo przy takich inwestycjach gmina ponosi znacznie większe koszty wynikające z doprowadzeniem do działek odpowiednich sieci infrastruktury technicznej, których realizacja jest nieproporcjonalnie droższa niż w zwartych osiedlach.

W przypadku braku uchwalenia planu ogólnego, znaczne ograniczenie możliwości sporządzania nowych planów miejscowych lub zmian obowiązujących planów miejscowych jest zagrożeniem dla ładu przestrzennego w gminie. Nie będzie możliwa rewizja charakteru inwestycji planowanych do realizacji na podstawie obowiązujących planów miejscowych lub ważnych decyzji o warunkach zabudowy. Decyzji o warunkach zabudowy, których ustalenia niejednokrotnie stoją w sprzeczności z polityką przestrzenną gminy, wyrażoną obecnie na przykład w studium, nie będzie można zastąpić planem miejscowym, będącym właściwym narzędziem do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru. Nie będzie możliwa również nawet drobna zmiana warunków realizacji projektowanego przedsięwzięcia, polegająca chociażby na dostosowaniu go do zmieniających się potrzeb przyszłych użytkowników lub na określeniu precyzyjnych, aktualnych wymagań dla inwestycji.

Brak możliwości uchwalania planów miejscowych dla większości terenów w gminie negatywnie wpłynie także na stan ochrony najcenniejszych obszarów i obiektów. Plan miejscowy może określać przeznaczenie nie tylko terenów zabudowanych, ale też terenów otwartych. Jego ustalenia mogą zabezpieczać wybrane obszary przed zabudową, wyznaczać rezerwę terenu pod wody powierzchniowe czy określać charakter terenów zieleni. W planie miejscowym można zawrzeć również inne rozstrzygnięcia, jak na przykład ochronę wybranych drzew lub grup zieleni, obowiązek realizacji nasadzeń przy zagospodarowaniu działki budowlanej czy ciągów zieleni przy budowie dróg. Ponadto, zgodnie z art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustalenie ochrony w planie miejscowym, decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego jest jedną z form ochrony zabytków. W przypadku znaczącego ograniczenia uchwalania planów miejscowych, będącego skutkiem nieuchwalenia planu ogólnego, nie będzie możliwości skorzystania ze wspomnianych narzędzi służących ochronie zabytków i przyrody.

Analizując skutki nieuchwalenia przedmiotowego planu ogólnego należy również pamiętać, że zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy należy do zadań własnych gminy. Według art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należą natomiast m.in. sprawy ładu przestrzennego. Brak dokumentu określającego wytyczne w zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy i brak możliwości uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących zwarte, duże obszary uniemożliwi realizację zadań własnych gminy. Biorąc pod uwagę powyższe, uchwalenie planu ogólnego gminy należy uznać nie tylko za obowiązkowe, ale też konieczne działanie władz gminy.

7. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko

Jak już wspomniano w rozdziale 3.1, plan ogólny jest dokumentem o wąskim zakresie merytorycznym, który precyzyjnie określono w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w aktach wykonawczych do tej ustawy. Co więcej, szeroki profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych wyznaczanych w planie ogólnym nie pozwala na przewidzenie przyszłego, konkretnego sposobu zagospodarowania terenów objętych sporządzanym dokumentem, w tym rodzaju i charakteru przyszłej zabudowy. Ustalenia planu ogólnego swoim zakresem nie mogą obejmować regulacji szczególnie istotnych dla ochrony środowiska, takich jak: ograniczenia i zakazy w zakresie lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zasady uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną czy zasięg i szczególne zasady zagospodarowania obszarów korytarzy ekologicznych. Ze względu na charakter planu ogólnego nie jest możliwe dokładne określenie wpływu realizacji jego ustaleń na środowisko.

Za podstawowe rozstrzygnięcie przestrzenne, mogące być podstawą do oceny wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko, należy uznać rozdzielenie terenów z możliwością lokalizacji zabudowy i terenów przewidzianych do objęcia zakazem zabudowy. Dodatkowo, wpływ na stan ochrony środowiska można przeanalizować na podstawie ustalonych w planie ogólnym wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu. Istotnym wskaźnikiem jest określony w niemal wszystkich strefach planistycznych minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, z wyłączeniem strefy komunikacyjnej SK (oprócz strefy 9SK, gdzie obowiązuje plan miejscowy), niektórych stref SG oraz niektórych stref otwartych SO (stanowiących teren elektrowni wiatrowych – 105SO, 108SO, 181SO). Nowa zabudowa mieszkaniowa realizowana będzie ze wskaźnikiem wynoszącym w większości stref 40-60% PBC. Takie wskaźniki zapewnią odpowiednie warunki do retencji wody oraz wpłyną pozytywnie na lokalny mikroklimat. W ramach planu ogólnego ograniczono rozwój intensywnej zabudowy, ustalając ekstensywne wskaźniki, tj. niski wskaźnik powierzchni zabudowy oraz intensywności zabudowy. Wskaźniki o większej intensywności określono głównie dla stref gospodarczych SP i usługowych SU, zwłaszcza tych wyznaczonych wzdłuż drogi ekspresowej S7. Dla takich stref, z uwagi na docelowy sposób ich zagospodarowania, ustalono najniższe wartości PBC, wynoszące w niektórych strefach 20-30%. Dokładniejsze rozstrzygnięcia w zakresie przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania zostaną ustalone przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których również przeprowadzona będzie strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. Najważniejsze cechy inwestycji, w tym rozwiązania mające kluczowe znaczenie dla analizy wpływu inwestycji na środowisko, zostaną jednak określone dopiero w projekcie budowlanym.

7.1. Wpływ na warunki życia i zdrowie ludzi

Do zakresu planu ogólnego nie należą rozstrzygnięcia najważniejsze dla ochrony i poprawy warunków życia i zdrowia ludzi. Zgodnie z art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w planie ogólnym uwzględnia się m.in. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, obszary ograniczonego użytkowania, zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej czy rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu. W sporządzanym dokumencie uwarunkowania te uwzględniane są pośrednio, to jest przez odpowiednie rozstrzygnięcia przestrzenne. W planie ogólnym nie wyznacza się stref ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, wynikających z uwarunkowań, lub linii zabudowy. Ponadto, wyznaczane strefy planistyczne w większości mają szeroki katalog dopuszczalnych funkcji, co utrudnia zidentyfikowanie potencjalnych konfliktów przestrzennych i zapobieganie im. Plan ogólny nie może również zawierać ustaleń zmniejszających negatywne oddziaływanie inwestycji na tereny sąsiednie czy ograniczeń w zakresie realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko bądź uciążliwości generowanych przez przyszłą zabudowę. Z uwagi na powyższe, określenie wpływu ustaleń sporządzanego dokumentu na warunki życia i zdrowie ludzi jest utrudnione.

W projekcie planu ogólnego przewidziano stosunkowo niewielkie zwiększenie zasięgu terenów zabudowanych. Wyznaczone strefy, w których możliwa jest realizacja budynków, obejmują głównie tereny już zagospodarowane i ich bliskie sąsiedztwo. Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową – wielorodzinną SW, jednorodzinną SJ lub zagrodową SZ, w większości tworzą zwarte obszary. Strefy wydzielone jako rozproszone, w większości po prostu uwzględniają istniejącą zabudowę. Wspomniane tereny są na ogół oddalone od strefy gospodarczej, obejmującej nową zabudowę produkcyjną. Na terenach szczególnie predystynowanych do przeznaczenia pod działalność gospodarczą, a sąsiadujących z terenami zabudowy mieszkaniowej, w planie ogólnym najczęściej wyznaczano strefy usługowe SU. Wykluczenie lokalizacji dużych zakładów produkcyjnych na takich terenach może być narzędziem do ograniczenia potencjalnych uciążliwości czy konfliktów przestrzennych. Pozostałe strefy SP, znajdujące się przy zabudowie mieszkaniowej, obejmują istniejące już budynki produkcyjne lub tereny wyznaczone w planach miejscowych. Ze względu na znaczną powierzchnię niektórych terenów przeznaczonych na cele produkcyjne należy uznać, że potencjalna zabudowa, która mogłaby powstać na tym obszarze, stanowić może zagrożenie dla warunków życia i zdrowia ludzi przebywających na pobliskich terenach mieszkaniowych. Wielkopowierzchniowy obiekt produkcyjny, który może powstać zgodnie z projektowanym planem ogólnym, może być źródłem uciążliwości, m.in. hałasowych, świetlnych czy odorowych. Ponadto, w planie ogólnym uwzględniono także biogazownię rolniczą i zakładową oczyszczalnię ścieków w Skarżynie wyznaczając strefę SP oraz miejską oczyszczalnię ścieków w Poświętnem jako strefę SI, które mogą wpływać negatywnie na warunki życia ludzi w najbliższej okolicy. Są to jednak obiekty istniejące, których dalsze funkcjonowanie nie zależy od ustaleń planu ogólnego.

Na etapie sporządzania planu ogólnego nie można jednak przewidzieć docelowej funkcji terenu czy charakteru potencjalnej inwestycji. W przypadku realizacji obiektu przemysłowego, ochrona terenów sąsiednich przed uciążliwościami będzie prowadzona na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących. Jeśli planowana inwestycja będzie należała do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zostanie dla niej przeprowadzona oddzielna ocena oddziaływania na środowisko, prowadzona w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska, przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko może być wymagane również dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Projekt planu ogólnego uwzględnia ograniczenia w zagospodarowaniu terenów związane z lokalizacją cmentarzy i zagrożeniem wystąpienia powodzi. W strefie do 50 m od czynnego cmentarza oraz w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią nie wyznaczono stref planistycznych umożliwiających rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej, a wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej zwiększono. Wzdłuż istniejących inwestycji liniowych, w tym gazociągu wysokiego ciśnienia lub linii elektroenergetycznych wysokich napięć na terenach niezagospodarowanych nie wprowadzono stref związanych z nową zabudową mieszkaniową (SW, SJ, SZ), uwzględniając tylko istniejącą zabudowę i zapisy obowiązujących planów miejscowych.

7.2. Wpływ na bioróżnorodność, faunę i florę

Plan ogólny ma zwięzłą, ściśle określoną formę. Nie można w nim zawrzeć ustaleń szczególnie istotnych dla bioróżnorodności, fauny i flory, takich jak wytyczne w zakresie realizacji ciągów zieleni, ochrony szczególnie cennego drzewostanu, sposobu zagospodarowania terenów zieleni czy nakazu wyposażania ogrodzeń w przepusty, pozwalające na przechodzenie małych zwierząt. Tego typu rozstrzygnięcia będą mogły zostać zawarte w planach miejscowych lub tzw. uchwałach krajobrazowych. Zadania planu ogólnego sprowadzają się do ramowego rozstrzygnięcia o przeznaczeniu terenu i podstawowych wskaźnikach zagospodarowania terenu.

W analizowanym planie ogólnym znaczącą większość obszaru gminy wskazano jako strefę otwartą. Co prawda, niska precyzja planu ogólnego nie pozwala na określenie docelowego charakteru terenów

otwartych i ich rozdzielanie na pola uprawne, lasy czy zieleń naturalną, zakwalifikowanie obszaru do strefy otwartej należy jednak uznać za właściwe zabezpieczenie jego funkcjonowania przyrodniczego na etapie sporządzania POG. Projekt planu ogólnego wyklucza spod zabudowy większość terenów w gminie, chroniąc siedliska i miejsca żerowania zwierząt. Takie rozstrzygnięcie przestrzenne ponadto sprzyja utrzymaniu możliwości swobodnego przemieszczania się zwierząt i nie dopuszcza do dalszego ograniczania powiązań terenów otwartych z głównymi ciągami ekologicznymi w gminie. Tereny o najwyższej bioróżnorodności stanowiące ciek i lasy, wzdłuż których występują miejscowo tereny podmokłe, zachowano jako strefy otwarte o podwyższonym udziale minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, sięgającym 95%.

Wyznaczone oddzielne strefy otwarte, które w profilu dodatkowym umożliwiają realizację terenu elektrowni wiatrowej mogą w przyszłości powodować negatywny wpływ na faunę, zwłaszcza dla ptaków, powodując ich kolizję z turbinami wiatrowymi. W planie ogólnym gminy Płońsk uwzględniono jednak wyłącznie już istniejące elektrownie wiatrowe.

Korzystnie na warunki bytowania i żerowania zwierząt oraz na bioróżnorodność wpływa ustalenie w projekcie dokumentu wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Tym nie mniej, dla niektórych stref – głównie stref infrastrukturalnych SI, gospodarczych SP i wybranych stref usługowych SU, powierzchnie biologicznie czynną określono jednak na najniższym poziomie, wymaganym przez przepisy z zakresu planowania przestrzennego. Zagospodarowanie stref SP, SU i SG wzdłuż południowej części drogi ekspresowej S7, z udziałem powierzchni biologicznie czynnej na niskim poziomie, wzmocni rolę tych terenów jako bariery ekologicznej i może mieć negatywny wpływ na bioróżnorodność i możliwość przemieszczania się zwierząt. Jest to zjawisko typowe dla terenów użytkowanych i przekształcanych na cele działalności gospodarczej, w szczególności dla obszarów, na których lokalizowane są centra logistyczne i składy – obiekty często wznoszone w sąsiedztwie dróg krajowych, zwłaszcza wyższych klas. Na ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko w tym zakresie powinny wpływać zapisy przyszłych planów miejscowych, obejmujących te tereny. W planach miejscowych możliwe będzie precyzyjne rozdzielanie funkcji poszczególnych działek i ich fragmentów, wyznaczenie stref zieleni czy wprowadzenie innych ustaleń, docelowo chroniących funkcjonowanie biologiczne obszaru. Jako że w planie ogólnym w każdej strefie umożliwiono wyznaczenie terenów zieleni naturalnej, terenów wód czy terenów lasów, w planach miejscowych sporządzanych na jego podstawie możliwe będzie uwzględnienie lokalnych uwarunkowań i odpowiednie kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Na stan ochrony bioróżnorodności, fauny i flory obszaru wpływ ma także projektowany sposób zagospodarowania obszarów objętych formami ochrony przyrody. Do rozstrzygnięć planu ogólnego w ich zakresie odniesiono się w rozdziale 7.3.

Z uwagi na wąski zakres ustaleń planu ogólnego, wpływ tego dokumentu na bioróżnorodność, faunę i florę jest znikomy. Stwierdza się, że regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego gminy Płońsk są wystarczające i mogą mieć nieznacznie korzystny wpływ na stan ochrony elementów biotycznych środowiska.

7.3. Wpływ na obszary objęte formami ochrony przyrody, w tym integralność i cel ochrony obszarów Natura 2000, oraz na korytarze ekologiczne

W obszarze planu ogólnego znalazły się obszary objęte formami ochrony przyrody. Właściwie znaczną większość owych terenów zakwalifikowano do strefy otwartej SO, w celu zachowania ich funkcji przyrodniczych i krajobrazowych.

Przeważającą część terenów w obszarach chronionego krajobrazu stanowią strefy otwarte SO, o podwyższonym minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej – 95%. W granicach tych form ochrony przyrody wyznaczono jednak również strefy umożliwiające realizację budynków, głównie strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ lub zagrodową SZ. Przy ich wydzielaniu

przede wszystkim uwzględniono już istniejące budynki, ale także, w niewielkim zakresie, rozszerzono strefy z zabudową mieszkaniową. Nowe tereny zabudowy w obszarach chronionego krajobrazu wyznaczono wyłącznie jako uzupełnienie istniejącej struktury osadniczej. Wyznaczenie stref umożliwiających realizację nowej zabudowy może nieznacznie negatywnie wpłynąć na obszary objęte formą ochrony przyrody, lecz uwzględnienie w POG wyłącznie zabudowy o funkcji zbliżonej do istniejącego zagospodarowania terenu oraz zastosowane ekstensywne wskaźniki zagospodarowania wskazują, że potencjalna ingerencja w krajobraz i występującą florę i faunę będzie niewielka. Określony w planie ogólnym duży udział powierzchni biologicznie czynnej w zagospodarowaniu stref otwartych i stref z zabudową będzie sprzyjał zachowaniu i wzmacnianiu ciągłości przyrodniczej i połączeń ekologicznych obszaru gminy Płońsk z pozostałymi terenami włączonymi do obszarów chronionego krajobrazu.

W celu ochrony obszaru Natura 2000 „Aleja Pachnicowa” wzdłuż drogi wyznaczono strefy, w których dopuszczalne zagospodarowanie nie powinno negatywnie oddziaływać na środowisko. W większości jest to strefa otwarta SO, przy czym na niewielkich fragmentach terenów wzdłuż Alei Pachnicowej uwzględniono istniejącą zabudowę, wyznaczając strefę SJ i SZ, bez obszaru uzupełnienia zabudowy. Wyznaczenie stref planistycznych dopuszczające zabudowę mieszkaniową (SJ, SZ) w pobliżu obszaru Natura 2000 „Aleja Pachnicowa” może nieść ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania na stan ich ochrony ze względu na zwiększoną liczbą użytkowników terenu, ruch samochodowy, ograniczenie swobodnego przemieszczania się zwierząt. W tym przypadku jednak są to niewielkie powierzchniowo strefy, uwzględniające wyłącznie zabudowę istniejącą, bez wyznaczenia obszaru uzupełnienia zabudowy, co uniemożliwi np. wydanie decyzji WZ w najbliższym sąsiedztwie obszaru Natura 2000. Ponadto, wskaźniki zagospodarowania określone w planie ogólnym mają charakter ekstensywny. W wyznaczonych strefach w pobliżu obszaru Natura 2000 wybrano w profilu dodatkowym teren zieleni (naturalnej, urządzonej), lasu, wód, w zależności od strefy. Z uwagi na powyższe, wspomniane potencjalne negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000 uznaje się za nieznaczące. Przewidziane w planie ogólnym utrzymanie obecnego sposobu zagospodarowania terenów w sąsiedztwie obszaru Natura 2000, nie powinno niekorzystnie wpłynąć na ustanowione dla niego cele ochrony.

W planie ogólnym nie można rozstrzygnąć o charakterze terenów otwartych, dokument ten nie jest więc właściwym narzędziem do wykluczenia bądź, przeciwnie, wprowadzenia nakazu zalesienia obszaru lub przeznaczenia gruntów na cele użytków zielonych. Biorąc pod uwagę określany przepisami zakres planu ogólnego, włączenie np. użytków ekologicznych, do oddzielnej strefy otwartej o minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej 100%, należy uznać za wystarczające rozwiązanie w zakresie funkcji terenu i wskaźników jego zagospodarowania.

Przypuszczalnie niekorzystne może być wyznaczenie strefy górnictwa SG na cele eksploatacji surowców naturalnych terenu przy granicy Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w obrębie Lisewo, gdzie zostały udokumentowane złoża piasków i żwirów. Powierzchniowa eksploatacja surowców może wpływać na stosunki wodne i krajobraz obszaru, powoduje też zniszczenie powierzchni ziemi. Jest to jednak teren w części przekształcony, już obecnie zagospodarowany na cele wydobywania złóż.

W gminie Płońsk zachowano lokalne ciągi ekologiczne, m.in. te występujące wzdłuż cieku Płonka, Żurawianka, Naruszewka oraz wzdłuż skupisk leśnych. Dla obszarów o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania przyrodniczego gminy określono podwyższony wskaźnik minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, przyjmując wartość 95%. Zachowanie tych ciągów w znacznej mierze jako strefy otwartej SO, o wysokim udziale PBC, ochroni je przed zabudowaniem i umożliwi swobodne przemieszczanie się roślin i zwierząt.

7.4. Wpływ na powierzchnię ziemi i zasoby naturalne

W projekcie planu ogólnego utrzymano obecne przeznaczenie większości terenów w gminie. Przewidziano niewielkie zwiększenie powierzchni gruntów zabudowanych, przeważającą część gminy zachowano jednak jako tereny otwarte. W planie ogólnym nie można określić docelowego sposobu zagospodarowania terenów wolnych od zabudowy – na etapie jego sporządzania nie jest możliwe przewidzenie zasięgu lasów, pól uprawnych, wód powierzchniowych czy użytków zielonych, nie można też dokładnie określić charakteru obiektów, które będą mogły powstać na terenach z możliwością realizacji zabudowy. Z uwagi na powyższe, nie ma podstaw do szczegółowego określenia wpływu ustaleń planu ogólnego na powierzchnię ziemi.

Jedną z nielicznych przesłanek do oceny wpływu uchwalenia dokumentu na powierzchnię ziemi i zasoby naturalne jest określone w nim przeznaczenie terenu, w szczególności gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych. Z uwagi na występowanie gleb klas I-III na obszarze gminy Płońsk i ich obecny sposób zagospodarowania, nie jest możliwa całkowita ochrona wszystkich kompleksów takich gleb przed przekształceniem. Tym nie mniej, w analizowanym projekcie planu ogólnego na cele zabudowy przeznaczono jedynie nieliczne obszary występowania gruntów klas chronionych. Dopuszczona nowa zabudowa towarzyszy istniejącym budynkom lub znajduje się w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Ponadto, choć w projekcie planu ogólnego przewidziano zagospodarowanie części stref otwartych na cele elektrowni słonecznych, unikano dopuszczenia takiego przeznaczenia na gruntach rolnych klas chronionych czy w obszarze dużych kompleksów leśnych.

Inny aspekt planu ogólnego, którego analiza może być wskazaniem do oceny wpływu dokumentu na powierzchnię ziemi i zasoby naturalne, to umożliwienie prowadzenia eksploatacji surowców naturalnych. Tereny złóż i fragmenty terenów z nimi sąsiadujące włączono do stref górnictwa. Wyznaczenie terenów do powierzchniowej eksploatacji złóż bez wątpienia stanowi zagrożenie dla powierzchni ziemi, która zostanie zniszczona podczas wydobywania. Z drugiej strony, dopuszczenie eksploatacji złoża umożliwia racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych, a obszary przeznaczone na cele górnictwa są w niektórych przypadkach już obecnie przekształcone. Ponadto, przepisy z zakresu ochrony środowiska obligują podejmującego lub prowadzącego eksploatację złóż do podejmowania środków niezbędnych do ochrony powierzchni ziemi i prowadzenia sukcesywnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych. Ponadto, w profilu dodatkowym w strefie SG wyznaczono teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu i teren wód, które umożliwią w przyszłości rekultywację terenów po zakończeniu eksploatacji złoża. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, potencjalne negatywne oddziaływanie wyznaczenia stref górnictwa na powierzchnię ziemi uznaje się za niewykraczające poza standardowy wpływ eksploatacji na ten element środowiska. Jednocześnie stwierdza się korzystny wpływ tego ustalenia na zasoby naturalne.

W projekcie planu ogólnego nie można zawrzeć zapisów bezpośrednio służących ochronie powierzchni ziemi, takich jak zakazy i ograniczenia w zakresie przekształcenia rzeźby terenu, zasklepienia gleby. Do istotnych elementów, podlegających analizie przy ocenie oddziaływania ustaleń planu ogólnego na stan ochrony powierzchni ziemi, należy jednak również ustalony w nim minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Wskaźnik ten pozwala na określenie maksymalnego udziału powierzchni uszczelnionych w zagospodarowaniu poszczególnych działek budowlanych. W omawianym projekcie dla większości terenów przeznaczonych na cele zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej określono na wysokim poziomie, na ogół przyjmując wartość 40% dla terenów z zabudową zagrodową i 50-60% dla terenów z zabudową jednorodzinną. Obniżenie wskaźnika dla terenów wykorzystywanych rolniczo jest uzasadnione charakterem terenu. Budynkom i obiektom związanym z produkcją rolną często towarzyszą duże powierzchnie terenów utwardzonych – place manewrowe i składowe, parkingi, drogi wewnętrzne czy płyty gnojowe. Dla części stref przyjęto 30% minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, co dla niektórych stref jest najniższą wartością wymaganą w przepisach o planowaniu przestrzennym. Ze względu na sposób zagospodarowania terenów produkcyjnych i magazynowych, gdzie zabudowie towarzyszą przede wszystkim parkingi i place

manewrowe, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla stref gospodarczych w wielu przypadkach określono na 20%. Mniejsze wartości ustalono wyłącznie na podstawie obowiązujących planów miejscowych.

Unikanie proponowania bardzo ekstensywnych wskaźników zagospodarowania terenu na wybranych terenach, zwłaszcza tych docelowo przeznaczonych na cele działalności gospodarczej, jest powodowane też skalą planu ogólnego. Rozstrzygnięcia omawianego dokumentu dotyczą całej gminy, co nie pozwala na analizę i uwzględnienie obecnego sposobu zagospodarowania i planowanego kształtu inwestycji na wszystkich działkach budowlanych objętych opracowaniem. Określenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na wysokim poziomie mogłoby uniemożliwić dostosowanie istniejącej i przyszłej zabudowy do zmieniających się wymagań technologicznych i potrzeb użytkowników terenu, w tym nawet na prowadzenie inwestycji służących poprawie stanu ochrony środowiska. Bardziej szczegółowe ustalenia, służące ochronie powierzchni ziemi, będą mogły zostać wprowadzone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku planowanej inwestycji należącej do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, której realizacji nie można wykluczyć ustaleniami planu ogólnego, przeprowadzona zostanie odrębna ocena oddziaływania na środowisko, prowadzona w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska, przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko może być wymagane również dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

7.5. Wpływ na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne

Uchwalenie planu ogólnego może mieć wpływ na wody powierzchniowe i podziemne. Nie da się jednak przewidzieć, jakie dokładnie przeznaczenie będzie miał teren. W planach miejscowych czy decyzjach o warunkach zabudowy możliwe będzie wymienne, równorzędne wyznaczenie niemal wszystkich terenów mieszających się w profilu funkcjonalnym podstawowym czy dodatkowym strefy wyznaczonej w POG. Przykładowo, użytkowanie wyznaczonych stref planistycznych przeznaczonych pod zabudowę o większej intensywności czy do działalności gospodarczej, zwłaszcza stref: gospodarczych, produkcji rolniczej czy usługowej, może oddziaływać na ten element środowiska w znacząco większym stopniu, niż zagospodarowanie pozostałych stref. Wody podziemne i powierzchniowe zlokalizowane w strefie gospodarczej SP lub w jej sąsiedztwie można uznać za narażone na pogorszenie ich stanu w znaczny sposób, ze względu na potencjalne ryzyko wystąpieniem awarii oraz zanieczyszczenia, które mogą przedostać się w głąb gruntu lub być przenoszone poprzez spływ powierzchniowy do pobliskich rowów czy cieków. Ostatecznie jednak, przy zachowaniu zgodności z POG, teren w strefie SP będzie mógł zostać zagospodarowany nie tylko na cele dużego zakładu produkcyjnego, ale też na przykład na cele usług o mniejszej intensywności. Co więcej, cały teren lub jego fragmenty będą mogły zostać wydzielone jako tereny lasów lub zieleni naturalnej. We wspomnianej strefie w profilu podstawowym uwzględniono teren produkcji, komunikacji, zieleni urządzonej, infrastruktury technicznej, a w profilu dodatkowym na ogół teren usług, terenu zieleni naturalnej, lasu, wód. Wszystkie te tereny, z wyłączeniem terenów infrastruktury technicznej, będą mogły stanowić wyłączny sposób zagospodarowania terenu w danej strefie.

Podobne trudności w określeniu przyszłego wpływu ustaleń planu ogólnego na wody powierzchniowe i podziemne dotyczą również pozostałych stref, w zależności od ich użytkowania i wybranych rozwiązań technicznych. Większość obszaru gminy Płońsk stanowią strefy otwarte, gdzie obecnie użytkowane grunty orne mogą być zachowane pod prowadzenie działalności rolniczej. Może to powodować spływy substancji biogenych, takich jak fosfor i azot, używane w nawozach roślinnych, do pobliskich wód powierzchniowych. Z drugiej strony, jest możliwe również docelowe przeznaczenie terenów w granicach stref otwartych m.in. pod tereny lasów, zieleni naturalnej, wód.

O wpływie sporządzanego dokumentu na stan wód powierzchniowych i podziemnych rozstrzygać będą zatem bardziej precyzyjne ustalenia zawarte w planach miejscowych, dotyczące m.in. możliwości lokalizacji inwestycji mogących potencjalnie znacząco i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko czy infrastruktury technicznej, a także docelowe funkcje danych terenów i przyjęte rozwiązania projektowe.

Plan ogólny nie przesądza również o konkretnej lokalizacji zabudowy czy wyposażeniu terenu w infrastrukturę techniczną. Jak już wspomniano, takie zapisy będą mogły zostać zawarte w planach miejscowych. W omawianym projekcie planu ogólnego wskazano jednak pod nieznacznym rozwój zabudowy głównie tereny położone w sąsiedztwie obszarów z istniejącą zabudową oraz siecią wodociągową i kanalizacyjną, co można uznać za działanie korzystne ze względu na ochronę wód przed zanieczyszczeniami. Aby zapobiec szybkiemu spływowi powierzchniowemu z transportowanymi zanieczyszczeniami do wód powierzchniowych z powierzchni utwardzonych i nieprzepuszczalnych, starano się również zastosować odpowiedni minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej dla wyznaczonych stref, z reguły kształtując go na stosunkowo wysokim poziomie.

Plan ogólny uwzględnia również ujęcia wód na terenie gminy, dla których wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej. Wytyczenie strefy infrastrukturalnej SI w pobliżu ujęć wód zabezpieczy je przed ewentualnym zabudowaniem, umożliwi ich dalszą eksploatację i ew. modernizację. Ponadto, wytyczenie stref planistycznych o konkretnym, nieuciążliwym dla wód podziemnych przeznaczeniu, nie dopuści do ich pogorszenia stanu.

Mimo wielu możliwych scenariuszy realizacji ustaleń planu ogólnego, stwierdza się, że wyznaczone strefy i wskaźniki nie powinny przyczynić się do zwiększenia ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego dla zlewni JCWP rzecznych, które i tak w niektórych przypadkach wskazano jako zagrożone, zwłaszcza dla JCWP „Płonka od Żurawianki do ujścia”, „Płonka do Żurawianki”. Rozwiązania służące ochronie wód powierzchniowych i podziemnych i zmniejszeniu presji antropogenicznej powinny zostać wprowadzone w dokumentach o stopniu szczegółowości większym niż plan ogólny – miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, oraz na etapie projektowania i realizacji konkretnej inwestycji.

7.6. Wpływ na klimat, adaptację do zmian klimatu oraz wpływ na stan powietrza

Ustalenia planu ogólnego nie precyzują dokładnie kwestii związanych z klimatem i stanem powietrza. Zapisy w ramach np. adaptacji do zmian klimatu, zaopatrzenia budynków w ciepło zostaną zawarte w planach miejscowych. Wpływ planu ogólnego na klimat, adaptację do zmian klimatu oraz stan powietrza jest pośredni, związany z przyjętą strukturą funkcjonalno-przestrzenną i wskaźniki zagospodarowania terenu.

Większość terenów w gminie wytyczono jako strefy otwarte, w których zawiera się m.in. teren rolnictwa z zakazem zabudowy, lasu, wód, zieleni naturalnej. Ochrona występujących lasów oraz terenów wzdłuż cieków wpływają pozytywnie na lokalny klimat, w tym warunki aerosanitarne. Strefy otwarte pozwolą również na zmniejszenie natężenia spływu powierzchniowego i mniejszego nagrzewania się powierzchni. Dodatkowo, w niektórych strefach otwartych w profilu dodatkowym dozwolono lokalizację terenów elektrowni wiatrowej lub słonecznej, co pozwoli na dywersyfikację źródeł energii i zwiększenie udziału energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii. Z drugiej strony, prowadzenie działalności rolniczej powodować może unoszenie się pyłów, zwłaszcza podczas suszy i braku zadrzewień śródpolnych, co w konsekwencji miejscowo może pogorszyć stan powietrza.

Wpływ na klimat, w tym również na stan powietrza, może zależeć w szczególności od zakresu rozszerzenia obszarów, gdzie może powstać nowa zabudowa mieszkaniowa, usługowa i produkcyjna. Zwiększenie liczby mieszkańców i użytkowników terenu może wiązać się ze wzrostem poziomu zanieczyszczeń, w szczególności związanych z większym obciążeniem układu komunikacyjnego i indywidualnych systemów grzewczych i chłodzących. Na stan powietrza wpływać mogą także wydzielone strefy gospodarcze SP wzdłuż drogi ekspresowej S7. Z drugiej strony, mogą one stanowić barierę przestrzenną, chroniącą pobliskie tereny mieszkaniowe przed uciążliwościami emitowanymi

przez pojazdy poruszające się po drodze ekspresowej, w tym podwyższonym stężeniem zanieczyszczeń. Ponadto, w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej, w omawianym projekcie planu ogólnego wskazano nowe tereny stref SW, SJ i SZ głównie w rejonach położonych w sąsiedztwie obszarów z istniejącą zabudową i już wyposażonych w infrastrukturę techniczną. Ograniczenie rozpraszania zabudowy pozwoli na uniknięcie znaczącego wzrostu ruchu samochodowego, a położenie nowych obiektów w zasięgu sieci gazowej będzie sprzyjać ograniczaniu niskiej emisji. Ponadto, dla obszarów, na których w planie ogólnym dopuszcza się realizację zabudowy, zastosowano odpowiednie wskaźniki, to jest przede wszystkim wysoki udział minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Ekstensywne wskaźniki, przyjęte dla większości stref planistycznych, uwzględniają zachodzące zmiany klimatyczne, np. wysokie temperatury powietrza i nagłe, intensywne opady atmosferyczne, pozwalając na mitygację i adaptację do zmian klimatu.

Wyznaczone strefy i przypisane do nich wskaźniki nie powinny zatem w negatywny sposób oddziaływać na klimat i stan powietrza w gminie.

7.7. Wpływ na zabytki i dobra materialne

Wyznaczając strefy w planie ogólnym brano pod uwagę obiekty i obszary zabytkowe poprzez wprowadzenie odpowiednich stref planistycznych, w tym również określenie wskaźników zabudowy, służących ochronie zabytkowej substancji, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości jej użytkowania. Przyjęte rozwiązania zależą m.in. od charakteru obiektów, ich lokalizacji, obecnej funkcji i stanu zachowania, a także istniejących podziałów ewidencyjnych. Dla wielu parków podworskich z zachowanym drzewostanem w planie ogólnym wyznaczono strefy zieleni i rekreacji SN, o wysokiej minimalnej powierzchni biologicznie czynnej (w większości 70-80%). Wyznaczenie m.in. strefy zieleni i rekreacji SN czy strefy otwartej SO w pobliżu obiektów zabytkowych, pozwoli na ich lepszą ekspozycję, a także ochroni je przed potencjalnym zasłonięciem przez nową zabudowę. Ponadto, na większości obszarów zabytkowych ograniczono obszar uzupełnienia zabudowy, dzięki czemu ich zagospodarowanie czy zmiana sposobu użytkowania będą mogły odbywać się tylko na podstawie planu miejscowego, sporządzonego w przyszłości w zgodności z POG. Dla kaplicy w Lisewie uwzględniono jej pierwotną funkcję, wydzielając działkę jako strefę usługową. Tam, gdzie wyznaczono strefę otwartą w pobliżu obiektu zabytkowego, nie dopuszczono w profilu dodatkowym terenu elektrowni wiatrowej i słonecznej.

Negatywny wpływ może mieć jednak wyznaczenie strefy SP w pobliżu zabytkowego Zespołu Podworskiego w Strachówku. Jest to jednak przeniesienie do POG ustaleń obowiązującego planu miejscowego, zgodnie z którym we wspomnianym kompleksie utrzymuje się funkcję usługowo-produkcyjną. Należy jednak pamiętać, że przeznaczenie terenu na cele strefy gospodarczej nie przesądza o jego przyszłym zagospodarowaniu – w granicach strefy SP będzie możliwe wydzielenie terenu usług, w tym zagospodarowanie terenu na cele usług kultury czy edukacji.

Biorąc pod uwagę wyznaczone strefy w planie ogólnym, nie przewiduje się negatywnego wpływu na zabytki i dobra materialne. Plan ogólny nie przesądza jednak o dokładnym przeznaczeniu konkretnego terenu, lecz daje możliwość realizacji inwestycji zgodnych z profilem podstawowym i dodatkowym. Ponadto, w dokumencie nie mogą być zawarte ustalenia w zakresie np. remontu, rozbudowy obiektu zabytkowego czy formy zabudowy, lub nawet geometrii dachu. Właściwa ochrona wartości zabytkowych obiektów niewpisanych do rejestru zabytków będzie mogła zostać wprowadzona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

7.8. Wpływ na krajobraz, w tym krajobraz kulturowy

Z uwagi na szeroki zakres wyboru terenów funkcjonalnych w profilu podstawowym i dodatkowym poszczególnych stref, postanowienia planu ogólnego mają ograniczony wpływ na krajobraz w gminie. Na etapie sporządzania planu ogólnego nie jest możliwe jednoznaczne przewidzenie przeznaczenia terenów w ramach jednej strefy. Dodatkowo, w planie ogólnym nie można odnieść się do kwestii

najbardziej wpływających na krajobraz. W dokumencie tym nie wyznacza się np. przebiegu linii zabudowy, które kształtują sytuowanie budynków, a także nie określa się kolorystyki i materiałów z jakich mają być wykonane elewacje budynków czy geometrii i pokrycia dachów. Wspomniane elementy będą stanowić zapisy ujęte w przyszłych planach miejscowych.

Nie mniej jednak, na podstawie wydzielonych w POG stref planistycznych można wyobrazić sobie ogólny kierunek przyszłych przekształceń terenów.

Intensywne, prawdopodobnie negatywne oddziaływanie na krajobraz może dotyczyć zwłaszcza stref gospodarczych SP wzdłuż drogi ekspresowej S7 oraz stref górnictwa SG w pobliżu Dalanówka, Lisewa, Michalinka. Na niezagospodarowanych obszarach mogą w przyszłości powstać np. zabudowa produkcyjna, magazynowa czy usługowa, o znacznej wysokości, która zaburzy naturalnie występujący krajobraz.

Inne zmiany wiążą się z wyznaczeniem nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową. Zostały one jednak wytyczone w taki sposób, aby tworzyły zwarte układy przestrzenne. Ponadto, zastosowanie odpowiednich wskaźników, np. minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na wysokim poziomie, ograniczy nadmierne uszczelnianie gruntów i usuwanie zieleni. Co prawda, w niektórych przypadkach wartość ta wynosi 30 %, lecz dotyczy to głównie terenów już zagospodarowanych lub dla których wskaźnik na tym poziomie określono w planie miejscowym. Należy pamiętać, że jest to wartość minimalna. Przy sporządzaniu lub zmianie planu ogólnego będzie możliwa jej zmiana, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań i stanu istniejącego.

Większość obszaru opracowania planu ogólnego gminy Płońsk stanowią strefy otwarte bez możliwości realizacji zabudowy. Ochroni to tereny przed nadmierną i niekontrolowaną ekspansją zabudowy oraz zachowa charakterystyczny dla gminy krajobraz wiejski z polami uprawnymi. Zmiany w krajobrazie mogą jednak nastąpić także w wytyczonych strefach otwartych, a zwłaszcza na tych obszarach, gdzie dopuszczono realizację elektrowni słonecznych. Możliwość prowadzenia takich inwestycji ograniczono jednak na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych – w granicach kompleksów leśnych, na łąkach i pastwiskach wzdłuż cieków czy w obszarach chronionego krajobrazu, będących jednocześnie obszarami o podwyższonych walorach krajobrazowych. Tereny do realizacji elektrowni wiatrowych wyznaczono tylko dla fragmentów działek, na których już działają turbiny wiatrowe.

Przy projektowaniu planu ogólnego istotnym dokumentem, mającym wpływ na kształt i rozmieszczenie stref planistycznych, był Audyt Krajobrazowy Województwa Mazowieckiego. Stopień ogólności POG pozwolił na uwzględnienie wniosków i rekomendacji zawartych w Audycie przede wszystkim poprzez ustalenie stref zgodnych z określonym w Audycie typem i podtypem krajobrazów. Większość wytycznych zawartych w Audycie uwzględniono pośrednio, przez nieograniczenie ich wprowadzenia na etapie sporządzania planów miejscowych czy projektowania zagospodarowania terenu.

Uwzględnione wnioski i rekomendacje:

Dla typu wiejskiego zajmującego większość obszaru gminy m.in.:

- ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy,
- utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości,
- ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III (wyjątek stanowią niektóre tereny wzdłuż granicy dróg publicznych i tereny już przeznaczone pod zabudowę w planach miejscowych),
- zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji,
- ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju,

- ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia,
- ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
- zachowanie i zwiększanie terenów zielonych,
- wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu.

Dla typów leśnych:

- ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
- ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju,
- ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia,
- ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III (wyjątek stanowią niektóre tereny wzdłuż granicy dróg publicznych i tereny już przeznaczone pod zabudowę w planach miejscowych),
- wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu.

7.9. Wpływ na klimat akustyczny

Wpływ planu ogólnego na klimat akustyczny dotyczy się głównie z możliwością powstania nowej zabudowy mieszkaniowej, a także usługowej, produkcyjnej, rolniczej. Imisja hałasu będzie wiązać się przede wszystkim z budową nowych obiektów i infrastruktury towarzyszącej. Zwiększy się również liczba pojazdów osobowych. Znaczny wpływ na klimat akustyczny będą miały strefy w pobliżu dróg i większych miejscowościach. Imisja poziomu hałasu będzie duża w sąsiedztwie stref komunikacji, które obejmują m.in. istniejące linie kolejowe czy drogę ekspresową S7, przy której wyznaczono również strefy gospodarcze SP.

Wpływ na poziom hałasu będzie miała możliwość realizacji w niektórych strefach otwartych SO w profilu dodatkowym terenu elektrowni wiatrowej.

Dla terenów objętych w planach miejscowych zawarte będą przepisy dotyczące dopuszczalnego poziomu hałasu według klasyfikacji rodzaju terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska.

7.10. Wpływ na stan bezpieczeństwa i poziom promieniowania elektromagnetycznego

W projekcie planu ogólnego uwzględniono przebieg istniejących sieci infrastruktury technicznej i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, występujące w związku z jej eksploatacją. W pobliżu napowietrznej linii wysokiego napięcia i gazociągu wysokiego ciśnienia uwzględniono istniejącą zabudowę i zapisy obowiązujących planów miejscowych.

Forma planu ogólnego uniemożliwia określenie wpływu jego ustaleń na poziom promieniowania magnetycznego w środowisku. W projekcie POG nie zawiera się informacji dotyczących przebiegu linii elektroenergetycznych czy lokalizacji masztów stacji bazowych, które są źródłem promieniowania. Brak jest również możliwości wprowadzenia jakichkolwiek ustaleń w zakresie infrastruktury technicznej, w tym np. zapisów dotyczących obowiązku skablowania wybranych linii elektroenergetycznych. Ponadto, tereny infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m², w tym będące źródłem promieniowania elektroenergetycznego, będą mogły być lokalizowane na wszystkich strefach planistycznych. Bardziej szczegółowe zapisy będą zatem zawarte dopiero w planach miejscowych.

7.11. Podsumowanie przewidywanego wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko

Ze względu na fakt, że plan ogólny jest dokumentem, którego głównym celem jest ustalenie najważniejszych założeń struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, a nie określenie konkretnych, szczegółowych ustaleń i zasad zagospodarowania dla poszczególnych terenów, dokument ten cechuje się wąskim zakresem merytorycznym i niską precyzją. Jego ustalenia w zakresie funkcji poszczególnych terenów mogą być wdrażane na wiele alternatywnych, skrajnie odmiennych sposobów, co znacząco różni go od dokumentów będących dotąd w obiegu prawnym. Plany ogólne odbiegają charakterem i zawartością zarówno do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na podstawie zapisów planu ogólnego niemożliwe jest jednoznaczne określenie przyszłego przeznaczenia i sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów.

W planie ogólnym nie określa się również dodatkowych zasad realizacji przyszłych inwestycji, takich jak ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, ograniczenia i zakazy w zakresie inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko czy wytycznych w zakresie wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną.

Pomimo że zakres planu ogólnego nie pozwala na precyzyjne określenie oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, analiza przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko wykazała, że dokument ten będzie wpływał na środowisko w sposób pośredni. W prognozie uznano, że w strefach umożliwiających rozbudowę istniejącej i lokalizację nowej zabudowy będzie występowało stałe oddziaływanie na środowisko, wynikające z realizacji budynków, utwardzeń i infrastruktury technicznej. Oddziaływania te będą bardziej intensywne w strefach, w których ustalone będą bardziej intensywne wskaźniki zagospodarowania, a w szczególności minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na bardzo niskim poziomie.

Ponieważ stopień szczegółowości niniejszej prognozy dostosowano do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu, to jako podstawę do analiz prowadzonych w prognozie przyjęto przede wszystkim: zasięg i profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń dla obszarów objętych formami ochrony przyrody, rozgraniczenie terenów, na których możliwa będzie realizacja zabudowy i terenów otwartych z zakazem zabudowy, zasięg obszaru uzupełnienia zabudowy jako obszaru, na którym realizowana w przyszłości zabudowa będzie mogła powstawać na podstawie tzw. decyzji WZ oraz określone dla poszczególnych stref wskaźniki zagospodarowania terenu.

W związku z powyższym, w niniejszej prognozie zwrócono szczególną uwagę na fakt, że przeważającą część gminy stanowią strefy otwarte – tereny otwarte z zakazem zabudowy, które wyznaczono m.in. dla pól uprawnych, istniejących lasów, wód czy zieleni naturalnej. Strefę tę wyznaczono m.in. na przeważającej części obszarów chronionego krajobrazu, ale również na użytkach ekologicznych, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią i w innych rejonach gminy, gdzie wskazane było wprowadzenie ograniczeń w rozwoju zabudowy ze względu na ochronę środowiska, w tym zdrowia i życia ludzi. Wyznaczenie stref otwartych (z zakazem zabudowy) wpłynie pozytywnie m.in. na ochronę obszarów objętych formami ochrony przyrody, zachowanie korytarzy ekologicznych, ochronę bioróżnorodności, fauny i flory, powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych, krajobraz, czy klimat i stan powietrza.

Z drugiej strony, plan ogólny gminy Płońsk wskazuje różne strefy, w tym strefę usługową (SU), gospodarczą SP, czy wielofunkcyjne strefy z zabudową mieszkaniową (SJ i SW), w których zakłada się możliwość lokalizacji budynków lub obiektów i urządzeń, w tym infrastrukturalnych, których realizacja zawsze powodować będzie negatywny wpływ na środowisko. Największy, negatywny wpływ na środowisko będzie miało wprowadzanie nowej zabudowy na tereny dotychczas niezainwestowane. Przeznaczanie kolejnych fragmentów gminy pod zabudowę wpłynie negatywnie m.in. na powierzchnię

ziemi, krajobraz, zasobność gleb oraz na ograniczenie bioróżnorodności, a także na klimat i stan powietrza. Zauważalne również będą uciążliwości wynikające ze zwiększonego hałasu i promieniowania elektromagnetycznego. Dotyczy to w szczególności nowych terenów wyznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej, to jest stref SU i SP.

Mniejszy wpływ na środowisko będzie miało wprowadzanie zabudowy polegające na uzupełnianiu istniejących struktur osadniczych. Realizacja zabudowy w strefach, które stanowią dopełnienie istniejących miejscowości, w mniejszym stopniu wpłynie na fragmentację krajobrazu, zanieczyszczenie ziemi i wód (ze względu na możliwość przyłączenia do istniejących sieci wodociągowych i kanalizacyjnych), czy zanieczyszczenia powietrza oraz hałas (ze względu na kumulowanie zabudowy w sąsiedztwie obiektów usług społecznych i komercyjnych, co ogranicza liczbę podróży samochodowych).

Z prognozy wynika, że największy negatywny wpływ na środowisko będzie miała realizacja zabudowy na terenie strefy gospodarczej (SP) przede wszystkim wzdłuż drogi ekspresowej S7 a także w strefach górnictwa (SG) zlokalizowanych w południowo-wschodniej części gminy. Wyznaczenie terenów do powierzchniowej eksploatacji złóż bez wątpienia stanowi zagrożenie dla powierzchni ziemi, która zostanie zniszczona podczas wydobywania, wydobywanie wpłynie również negatywnie na krajobraz i bioróżnorodność i będzie stanowiło zagrożenie dla jakości wód. Z kolei wprowadzenie terenów produkcji, w tym hal i magazynów o intensywnych wskaźnikach zagospodarowania i niskim udziale powierzchni biologicznie czynnej, spowodować może zauważalny wpływ na ukształtowanie powierzchni ziemi i krajobraz, a także negatywnie wpłynąć na gleby, ograniczenie bioróżnorodności, czy warunki aerosanitarne. Należy jednak zauważyć, że zasięg niektórych stref górnictwa SG oraz gospodarczych SP wynika z ustaleń obowiązujących planów miejscowych lub ze stanu istniejącego.

Należy również zwrócić uwagę na fakt, że w gminie Płońsk instrumentem do realizacji inwestycji są również decyzje o warunkach zabudowy. Gmina nie ma możliwości wydania decyzji negatywnej ze względu na niewynikające z przepisów uwarunkowania przyrodnicze czy środowiskowe (jak np. brak sieci wodociągowej czy kanalizacyjnej). Popularność instrumentu decyzji WZ spowodowała, że na terenie gminy Płońsk wydane zostały liczne decyzje, których realizacja spowoduje znaczne rozproszenie zabudowy, a co za tym idzie zagrożenie dla środowiska. Zabudowa rozproszona, z reguły nie jest przyłączana do gminnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, nie uwzględnia lokalnych i ponadlokalnych ciągów przyrodniczych i często wkracza na tereny atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo oraz na obszary o wysokiej bioróżnorodności. Jako że uchwalenie planu ogólnego gminy ograniczy możliwość wydawania decyzji WZ wyłącznie do wskazanego w planie ogólnym obszaru uzupełnienia zabudowy, będzie miało pozytywny wpływ na środowisko. Zmniejszeniu negatywnego oddziaływania na środowisko służyć będzie również ze świadome kształtowanie zasięgu obszaru uzupełnienia zabudowy, w tym ograniczenie go na terenach otwartych charakteryzujących się szczególnymi uwarunkowaniami przyrodniczymi, jak np. występowanie terenów leśnych, wód, form ochrony przyrody, gruntów rolnych klas rolnych I-III, terenów szczególnie zagrożonych powodzią, obszarów ochrony ujęć wód.

W planie ogólnym na obszarach niezabudowanych w granicy form ochrony przyrody wprowadzono strefy otwarte, wyznaczone w celu zachowania ich funkcji przyrodniczych i krajobrazowych. Na obszarach chronionego krajobrazu wyznaczono jednak również strefy umożliwiające realizację zabudowy, głównie strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ lub zagrodową SZ. Przy ich wydzielaniu przede wszystkim uwzględniono już istniejące budynki, ale także, w niewielkim zakresie, rozszerzono strefy z zabudową mieszkaniową. Nowe tereny zabudowy w obszarach chronionego krajobrazu wyznaczono wyłącznie jako uzupełnienie istniejącej struktury osadniczej. W celu ochrony obszaru Natura 2000 „Aleja Pachnicowa” wzdłuż drogi wyznaczono strefy, w których dopuszczalne zagospodarowanie nie powinno negatywnie oddziaływać na środowisko. W większości jest to strefa otwarta SO, przy czym uwzględniono tylko istniejącą zabudowę wyznaczając strefę SJ, SZ bez obszaru uzupełnienia zabudowy. Wyznaczenie stref m.in. pod możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej

może wpłynąć negatywnie na obszary objęte formą ochrony przyrody, lecz zastosowane ekstensywne wskaźniki zagospodarowania mają w jak najmniejszym stopniu ingerować w krajobraz i występującą florę i faunę.

Biorąc pod uwagę zakres tematyczny i charakter dokumentu, jakim jest plan ogólny, można założyć, że dokument ten, w sposób pośredni, wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, nie przewiduje się jednak, aby jego ustalenia były źródłem znaczących oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. Najważniejsze decyzje planistyczne, w tym ustalenia w zakresie funkcji poszczególnych terenów zasad lokalizacji zabudowy, jej parametrów, estetyki, wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną czy zakazów i dopuszczeń odnośnie realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zostaną podjęte na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

8. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen stwierdzono, że zgodnie z Konwencją o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym oraz ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko. Proponowany podział na strefy planistyczne oraz ustalone w nich wskaźniki, a także realizacja projektu planu ogólnego nie będzie prowadzić do powstania oddziaływań transgranicznych.

9. Propozycje rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko

Ustalenia planu ogólnego cechują się niskim stopniem szczegółowości i wąskim zakresem merytorycznym, który ściśle określono w przepisach z zakresu planowania przestrzennego. Nie zawiera precyzyjnego określenia kierunku przekształcenia poszczególnych terenów czy dokładnych wytycznych w zakresie charakteru inwestycji dopuszczonych jego zapisami. Działania zapobiegające i ograniczające potencjalne negatywne oddziaływanie planu ogólnego na środowisko w pierwszej kolejności powinny zostać podjęte przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przy sporządzaniu tych dokumentów należy dążyć do precyzyjnego rozdzielenia terenów o różnym przeznaczeniu lub sposobie zagospodarowania.

Przykładowym rozwiązaniem, mającym na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, było ograniczanie obszaru uzupełnienia zabudowy na terenach otwartych charakteryzujących się szczególnymi walorami przyrodniczymi, w tym występowaniem terenów leśnych, wód, form ochrony przyrody, gruntów rolnych klas rolnych I-III, terenów szczególnie zagrożonych powodzią, obszarach ochrony ujęć wód. Kolejnym rozwiązaniem było określenie wysokiego wskaźnika minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 40-60% w większości stref SJ i SZ oraz do 60% dla wybranych stref SU.

Wskaźniki zagospodarowania terenu i parametry zabudowy określane w planach miejscowych i w decyzjach o warunkach zabudowy powinny uwzględniać lokalne uwarunkowania i cechy istniejącej zabudowy na terenie i w jego sąsiedztwie. Dla większości obszarów w gminie wskaźniki powinny być ekstensywne i uniemożliwiać nadmierne uszczelnianie powierzchni ziemi oraz powstanie zabudowy o kubaturze bądź estetyce naruszającej lokalny krajobraz. W planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy należy zawrzeć także dodatkowe wymagania w zakresie ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego, a także infrastruktury technicznej. Ustalenia te powinny być dostosowane do charakterystyki poszczególnych działek budowlanych, a ich sformułowanie powinno być

poprzedzone m.in. analizą istniejących walorów przyrodniczych obszaru, w tym oceną istniejącego drzewostanu i grup zieleni.

W przypadku wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dotyczącej przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, określone w niej zostaną nakazy w zakresie wprowadzenia rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko.

Projekt planu ogólnego został sporządzany w sposób kompleksowy, ograniczający negatywny wpływ postanowień planu na środowisko przyrodnicze.

10. Propozycje rozwiązań alternatywnych

Plan ogólny gminy Płońsk będzie podstawowym aktem planistycznym, stanowiącym fundament dalszego rozwoju przestrzennego gminy. Określa on strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne, obejmujące katalog profili funkcjonalnych stref planistycznych, a także parametry zabudowy i zagospodarowania terenów.

Ustalenia planu ogólnego uwzględniają uwarunkowania z art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Należy jednak pamiętać, że plan ogólny nie zawiera precyzyjnych ustaleń w zakresie przeznaczenia terenu i wymagań dla przyszłych inwestycji prowadzonych w jego obszarze. Jego ustalenia mają charakter ramowy i istnieje wiele wariantów ich uwzględnienia w dokumentach planistycznych niższego rzędu. Ze względu na liczne sposoby, jakie postanowienia planu ogólnego mogą być wdrożone w planach miejscowych, dokładne przewidzenie oddziaływania ustaleń dokumentu na środowisko nie jest możliwe.

W związku z powyższym, nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych zakładając, że zaproponowany katalog stref planistycznych poprawnie kontynuuje politykę przestrzenną gminy określoną w Studium z 2017 r. oraz w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a rozwiązania zawarte w projekcie planu ogólnego gminy Płońsk są optymalne, zarówno pod względem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak i rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W planie ogólnym uwzględniono koncepcję zrównoważonego rozwoju, bowiem zapewniono odpowiednią przestrzeń dla rozwoju zarówno gospodarczego i społecznego, z poszanowaniem potrzeb środowiska.

11. Trudności przy opracowywaniu prognozy wynikające z charakteru dokumentu

Podczas sporządzania niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Płońsk nie napotkano poważniejszych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, odnoszących się do przedstawionych kierunków oraz charakteru oddziaływań na środowisko realizacji projektu planu. Problematicznym było jednak szczegółowe określenie wpływu realizacji planu ogólnego na komponenty środowiska, ze względu na zbyt ogólny charakter dokumentu. W dokumencie prognozy oddziaływania na środowisko nie ma możliwości przeanalizowania wszystkich wariantów przyszłych przekształceń, ze względu na mnogość dopuszczalnych profili podstawowych i dodatkowych zawartych w strefach planistycznych oraz możliwość wymiennego, równoważnego realizowania określonych w nich funkcji.

12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu ogólnego

Plan ogólny gminy ma charakter ramowy. Nie jest możliwe przewidzenie dokładnego kierunku zmian w zagospodarowaniu poszczególnych terenów w gminie, które mogą wystąpić po uchwaleniu tego dokumentu, a więc też rodzaju i miejsca występowania potencjalnych oddziaływań na środowisko. Możliwe oddziaływania mogą mieć różny zasięg – głównie miejscowy lub lokalny, ale bez wątpienia będą ze sobą wzajemnie powiązane. Priorytetem powinno być monitorowanie zmian zachodzących w miejscach o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, dla których nie ma obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ze względu na charakter projektowanego planu ogólnego i duży obszar objęty jego ustaleniami, właściwą metodą prowadzenia monitoringu skutków realizacji jego postanowień jest wykorzystanie standardowych metod monitoringu stanu ochrony środowiska, określonych w przepisach z zakresu ochrony środowiska i Inspekcji Ochrony Środowiska.

Państwowy Monitoring Środowiska prowadzony jest przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Zadania w zakresie monitorowania stanu środowiska będą realizowane m.in. w ramach monitoringu wód, jakości powietrza, klimatu akustycznego czy pól elektromagnetycznych. Badania i analizy w ramach monitoringu stanu środowiska są prowadzone systematycznie. Wieloletnia ciągłość pozyskiwania i opracowania danych pozwala na właściwe zilustrowanie zmian zachodzących w środowisku i ocenę stanu funkcjonowania jego poszczególnych elementów.

Sposób prowadzenia monitoringu stanu środowiska w odniesieniu do celów ochrony obszarów Natura 2000 określają plany ochrony i plan zadań ochronnych. W dokumentach tych określa się działania ochronne dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony i monitoringu celów działań ochronnych oraz wskazuje się podmioty odpowiedzialne za wykonanie tych działań. Dane z monitoringu stanu przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 pozwolą na pośrednie określenie wpływu postanowień planu ogólnego na obszary chronione.

Wydawane w przyszłości decyzje o warunkach zabudowy i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego powinny uwzględniać ustalenia planu ogólnego. W ramach procedury sporządzania planów miejscowych opracowywane są prognozy oddziaływania na środowisko, które precyzyjnie mogą określić skutki uchwalenia planu miejscowego. Realizacja nowych inwestycji powinna być monitorowana co kilka lat, w ramach analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy w celu oceny aktualności planu ogólnego oraz planów miejscowych.

13. Podsumowanie i streszczenie

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Płońsk została sporządzona w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Ma na celu określenie wpływów środowiskowych mogących powstać wskutek uchwalenia planu ogólnego gminy Płońsk, sporządzanego na podstawie uchwały Nr LXXV/523/2024 Rady Gminy Płońsk z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Płońsk.

Stan istniejący środowiska przyrodniczego został scharakteryzowany poprzez opis takich elementów, jak: geologiczna i rzeźba terenu, wody powierzchniowe, wody podziemne, gleby, klimat, powietrze, hałas, promieniowanie elektromagnetyczne, fauna, flora, powiązania przyrodnicze, walory krajobrazowe i formy ochrony przyrody oraz istniejące zagrożenia dla stanu i funkcjonowania środowiska, w tym także problemy ochrony środowiska.

W dalszej części prognozy przeprowadzono analizę potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień planu ogólnego. W przypadku nieuchwalenia planu ogólnego gminy Płońsk – z dniem 1 lipca 2026 wygaśnie obowiązujące Studium i nie będzie można uchylać nowych planów miejscowych oraz zmieniać obowiązujących, nie będzie można również wydawać nowych decyzji o warunkach zabudowy. Nowa zabudowa będzie mogła się rozwijać na podstawie obowiązujących planów miejscowych głównie w rejonach miejscowości: Arcelin, Bońki, Brody, Dalanówek, Poświętne, Rażniewo, Siedlin, Skarżyn, Strachówko, Szerominek, a w pozostałych rejonach gminy nowa zabudowa będzie mogła być realizowana wyłącznie na podstawie wydanych wcześniej decyzji WZ. Biorąc pod uwagę wydaną liczbę decyzji o warunkach zabudowy i ich rozproszenie na terenie gminy Płońsk, nie będzie to zjawisko korzystne ze względów środowiskowych. Brak możliwości uchwalania planów miejscowych dla większości terenów w gminie negatywnie wpłynie także na stan ochrony najcenniejszych obszarów i obiektów. Plan miejscowy może określać przeznaczenie nie tylko terenów zabudowanych, ale też terenów otwartych. Jego ustalenia mogą zabezpieczać wybrane obszary przed zabudową, wyznaczać rezerwę terenu pod wody powierzchniowe czy określać charakter terenów zieleni. W planie miejscowym można zawrzeć również inne rozstrzygnięcia, jak na przykład ochronę wybranych drzew lub grup zieleni, obowiązek realizacji nasadzeń przy zagospodarowaniu działki budowlanej czy ciągów zieleni przy budowie dróg. Ponadto, zgodnie z art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustalenie ochrony w planie miejscowym, decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego jest jedną z form ochrony zabytków. W przypadku znaczącego ograniczenia uchwalania nowych planów miejscowych, będącego skutkiem nieuchwalenia planu ogólnego, nie będzie możliwości skorzystania ze wspomnianych narzędzi służących ochronie zabytków i przyrody.

W niniejszej prognozie dokonano także wieloczynnikowej analizy wpływu ustaleń planu ogólnego na środowisko, z uwzględnieniem takich elementów środowiska, jak: warunki życia i zdrowia ludzi, bioróżnorodność, fauna i flora, obszary objęte formami ochrony przyrody, ziemia i gleby, środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i wody podziemne, stan powietrza, klimat i adaptacja do zmian klimatu, zabytki i dobra materialne, krajobraz, klimat akustyczny, promieniowanie elektromagnetyczne.

W prognozie stwierdzono, że projekt planu ogólnego cechuje się zwięzłą formą i wąskim, precyzyjnie określonym zakresem merytorycznym. Omawiany dokument nie zawiera precyzyjnych ustaleń w zakresie przeznaczenia terenu i wymagań dla przyszłych inwestycji prowadzonych w jego obszarze. Tereny w strefach planistycznych wyznaczonych w projekcie docelowo mogą zostać zagospodarowane na wiele sposobów, o różnym oddziaływaniu na środowisko. Ponadto, zapisy planu ogólnego nie mogą obejmować regulacji szczególnie istotnych dla ochrony środowiska, takich jak ograniczenia i zakazy w zakresie lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zasady uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną czy zasięg i szczególne zasady zagospodarowania

obszarów korytarzy ekologicznych. Badając potencjalny wpływ ustaleń planu ogólnego na środowisko w prognozie, oparto się na zawartych w nim podstawowych dyspozycjach przestrzennych, a w szczególności na sposobie rozdzielania stref z zakazem zabudowy i z możliwością lokalizacji zabudowy. Dokładniejsze rozstrzygnięcia w zakresie przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania zostaną ustalone przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których prowadzona będzie strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym postuluje się, aby po uchwaleniu planu ogólnego gminy Płońsk sporządzone zostały plany miejscowe dla wybranych rejonów gminy w celu ich ochrony przed realizacją wydanych decyzji WZ, które stanowić mogą zagrożenie dla ochrony środowiska.

Pomimo że zakres planu ogólnego nie pozwala na precyzyjne określenie oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska to analiza przewidywanych oddziaływań na środowisko wykazała, że dokument ten będzie wpływał na środowisko w sposób pośredni. Wyznaczenie stref otwartych (z zakazem zabudowy) wpłynie pozytywnie m.in. na ochronę obszarów objętych formami ochrony przyrody, zachowanie lokalnych korytarzy ekologicznych, ochronę bioróżnorodności, fauny i flory, powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych, krajobraz, czy klimat i stan powietrza. Podobne korzyści wystąpią dzięki ustaleniu wysokiego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na większości terenów, w szczególności w strefach otwartych i strefach, w których możliwa jest realizacja zabudowy jednorodzinnej czy zagrodowej (SJ, SZ). Przeznaczanie kolejnych fragmentów gminy pod zabudowę wpłynie jednak negatywnie m.in. na powierzchnię ziemi, krajobraz, zasobność gleb, a także na klimat, stan powietrza, jednocześnie powodując wzrost uciążliwości wynikający ze zwiększonego hałasu i promieniowania elektromagnetycznego. Największy negatywny wpływ na środowisko będzie miała realizacja zabudowy na terenie stref: gospodarczej SP wzdłuż drogi ekspresowej S7 oraz w strefach górnictwa SG. Wyznaczenie terenów do powierzchniowej eksploatacji złóż bez wątpienia stanowi zagrożenie dla powierzchni ziemi, która zostanie zniszczona podczas wydobywania, wydobywanie wpłynie również negatywnie na krajobraz i bioróżnorodność i będzie stanowiło zagrożenie dla jakości wód. Z kolei wprowadzenie w strefach rozległych terenów usług, produkcji, czy składów i magazynów o intensywnych wskaźnikach zagospodarowania i niskim udziale powierzchni biologicznie czynnej, spowodować może zauważalny wpływ na ukształtowanie powierzchni ziemi i krajobraz, a także negatywnie wpłynąć na gleby, ograniczenie bioróżnorodności, czy warunki aerosanitarne. Plan ogólny dopuszcza również w niektórych strefach otwartych SO możliwość realizacji terenu elektrowni słonecznych. Z jednej strony, może to negatywnie wpływać na krajobraz, ale z drugiej pozwoli na wykorzystanie energii promieniowania słonecznego, sprzyjając mitygacji zmian klimatu.

Podsumowując, ze względu na charakter planu ogólnego nie jest możliwe dokładne określenie wpływu realizacji jego ustaleń na środowisko. Mimo potencjalnych negatywnych oddziaływań, występujących w związku z rozwojem zabudowy, w szczególności zabudowy produkcyjno-magazynowej przy drodze ekspresowej S7, prognoza wykazała zasadność wielu decyzji przestrzennych podjętych przy opracowaniu planu ogólnego. Ustalenia planu ogólnego uwzględniają nie tylko konieczność zapewnienia rozwoju społecznego i gospodarczego gminy, ale też sprzyjają ochronie walorów środowiskowych gminy i zachowaniu prawidłowego funkcjonowania jej systemu przyrodniczego. Ponadto, nie przewiduje się, aby ustalenia analizowanego dokumentu były źródłem znaczących oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 lub integralność tego obszaru.

14. Materiały źródłowe

Przy realizacji niniejszego opracowania wykorzystano następujące materiały źródłowe:

1. Aktualizacja planów gospodarowania wodami; „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” 2022;
2. Atlas pestycydów – fakty na temat toksycznych substancji chemicznych w rolnictwie, 2024;
3. Audyt Krajobrazowy Województwa Mazowieckiego;
4. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wg stanu na 31.12.2024;
5. Jerzy Kondracki, Geografia regionalna Polski, 2002, Warszawa: PWN ISBN 83-01-13897-1
6. Jędrzejewski Włodzimierz „Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce”, Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków);
7. Kleczkowski Antoni Stanisław (red.) 1990 „Objaśnienia mapy obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony 1:500 000”, Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej, AGH, Kraków 1990;
8. Komunikat o uchwaleniu przez Sejmik Województwa Mazowieckiego Programu ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego do 2030 r.;
9. Opracowanie ekofizjograficzne Gminy Płońsk na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Płońsk, 2024;
10. Pismo Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku z dnia 6 lutego 2025 r. (znak: ZNSHP.9027.1.2.2025)
11. Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 9 stycznia 2025 r. (znak: WOOŚ-III.411.496.2024.MW)
12. Program ochrony środowiska dla gminy Płońsk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” 2018;
13. Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego do 2030 roku, 2022;
14. Raport oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia, polegającego na rozbudowie drogi krajowej nr 7 do parametrów drogi ekspresowej na odcinku Płońsk – Czosnów;
15. Regionalna geografia fizyczna Polski, Praca zbiorowa pod redakcją: A. Richlinga, J. Solona, A. Maciasa, J. Balona, J. Borzyszkowskiego i M. Kistowskiego, Poznań 2021, Bogucki Wydawnictwo Naukowe;
16. Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za rok 2024;
17. Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030;
18. Uchwała 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego;
19. Uchwała Nr 59/X/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Ciechanowie z dnia 23 kwietnia 1990 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa ciechanowskiego;
20. Uchwała Nr LXXV/523/2024 Rady Gminy Płońsk z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Płońsk;
21. Uchwała nr 48/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie audytu krajobrazowego dla województwa mazowieckiego;
22. Uchwałą Nr LI/343/2018 Rady Gminy Płońsk z dnia 30 października 2018 r. w sprawie uchwalenia „Projektu Ochrony Środowiska dla Gminy Płońsk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025;
23. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
24. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska wraz z aktami wykonawczymi;
25. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wraz z aktami wykonawczymi;

26. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania;
27. Woś Alojzy 1993 Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody [w:] Zeszyty Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN nr 20. Warszawa;
28. Wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie, Jędrak J. i in. 2017;
29. Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” 2015 (aktualizacja: 2020);
30. Załącznik nr 1 do Projektu ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego do 2030 roku, „Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji Programu”.

Strony internetowe:

1. CBDG i danych z Państwowego Instytutu Geologicznego
2. CRFOP - Wyszukiwanie
3. Dane GUS z Powszechnego spisu rolnego, lata: 2010 i 2020
4. Dane otwarte
5. Geoportal.gov.pl – Geoportal Infrastruktury Informacji Przestrzennej
6. https://bts.socware.pl/#google_vignette
7. Karty charakterystyk JCWP
8. Mapa glebowo-rolnicza
9. Mapa korytarzy ekologicznych
10. Mapa zagrożenia powodziowego
11. Państwowy Rejestr Granic
12. Portal KOLEO https://koleo.pl/rozkład-pkp/arcelin/dalanowek/22-07-2025_09:30
13. Przemiany azotu w glebie, a jego dostępność dla roślin;

15. Spis rycin

Ryc. 1 Ochrona przyrody i dziedzictwa kulturowego, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego	9
Ryc. 2 Zidentyfikowane typy krajobrazu	12
Ryc. 3 Podział gminy na jednostki krajobrazowe	13
Ryc. 4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Płońsk - ustalenia i rekomendacje w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej	19
Ryc. 5 Ustalenia planu ogólnego a miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – przykładowe tereny funkcjonalne możliwe do wyznaczenia w planie miejscowym;	22
Ryc. 6 Ustalenia planu ogólnego a miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – przykładowe tereny funkcjonalne możliwe do wyznaczenia w planie miejscowym;	23
Ryc. 7 Ustalenia planu ogólnego – strefy planistyczne;	24
Ryc. 8 Ustalenia planu ogólnego – maksymalna nadziemna intensywność zabudowy;	26
Ryc. 9 Ustalenia planu ogólnego – minimalna powierzchnia biologicznie czynna;	27
Ryc. 10 Położenie administracyjne gminy Płońsk na tle powiatu	35
Ryc. 11 Wewnętrzne i zewnętrzne powiązania przyrodnicze obszaru objętego projektem planu ogólnego	37
Ryc. 12 Podział obszaru na mezoregiony	39
Ryc. 13 Mapa litogenetyczna	40
Ryc. 14 Mapa terenów i obszarów górniczych oraz złóż kopalin	42
Ryc. 15 Hipsometria	43
Ryc. 16 Grunty rolne klas I-III	45
Ryc. 17 Klasy bonitacyjne gleb użytków rolnych	46
Ryc. 18 Mapa glebowo-rolnicza	48
Ryc. 19 Ocena warunków budowlanych	49
Ryc. 20 Wody powierzchniowe oraz tereny podmokłe	50
Ryc. 21 Jednostki hydrogeologiczne w obrębie gminy Płońsk	54
Ryc. 22 Wiek geologiczny jednostek hydrogeologicznych w obrębie gminy Płońsk	55
Ryc. 23 Głębokość występowania głównego poziomu wodonośnego w obrębie gminy Płońsk	55
Ryc. 24 Zasoby dyspozycyjne hydrogeologiczne w obrębie gminy Płońsk	56
Ryc. 25 Stopień izolacji jednostek hydrogeologicznych w obrębie gminy Płońsk	56
Ryc. 26 Formy ochrony przyrody w gminie Płońsk;	59
Ryc. 27 Obszary zagrożone powodzią z prawdopodobieństwem wystąpienia 10%, 1%, 0,2%	67
Ryc. 28 Mapa imisji hałasu LDWN (droga krajowa nr 10 odcinek w miejscowości Ilinko)	71
Ryc. 29 Mapa imisji hałasu LDWN (droga krajowa nr 10 odcinek w miejscowości Dalanówek)	71
Ryc. 30 Mapa imisji hałasu LDWN (droga krajowa nr 7 odcinek w miejscowości Ćwiklinek)	72
Ryc. 31 Obiekty stwarzające zagrożenie występowania promieniowania elektromagnetycznego lub ryzyko wystąpienia awarii	74

16. Spis tabel

Tabela 1. Zagrożenia dla krajobrazów	10
Tabela 2. Cele ochrony określone w dokumentach międzynarodowych i krajowych i sposób ich uwzględnienia w planie ogólnym gminy Płońsk	29
Tabela 3. Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych w zasięgu gminy Płońsk - podstawowe informacje (Opracowanie własne na podst.: Karty charakterystyk JCWP)	51
Tabela 4. Presje determinujące stan wód JCWP RW w zasięgu gminy Płońsk (Opracowanie własne na podst.: Karty charakterystyk JCWP)	52
Tabela 5. Podstawowe informacje o JCWPd w obrębie obszaru opracowania (Opracowanie własne na podst.: Aktualizacja planów gospodarowania wodami; „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” 2022)	52
Tabela 6. Charakterystyka jednostek hydrogeologicznych w obrębie gminy Płońsk (Opracowanie własne na podst.: Fert M. 2000; Pęczkowska B., Figiel Z. 2000; Szadkowska M. 2000)	54
Tabela 7. Zagrożenia hałasem od drogi nr 7	70
Tabela 8. Zagrożenia hałasem od drogi nr 10	70

Załącznik: Oświadczenie kierującej zespołem sporządzającym prognozę

Otrębusy 20.08.2026 r.

miejsowość i data

OŚWIADCZENIE KIERUJĄCEJ ZESPOŁEM SPORZĄDZAJĄCYM PROGNOZĘ

Na podstawie art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f oraz art. 74a ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

oświadczam,

że posiadam uprawnienia do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

K. Proxopka

.....
Podpis

Załącznik: Informacja o zespole autorskim

Otrębusy 20.08.2026 r.
miejscowość i data

Prognozę sporządził zespół autorski w składzie:

inż. Karolina Proszowska – kierująca zespołem sporządzającym prognozę

K. Proszowska

Podpis

mgr Paulina Bossekota

P. Bossekota

Podpis

inż. Wiktoria Winiarska

Wiktoria Winiarska

Podpis

mgr Daniel Czajkowski

Daniel Czajkowski

Podpis

mgr inż. Agata Witczak

Agata Witczak

Podpis